

HOTELI

Boris Šuligoj: Samo ugibamo lahko, komu koristi, da bi Slovenija po številnih zgrešenih odločitvah in razprodaji svojih podjetij tujcem, zdaj na dolg seznam dodala še zadnjo zlatnino, ki jo premore.

Stran 2-4

INVESTICIJE

Samanta Coraci: Z največjim proračunom za leto 2022 se ponaša občina Koper s 100,6 milijonov evrov, sledi občina Piran s proračunom v višini 37 milijonov evrov, ne tretjem mestu je občina Izola, ki je za leto 2022 prejela 26,6 milijonov evrov.

Stran 10-11

VOLITVE

Sonja Knežević: Čeprav se 14. marec, rok za oddajo kandidatnih list, približuje, se zdi, da nekatere stranke še vedno niso pripravljene na volitve. Nekatere stranke popolnoma prezrejo omenjeno vprašanje, druge pravijo, da bodo kandidatne liste oddali pravočasno.

Stran 13

Piran - Izola - Koper - Ankaran
vsak mesec brezplačno v gospodinjstva

številka 37
marec 2022

OBALA[®] *plus*

časopis in portal za slovensko Istro
s pogledom na morje

www.obalaplus.si



VANJA PEGAN

Stran 16-18



RK KOPER

Stran 22-25



MAJA GAL ŠTROMAR

Stran 36-37



SREDA 23.2. OB 19 .00 GLEDALIŠČE KOPER

Stran 42



FRITAJA

Stran 46

COMUNITÀ AUTOGESTITA COSTIERA DELLA NAZIONALITÀ ITALIANA

Stran 14-15



Spoštovani bralci!

Ali si bomo ta teden zapomnili po čem posebnem? Po zares dolgem času lahko bolj normalno prehajamo slovensko mejo in za obisk trgovine, pošte, gostilne ne potrebujem več dokazil in osebne izkaznice. Ali je zaradi tega čutiti kakšno posebno navdušenje, ali to razumemo kot vračanje v običajen vsakdan? Nič ne kaže na to. Ponovno je treba razumeti, brati in ponovno brati, kaj in kje je sedaj zares dovoljeno. Torej bom še s seboj nosil vsa dokazila, ker nikoli ne vem, kdo in kje jih bo navkljub sproščanju ukrepov od mene zahteval. Ali bomo v sredo v gledališču še zmeraj sedeli s papirnatimi sosedi, pa še ne vem. Ne razumem, ali bova z ženo sedaj lahko v kinu sedela drug poleg drugega ali naju bo moral pred okužbo še vedno čuvati prazen stol. Odgovorni me tudi spominjajo na priporočila NIJZ, ki govorijo o nošenju mask in prezračevanju prostorov. Do sedaj sem bil prepričan, da so maske v zaprtih prostorih zakonska obveza in priporočilo NIJZ. To so stvari, ki jih še vedno ne razumem. Zakaj so enostavna in jasna sporočila postala tako zapletena? Ta teden pa sem srečal kar nekaj ljudi, ki jih prej nisem poznal, tudi nisem prav veliko vedel o njih. Vedel sem, kaj delajo, kaj so dosegli na svojem področju, ne pa tudi, kakšni so. In pogovori so bili izjemni. Vsi veliki pozitivci. Nič jih ne ustavi. Pravijo, da jih jezijo ljudje, ki pravijo, da je nekaj nemogoče narediti, ali da se tega v tem okolju ne da narediti. Da so njihovi cilji utopija. A jih to ne moti. Prav nič jih tudi ne moti, da sedaj vedo, da obstaja v njihovi okolici kar nekaj ljudi, ki bodo samo sedeli in čakali, da jim spodleti. Ne bojijo se delati napak, ampak se iz njih učijo. Nekateri med njimi bomo poslušali to sredo v Gledališču Koper. Mene so spravili v dobro voljo. Če imate občutek, da vsi ljudje okrog vas delajo samo v svoje lastno dobro, se vidimo v sredo v gledališču in prepričali se boste, da temu ni tako. A mislite, da so takšni ljudje pripravljeni iti v politiko in dokazati, da je lahko tudi politika ponovno nekaj dobrega?

Tomaž Perovič

LE ZAKAJ BI SLOVENSKI TURIZEM PODARILI TUJCEM

Boris Šuligoj



Nekdo se presneto trudi, da bi razjezil Slovence. Le nekaj dni pred odločitvijo, ki bi preprečila ceneno in nepotrebno razprodajo najdragocenejšega slovenskega turizma madžarskemu pokojninskemu skladu Diófa, in tik pred zaključkom naše redakcije, ni bilo jasno, ali bo slovenska država (SDH) uveljavila predkupno pravico za nakup 43-odstotnega deleža Save Turizma, ki ga je slovenski državi dolgo ponujal ameriški sklad York Global Finance Offshore. Če Slovenija te predkupne pravice ne bo uveljavila in mu bo prej ali slej prodala še manjkajoči delež, bo madžarski pokojninski sklad lahko s pomočjo jedra slovenskega turizma polnil svojo blagajno za madžarske upokojece.

Samo ugibamo lahko, komu koristi, da bi Slovenija po številnih zgrešenih odločitvah in razprodaji svojih podjetij tujcem, zdaj na dolg seznam dodala še zadnjo zlatnino, ki jo premore. Trditev, da delež Save Turizma tako in tako prodaja zasebni sklad in da država pri tem ne more nič, ne drži. Še bolj ne drži, da je ta delež Save Yorku kdaj prodala slovenska država. Sklad York je do tega deleža prišel s postopnim, dobro premišljenim odkupom terjatev pri štirih tujih bankah (po neuradnih virih gre za: IntesaSanpaolo, Unicredit, Hypo Bank in Raiffeisen). York se že poldrugo leto pogaja s SDH, da bi ta odkupil 43-odstotni delež Save Turizma, vendar SDH ponudbe doslej ni sprejel. Najprej je omenjeni delež ponujal za 35 milijonov evrov, zdaj je z madžarskim skladom sklenil pogodbo o prodaji za 38 milijonov evrov, SDH pa ima do konca meseca čas za uveljavitev predkupne pravice.

Znesek je daleč pod ocenjeno vrednostjo Save Turizma, saj so turistično podjetje nekateri

finančni poznavalci ocenili od 160 do 180 milijonov evrov. Če pa računamo, da gre za najdragocenejše dele slovenske obale in velike hotele na njej, za izjemne hotelske lokacije tik ob svetovno znanem Blejskem jezeru in za vrsto slovenskih zdravilišč, potem premoženje ne bi smelo biti na prodaj. Predstavniki slovenske vlade pa kljub temu opravičujejo svoje načrte z navedbo, da naj bi bilo podjetje Sava Turizem prezadolženo in nesposobno vlaganj.

KAKO JE SLOVENSKI TURIZEM ZABREDEL TAKO GLOBOKO?

Tak, skoraj brezizhoden položaj srčike slovenskega turizma, je posledica več kot 20-letnega lomastenja politike in tajkunske razpoloženih podjetnikov, ki so slovensko tranzicijo doveli kot izključno priložnost za svoje žepe. Savo Turizem je začela razvijati tako imenovana »Gorenska naveza«, v kateri sta imela glavno besedo Janez Bohorič in Stane Valant, ki je vodil NFD Holding. Drugi steber sta razvila Borut Mokrovič in Bojan Petan v Termah Čatež in skupini DZS. Tako NFD Holding kot Terme Čatež sta svoje lovke iztegnili na morje. Glavno besedo ob morju in na Primorskem pa je prevzel Istrabenz, ki ga je najprej vodil (kasneje nadziral) Janko Kosmina in uradno prevzel vajeti Igor Bavčar - sredi leta 2002.

Istrabenz je uspel v pičlih šestih letih sesuti glavne konje obmorskega turizma. Pred tem je (skupaj z Luko in Intereuropo) za 210 milijonov evrov prodal visoko dobičkonosno Banko Koper italijanski Intesi Sanpaolo. Prodal je polovični delež v zelo donosnem bencinskem distributerju OMV Istra (za 95 milijonov evrov). Prodal je še telekomunikacijskega distributerja Simobil, zavarovalnico Adriatic in vlagal v prehranski,



OPOZORILO VLADI

Piranski svetniki so kmalu po odločitvi Yorka, da proda delež Save Turizma madžarskemu skladu, sprejeli Deklaracijo za zaščito slovenskega turizma. Z njo so izrazili zaskrbljenost zaradi načrtovane prodaje strateškega dela slovenskega turizma tujemu partnerju.

»Želimo si strateškega, ekonomsko stabilnega in družbeno odgovornega lastnika, ki bo deloval v sožitju z lokalno skupnostjo, sovlagal v razvoj in promocijo turistične destinacije in zasledoval skupne cilje trajnostne rasti turizma,« piše v deklaraciji.

»Že v primeru prodaje hotelov Metropol smo v naši občini na lastni koži občutili, kaj pomeni prodaja ne strateškemu partnerju, zato od vlade upravičeno pričakujemo in zahtevamo, da bo pri vse nadaljnjih odločitvah o prodaji tako pomembnega dela slovenskega turizma nadvse previdna in skrbna ter da bo pri vseh ključnih odločitvah upoštevala usmeritve in pričakovanja širše lokalne skupnosti. Ta skupnost lahko zaradi napačnih in nepremišljenih odločitev vlade utрпи trajne posledice na ekonomskem, socialnem in družbenem področju.« (B.Š.)

turistični in energetski steber (Istrabenz je skupaj z Gorenjem omogočil nastanek GEN-i).

Toda posli se Istrabenzu niso izšli. Ne sam zato, ker je brez zadržkov in nepremišljeno investiral. Ne zgolj zato, ker je za prenovo starega Palaca namesto načrtovanih 27,3 milijona porabil več kot 100 milijonov evrov, ampak zato, ker je povsem brez potrebe prevzemal Petrol in izgubljal energijo v navzkrižnem lastninjenju. Še bolj zato, ker je celotno operacijo svojega prihoda na morje Bavčar zastavil zato, da bi izvedel menedžerski prevzem in se tako iz nadebudnega politika spremenil v podjetnika in finančnega »barona« dvomljivega slovesa. Zaradi različnih spornih

in nezakonitih poslov Bavčar prestaja zaporno kazen. Še pred propadom Istrabenza pa je v svoje operacije vključil še nekaj drugih partnerjev (na primer NFD Holding s Hoteli Bernardin), zaradi česar so zašla v težave tudi druga podjetja, ne samo prezadolženi Istrabenz. Prodati je moral Drogo, Kolinsko in vrsto povezanih podjetij, v težave je spravil Petrol in druge.

Po vseh sanacijah in prodajah je ostal LifeClass turizem na DUTB, Hoteli Bernardin v Savi Turizmu, propadajoči in zaprti Hoteli Metropol v lasti hrvaškega Darka Ostoje, Kempinski Palace v lasti Miodraga Kostića, San Simon v lasti Kada in Modre zavarovalnice, Salinera v pretežno

nemškem Trigalu, Hotel Koper, Hotel Piran in Postojnska jama so v rokah slovenskih zasebnih turističnih podjetij ... Ob vseh teh naj bi se zdaj na vrh prebili še Madžari.

SAVA TURIZEM POSLUJE USPEŠNO

Sava Turizem je do Pandemije poslovala relativno dobro in kar veliko vlagala. V času pandemije je v Portorožu prenovila Hotel Histron in hotelske bazene za skupaj kakih 18 milijonov evrov. Iz zadnjega objavljenega poslovnega poročila za leto 2020 je mogoče izslediti, da je leta 2019 ustvarila 107, 6 milijonov prihodkov, v prvem pandemijskem letu 2020 pa je bilo prihodkov samo še 55 milijonov. Leta 2019 je imela še za 11,2 milijona evrov čistega dobička, leta 2020 pa 6,8 milijonov evrov izgube. Konec leta 2020 je imela za 90 milijonov dolgoročnih in kratkoročnih finančnih obveznosti, 1118 zaposlenih, ki jih v krizi niso odpustili. V svojem upravljanju imajo (skupaj s turističnim kompleksom San Simon in Salinero) 2884 hotelskih in apartmajskih sob in 1363 mest v kampih. V zadnjih petih letih je v svoje hotele investirala skoraj 80 milijonov evrov in to v glavnem z lastnimi sredstvi. Premoženje Save Turizem je ocenjeno na vsaj 180 milijonov evrov (vendar je SDH naročila še eno vrednotenje družbe).

Časopis in spletni portal **OBALaplus**® sta vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo pod zaporedno številko 2216. Izdajatelj MBM MEDIA d.o.o., Lepa cesta 24, 6320 Portorož. ISSN 2670-4609. Datum izida 23. februar 2022. Število izvodov 25.500. Distribucija preko Pošte Slovenije v gospodinjstva občin Ankanar, Koper, Izola in Piran. Odg. urednik Mauro Belac, mauro.belac@obalaplus.si, 040 771 000. Urednik Tomaž Perovič, tomaz.perovic@obalaplus.si, 040 622 473. Spletni portal in družbena omrežja Petra Mežnarc, petra.meznarc@obalaplus.si, 040 161 778.

Člani uredništva: Boris Šuligoj, Bojana Leskovic, Nataša Benčič, Dorjan Marušič, Manca Hribovšek, Sabrina Simonovich, Rok Dekort, Sašo Mejak, Maja Orel Jakič, Andreja Čmaj Fakin, Katja Pegan. Oglaševanje in naročene objave marketing@obalaplus.si, 040 600 700. Oblikovanje in prelom tiskane izdaje Tedy Grbec, GT-design d.o.o. Oblikovanje spletnega portala Elvis Dobričević. Stališča avtorjev prispevkov ne izražajo nujno stališč uredništva. Za točnost podatkov v podpisanih vsebinah odgovarjajo avtorji oz. naročniki objav. Za nepodpisane vsebine je avtor uredništvo. Komercialna sporočila so ločena od uredniških vsebin. Naročene objave so označene z oznako



MAJA URAN MARAVIĆ: HOTELI NAJ OSTANEJO V SLOVENSKI LASTI

Maja Uran Maravić, strokovnjakinja za turizem, redna profesorica in znanstvena svetnica s Fakultete za turistične študije v Portorožu, je proti temu, da bi Savo Turizem prepuščali tujim skladom, saj bodo ti le čakali nekaj let in skušali premoženje dražje prodati.

»Pred kakimi šestimi leti sem morda še videla smisel v načrtu ministra Zdravka Počivalška, ki je že tedaj govoril o turističnem holdingu, zdaj pa vidim, da v taki obliki monopolnega lastništva ne prihaja do zdrave konkurence, zato predlagam, da država začasno prevzame lastništvo Save, vendar največ za leto ali dve. To bi bilo smiselno že zaradi pandemije, zaradi katere cene podjetij niso ravno primerne.« Maja Uran Maravić meni, da upravljalci slovenskih hotelov ne bi smele postati tuje hotelske verige. »Jaz bi iskala takšne lastnike, kot sta Damian Merlak v Bohinju, Marjan Batagelj v Postojni, Aleš Piščanc v Kopru. Hotelskega znanja imamo v Sloveniji dovolj, da lahko prevzamejo hotele v upravljanje. Tudi lastništvo naj bo v slovenskih rokah, ker je kapitala dovolj bodisi v skladih bodisi pri posameznikih. In nihče mi ne bo rekel, da Sava ne upravlja boljše kot Liburnija. Na Bledu in v Portorožu pa ne bi smeli imeti seniorske ponudbe z nizko dodano vrednostjo. To so naše



top lokacije, takih v državi nimamo na pretek. Prodati špekulantom, ki bodo podjetje obremenili s krediti, to bi znali vsi,« meni Maja Uran Maravić. Janez Jager, ki je včasih vodil marketing in prodajo Hotelov Lifeclass, zdaj pa z zasebnim podjetjem Best Hospitality Solutions upravlja deset hrvaških in slovenskih hotelov, meni, da bi slovenskemu turizmu koristilo, če bi imeli več konkurenčnih upravljalcev hotelov. Predvsem pa bi se hoteli iz slovenske Istre morali primerjati s tistimi iz hrvaškega dela Istre, na primer v Rovinju, kjer cene v vrhu sezone dosegajo tudi 1200 evrov za prenočitev.

PRIMER DOBRE PRAKSE SAN SIMON

Primer dobre prakse bi lahko bil primer turističnega kompleksa San Simon Izola, ki sta ga sicer sorazmerno poceni kupila Modra zavarovalnica in KAD že leta 2018, upravlja pa ga spet Sava Turizem. Donos te naložbe na vloženi kapital znaša za lastnike okoli deset odstotkov, kar je zelo dobro in predstavlja stabilen donos, ki ga dosegajo tudi v času pandemije. Najemna pogodba z upravljalci določa, koliko EBITDA namenijo za redno vzdrževanje, koliko za investicije, za obnovo in za nove vsebine, poleg tega ostane še toliko denarnega toka, da to predstavlja visok donos za lastnika. Modra zavarovalnica je poleg drugih slovenskih

potencialnih investitorjev Yorku izrazila interes, da bi kupila njegov delež namesto slovenske države, ki ima pri transakciji z madžarskim skladom predkupno pravico. Modra zavarovalnica je o tem obvestila tudi SDH, da je pripravljena namesto njega uveljaviti predkupno pravico in celo odkupiti SDH-jev delež Save Turizma (18,7 odstotkov). Vendar je SDH namero Modre zavarovalnice in drugih potencialnih vlagateljev zavrnil in se potem, ko slovenske države nakup ni zanimal, odločil zgolj za madžarski sklad.

Po neuradnih podatkih je možen madžarski nakup Save res nadvse čuden, saj madžarski kupci niso prišli k tistim, ki imajo predkupno pravico in še bolj čudno, da sploh niso izvedli skrbnega pregleda družbe, ki jo kupujejo. Če se York ves čas dogovarja z državo o prodaji deleža in ve, da ima kupca v Sloveniji, je res čudno, da je nenadoma sklenil pogodbo z madžarskim skladom, ki ga predmet nakupa očitno ne zanima tako podrobno, da bi izvedel skrbni pregled poslovanja te družbe. Problem je v tem, da po prodaji Save Turizma tega ne bo mogoče popraviti. Prav zgrešena prodaja portoroških Hotelov Metropol bi moral biti šolski primer strateške napake, resno opozorilo in svarilo pred ponovitvijo napake. Zaradi resnosti dogodka se že pojavljajo pobude, da bi se takim potezam množično uprli. Podobno, kot se je pred leti to zgodilo v Kopru, ko je vlada želela v Luko Koper pripeljati nadzornike iz tuje države. Turizem mora biti nadvse trdoživa in žilava panoga, če vzdrži in preživi celo vrsto resnih strateških spodrsiljavev in groženj. Samo mislimo si lahko, kako bi slovenski turizem posloval v bolj ali manj urejenih razmerah, brez tranzicijskih kraj in številnih pretresov iz različnih centrov odločanja.

FRANC KRAŠEVEC SE STRINJA Z NJEGOVO RAZREŠITVIJO

Petra Mežnarc

Franc Kraševac, sedaj že nekdanji predsednik NS TZP, je bil štiri mesece pred pretekom mandata razrešen. Z njim smo se pogovarjali o pritiskih na TZP, o predvidenem statusnem preoblikovanju ter njegovi odstavitvi. Za mnenje smo povprašali tudi druge, tako ali drugače povezane s piranskim turizmom.

V kakšni stanju ste od nekdanje predsednice nadzornega sveta Vojke Štular pred štirimi leti prevzeli Turistično združenje Portorož?

Gospa Vojka Štular mi je avgusta 2018 predala TZP v dobri finančni in kadrovski kondiciji, predvsem pa z jasno vizijo razvoja v skladu z veljavno strategijo turizma v piranski občini do leta 2025. Funkcijo predsednika nadzornega sveta sem sprejel odgovorno in jo tako opravljal vse do razrešitve. Po razgovoru z vsemi zaposlenimi sem ugotovil, da sem prišel v organizacijo visoko usposobljenih in motiviranih ljudi, ki so predani svojemu delu pod vodstvom tedanjega direktorja Igorja Novela.

Kako se udejanja veljavna strategija turizma v občini Piran in kdo bdi nad tem?

Strategija turizma se v pretežnem delu ne izvaja, razen v delu, ki ga je dolžan izvajati TZP. Na to dejstvo sem v preteklih treh letih večkrat opozoril sedanjega župana g. Ćenja Zadkovića in njegove ožje sodelavce. Veljavna strategija, ki jo tudi sam podpiram, zagovarja celoletni turizem, nagovarja družine z otroki, kongresne in poslovne goste, aktivnega oddiha in zdravja željne obiskovalce, športnike, razvija kulturni turizem, nagovarja wellness in igralniške goste. Ko smo izbirali novega direktorja, TZP nas je zato najbolj prepričal program g. Aleksandra Valentina, ki je vključeval vse bistvene cilje strategije. Dejstvo pa je, da se Portorož postopno spreminja v izrazito sezonsko destinacijo glasne glasbe in zabave do jutranjih ur na zunanjih površinah, kjer prevladujejo gostje z nizko potrošno sposobnostjo, brez spoštovanja do lokalnega okolja in drugih, počitka željnih gostov. Tak radikalen odmik od veljavne strategije bo imel dolgoročne razdiralne posledice za turizem, ki je glavna gospodarska panoga v naši občini.

Strateški svet za turizem, ki ga sklicuje župan kot posvetovalno telo s ciljem spremljanja in udejanjanja veljavne strategije turizma, se od avgusta 2018 ni več sestajal. Na to dejstvo sem večkrat opozarjal župana in na njegovo željo



pripravil tudi predlog sestave novega, a do odločitve žal ni prišlo. Nedelovanje strateškega sveta ima konkretne negativne posledice, saj se nujni infrastrukturni in drugi projekti, skladni s strategijo, v zadnjih treh letih niso izvajali. Naj naštejemo samo nekaj primerov:

- ureditev kolesarske steze od Lucije do Pirana,
- okrepitev redarske službe za zagotavljanje nočnega miru na zunanjih površinah,
- ureditev promenade od KS Portorož do skladišča Grando,
- ureditev plaže pred hotelom Piran, plaže na Puntin in Lucijske plaže,
- ureditev območja med plažo Okolja v Portorožu in plažo Meduza,
- ureditev pločnikov za pešce,
- zagotovitev dodatnih parkirnih mest v Portorožu in Piranu.

Lansko poletje so se kar vrstile pritožbe gostov iz hotelov, ki zaradi preglasne glasbe niso mogli spati, niso imeli kje parkirati svojih avtomobilov in se niso počutili varne na pločnikih za pešce.

Kaj so razlogi za vašo odstavitve?

Razlog za mojo odstavitve z mesta predsednika tiči v mojem v vztrajanju na veljavni strategiji razvoja turizma v občini Piran do leta 2025. Menim, da bo iz istih razlogov prišlo do likvidacije

TZP, saj preoblikovanje v zavod po zakonu ni možno. V fazi likvidacije pa bodo zaposleni odpuščeni z izplačilom odpravnin in brez zagotovila zaposlitve v novi organizaciji.

Že v predvolilni kampanji je g. Zadković napovedoval odstavev direktorja TZP in tako pošiljal negativne signale prebivalcem in turističnim delavcem o delovanju lokalne turistične organizacije.

Po prevzemu vodenja občine ni imel jasne vizije razvoja turizma in ni razumel pomena strategije, zato se je kriza turizma v občini pričela samo še poglobljati. Način vodenja občine je pripeljal do tega, da že dolgo nima več zagotovljene večine v občinskem svetu. Predvsem zato so se pritiski na TZP v zadnjih treh letih samo še stopnjevali in na koncu pripeljali do sklepa o statusnem preoblikovanju in moji odstavitvi.

Nesprejemljivo je, da se takšne odločitve sprejema »ad hoc« pred poletjem, ko med drugim gostimo Harley Davidson. Zaključuje se tudi koriščenje turističnih bonov, na katere ne moremo več računati. V tem obdobju bi moral TZP vso energijo in denar investirati v promocijo na tujih trgih za nadomestitev izpada slovenskih gostov, ki so v letu 2021 predstavljali skoraj 70 % delež.

Županu in občinskim svetnikom sem 5. oktobra

ČIGAV JE PRAVZAPRAV SKLAD YORK

York je eden od ameriških pokojninskih skladov, ki deluje po vsem svetu in ima po svetu svoje svetovalne družbe. Eno takih Yorkovih partnerskih svetovalnih podjetij deluje v Sloveniji in se imenuje ECM Partners, ki je (po pisanju Mladine) nastal iz Elements Capital, ustanovil pa ga je Savvas Liasis iz bogate ciprske družine. Že leta 2014 so od upnikov kupili slovenski sklad NFD (Staneta Valanta), od Raiffeisen, Unicredit, Hypo in Intesa San Paolo pa terjatve Save in terjatve do Istrabenza in DZS. Te terjatve pa so kasneje konvertirali v lastniške deleže.

ECM Partners po pisanju Mladine vodita Aleš Škoberne in Andrej Prah. Očitno je sklad pravočasno videl, da bo slovenski tvegan kapital iz obdobja tranzicije in finančne krize že čez nekaj let omogočal donose, ki so celo višji kot 15 odstotkov na leto.

Leto 2019	Turistična taksa na nočitev	Število nočitev	Število zaposlenih	Letni proračun
Turistično združenje Portorož	2,50 €	1.847.987	11	1.456.383 €
Zavod Turizem Ljubljana	3,13 €	2.229,511	37	4.682.786 €
Indeks	1,25	1,21	3,36	3,22

2021 poslal obsežen dopis, kjer sem na vse te probleme argumentirano opozoril. Med drugim sem tudi predstavil primerjalno analizo med TZP g.i.z. (gospodarsko interesno združenje) in ZTL (zavod za turizem Ljubljana) za leto 2019, ki je referenčna predvsem zaradi podobnega števila nočitev in obdobja pred korono.

Iz tabele je razvidno, da je za učinkovito in uspešno vodenje turistične destinacije v statusni obliki javnega zavoda finančno za kar trikrat dražje kot gospodarsko interesno združenje, zato se ne morem strinjati s pobudniki iz političnih strank SD, GZOP in Levice glede ukinitve lokalne turistične organizacije, ki je organizirana kot gospodarsko interesno združenje.

Iz nekaterih vaših izjav je bilo razumeti, da se z vašo odstavitvijo z mesta predsednika nadzornega sveta pravzaprav strinjate?

Dne 20. januarja 2022 sem županu predal analizo posrednih in neposrednih tveganj ukinitve TZP s pravnim mnenjem o posledicah prenosa javnih nalog TZP na pravno osebo javnega prava in možnih alternativah. Analizo tveganj in pravno mnenje je pridobilo vodstvo TZP na osnovi sklepa

nadzornega sveta. Naj navedem samo nekaj možnih škodljivih posledic likvidacije TZP za turistično gospodarstvo:

- Direktni stroški ukinitve cca 220.000€ do 300.000€.
 - Indirektni stroški ukinitve cca 8.000.000€.
 - Oportunistična tveganja izpada prihodkov za turistično gospodarstvo cca 17.000.000€.
 - Oportunistična tveganja izpada turistične takse za občino cca 650.000€ do 700.000€.
- Ob upoštevanju vseh okoliščin, ki so pripeljale do te točke, se z mojo razrešitvijo strinjam, saj pri tako škodljivem početju za turizem ne morem sodelovati. Toliko bolj, ker se to izvaja brez resnih analiz, upoštevanja stroke in vključitve tudi drugih članov TZP in ostalih ponudnikov turističnih storitev na destinaciji.

Letos je volilno leto. Ali se boste tudi vi politično aktivirali?

Imel sem dve zelo resni ponudbi za vstop v državno politiko. Po tehtnem premisleku se za to nisem odločil. O morebitnem vstopu v lokalno politiko na jesenskih volitvah trenutno ne razmišljam.

KAJ MENIJO DRUGI?

Vojka Štular, nekdanja županja in predsednica Nadzornega sveta Turističnega združenja Portorož, je glede dejstva, da je bil predsednik NS TZP razrešen le štiri mesece pred iztekom mandata, povedala, da je to žal možno narediti. »V smislu zakonodaje lahko lastnik razreši predsednika NSTZP, čeprav menim, da s človeške plati to ni najboljši način.« Poudarila pa je, da je problikovanje Turističnega združenja Portorož na osnovi zakonodaje nujno, dodaja: »Po vsej Sloveniji je tako.«

Občina Piran je sicer zanikala, da se Strateški svet za turizem, ki ga sklicuje župan kot posvetovalno telo, od avgusta 2018 ni več sestajal. Povedali so: »V času župana Denia Zadkovič je bilo izvedenih več strateških posvetov za turizem, na katera so bili vabljeni predstavniki vseh ključnih hotelirjev in sobodajalcev. Sestanki so bili 5. 5. 2020, 9. 7. 2020, 22. 10. 2020, 21. 1. 2021. Bilo je tudi več dodatnih sestankov s posameznimi hotelirji in predstavniki TZP.«

VSAKRŠNA SKRB PRI ZAPOSLENIH JE ODVEČ

O likvidacijskem postopku TZP smo se pogovarjali tudi **Robertom Smrekarjem**, direktorjem občinske uprave in novim predsednikom Nadzornega sveta TZP, ki je pojasnil, da Občinski



svet sploh ni še odločal o tem, ali naj se TZP likvidira oz. ali naj Občina izstopi iz interesnega združenja. »Predvidoma se bo o tem odločalo na marčevski seji sveta. Teoretično je seveda tudi možno, da se Občinski svet odloči za ohranitev sedanjih razmer. Zaenkrat je naloga občinske uprave zgolj ta, da opravi temeljito analizo vseh možnosti,« je razložil. Poudaril je, da interesno združenje lahko preneha samo po volji treh četrtin vseh glasov članov skupščine TZP-ja, občina pa (skupaj z Okoljem in Športnim in mladinskim centrom) razpolaga zgolj z 52. % glasov, kar pomeni, da odločitev o morebitni likvidaciji TZP-ja ni samo v rokah Občine Piran, temveč je odvisna tudi od volje ostalih članov združenja. O tem, da bo v likvidacijskem postopku odpustiti vse zaposlene, pa pojasnjuje: »V kolikor pa bi se Občinski svet odločil bodisi za izstop ali za postopek prenehanja TZP-ja in bi prišlo do odpovedi pogodb o zaposlitvi tam zaposlenim, bo vsem, ki si to želijo, ponujena nova zaposlitev v novoustanovljenem javnem zavodu ali v že obstoječemu zavodu - spet odvisno od tega, ali se bo Občinski svet odločil, da dejavnost lokalne turistične organizacije prenese na nov ali že obstoječi zavod. Gre za institut, ki ga v 92. členu ureja Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1) in v takšnih primerih ne predvideva izplačila odpravnin.« Prepričan je, da je vsakršna skrb pri zaposlenih povsem odveč. Po njegovih besedah je dejavnost LTO (Lokalna turistična organizacija) ključnega pomena za piransko

občino, zato je potrebno zagotoviti njeno nemoteno nadaljevanje. »Nikoli ni bilo govora, da bi se dejavnost prenehala in bi bili delavci zato nepotrebni, ampak le, da bi se njeno izvajanje skupaj s kadri preneslo v okvir neke javnopravne osebe,« še zaključí Smrekar.

TZP IZPOLNJUJE SVOJE POSLANSTVO

Za mnenje glede ukinitve TZP gospodarskega interesnega združenja smo povprašali **Andreja Babnika**, direktorja turistične agencije in člana TZP. Po njegovem bi bila ukinitve TZP-ja po ocenah članov združenja zelo zaskrbiljujoča poteza Občine Piran kot večinskega lastnika te gospodarske družbe. »V prvi vrsti je bila odločitev občinskega sveta o predlogu preoblikovanja TZP-ja v drugačno obliko sprejeta brez posveta, z ostalimi člani (24) združenja. Likvidacija podjetja bi predstavljala oteženo delovanje celotnega turističnega gospodarstva v sami destinaciji. Tekoče delo na nivoju promocijskih aktivnosti bi se zelo skrčilo, kar bi bistveno vplivalo na celoten donos vseh turističnih subjektov in ponudnikov turističnih storitev na destinaciji,« je povedal Babnik. Po njegovi grobi oceni bi ta poteza predstavljala tudi finančno tveganje za vse člane, saj bi po nekaterih ocenah le ta znašala dobrih 200 tisoč evrov. »Promocijske aktivnosti na tujih emitivnih trgih so načrtovane veliko v naprej in predstavljajo, če izvezemo specifično situacijo

obdobja pandemije, ključen pristop k našim kupcem. Oblika gospodarskega interesnega združenja je seveda ključnega pomena, saj zagotavlja javno - zasebni interes vseh vključenih akterjev in odlično patformo za hitro in odzivno delovanje na zahtevnem turističnem trgu. TZP je v vseh letih delovanja izpolnjeval svojo osnovno poslanstvo, kar seveda potrjujejo tudi sklepi predhodnih skupščin. Nenazadnje pa ima občina Piran kot večinski lastnik v družbi tudi zagotovljeno večino v nadzornem svetu. Pavšalne ocene o delu in poslanstvu so seveda plod nepoznavanja delovanja TZP. Na predlog članov bo v najkrajšem možnem času tudi sklicana skupščina TZP-ja, na kateri bodo člani seznanjeni z namero občine Piran o naslednjih korakih,« je še razložil.

MAG. TOMI BREZOVEC: »RAZVOJ NOVE PONUDBE JE ZASTAL«

Mag. **Tomi Brezovec**, višji predavatelj Univerze na Primorskem, Fakultete za turistične študije – Turistica, je gledenamere o preoblikovanju TZP-ja povedal: »Upravljanje turistične destinacije je zahteven proces, v katerem se prepletajo številni javni in zasebni interesi. Izkušnje iz domačih in tujih krajev kažejo, da je razvoj uspešnejši tam, kjer so ti interesi prepoznani in medsebojno usklajeni. Prevlada posameznih interesov se na daljši rok neizogibno konča z upadom turistične privlačnosti kraja.« Pojasnil je, da je bila strategija razvoja turizma v Portorožu izdelana



ob upoštevanju in sodelovanju vseh deležnikov v turizmu in je kot takšna dobra podlaga za razvoj te dejavnosti. Ob tem je dodal: »Seveda pa je doseganje ciljev strategije odvisno od izvajanja nalog posameznih deležnikov. Tu mislim tako na predstavnike javnega kot zasebnega sektorja. Turistično združenje Portorož je v svojem delovanju sledilo zastavljeni poti razvoja, kar pa ne morem reči za vse deležnike.« Prepričan je, da zasebni sektor premalo upošteva skupne cilje, ki jih je sicer pomagal sooblikovati. »Razvoj nove ponudbe je zastal. K temu je veliko pripomogla pandemija, a ne smemo odmisлити tudi sprememb v lastniških in vodstvenih strukturah turističnih podjetij, ki (žal) zasledujejo predvsem kratkoročne finančne učinke in ne upoštevajo dolgoročne vizije razvoja destinacije, v kateri

delujejo,« je povedal mag Brezovec. Po njegovem mnenju se bo s predvidenim preoblikovanjem TZP vsekakor okrepila moč javnega interesa v razvoju turizma. Kot je povedal, bi se tako lahko vzpostavilo ravnotežje s kratkoročnimi finančnimi interesi podjetij in bi se tako omogočil

dolgoročnejši razvoj kraja. »Vse je odvisno od jasne vizije, zavezanosti k ciljem in dobrega vodenja,« je še dodal. Do zaključka redakcije nismo prejeli odgovora predstavnika pobudnikov statusnega preoblikovanja TZP Marka Juriševiča.



Kakšno je vaše mnenje o odločitvi statusnega preoblikovanja TZP in kako bo to vplivalo na dolgoročni razvoj piranskega turizma?

Dopuščam možnost, da obstoječa oblika organiziranosti TZP-ja ni v skladu z veljavnimi predpisi na državni ravni, vendar ravno trenutno stanje oziroma trenutna organizacijska oblika omogoča, da je glas gospodarstva kar najboljše slišan, prav tako obstoječa oblika omogoča hitro in učinkovito odzivanje na vsakodnevne spremembe na turističnem trgu. Toda sprašujem se, ali je javni zavod res edina in najboljša rešitev. Si v naši občini želimo še enega »dinozavra« v obliki javnega zavoda, ki bo podvržen še večjim političnim in kadrovskim pritiskom, kot je zdaj? Dejstvo namreč je, da je TZP v zadnjih štirih letih uspel povečati število članov s 13 na 25. Obstoječi člani združenja tako niso samo večje hotelske družbe in letališče ter Marina Portorož, ampak tudi manjši deležniki kot turistične agencije, družinski hoteli in nekateri gostinski ponudniki. Kar pa je najbolj spodbudno, so vrata odprta prav vsem, ki želijo s predlogi in argumenti soodločati o prihodnjem razvoju in promociji naše turistične destinacije. Seveda lahko razpravljamo o tem, ali je trenutni način delovanja tisti pravi in iščemo izboljšave, vendar so razmišljanja in poenostavitve, češ da manjši akterji v aktualni obliki nimajo svojega glasu, zaradi česar naj bi nastala potreba po javnem zavodu, zgrešena.

Ne morem pa niti mimo dejstva, da so prav ponudniki današnjih sprememb imeli v preteklosti več priložnosti (beri mandatov) za udeležanje tovrstnega preoblikovanja, vendar se to ni zgodilo. Zanimivo bi bilo dobiti odgovor na vprašanje, zakaj ne.

Če TZP zdaj nekateri slikovito imenujejo "bankomat" vladajoče občinske elite, se sprašujem, ali je to morda veljalo tudi v preteklosti?

Zavajanje glede netransparentne porabe



javnega denarja je neutemeljeno. TZP ima namreč nadzorni svet, v katerem med drugimi posredno ali neposredno sedijo vsaj trije predstavniki občine (vključno s predsednikom NS-ja), ki lahko kadarkoli in brez omejitev dostopajo do vseh dokumentov in informacij glede poslovanja in porabe denarja v TZP. Poleg tega pa je prav Občina Piran tista, ki na osnovi prejete dokumentacije odobrava izplačila sredstev za nemoteno poslovanje TZP. To pa še ni vse. V okviru delovanja občinskega sveta deluje tudi odbor za turizem, ki ga sestavljajo predstavniki različnih političnih opcij, ki imajo besedo in lahko vedno z argumenti predlagajo prioritete delovanja TZP in tudi zato kritika glede netransparentnega delovanja in sprejemanja odločitev »v ozkem krogu ljudi« ne vzdrži. Prav tako zagovorniki javnega zavoda zamolčijo dejstvo, da bi bila organizacijska oblika javnega zavoda za turizem bistveno bolj odvisna od političnih in drugih interesov, tako z vidika kadrovanja kot tudi z vidika razporejanja sredstev, določanja prioritet in drugih usmeritev delovanja. Bojim se, da bi prav v javnem zavodu turistično gospodarstvo in stroka izgubila svoj glas.

Najbolj žalostno pa je, da se samo preoblikovanje dogaja brez konkretne analize trenutnega stanja in širše strokovne razprave v sodelovanju s turističnim gospodarstvom v občini Piran, kar bi bila osnova za nadaljnje odločitve, v katero smer bo šla promocija najbolj turistične občine v Sloveniji.

Menim, da bi bilo treba razmišljati in odločati izključno in samo na podlagi številkin vsebinskih dejstev, ne pa na osnovi govoric "rekla-kazala" ter medijskih obtoževanj ljudi v vodstvu TZP-ja. Da je nasproti enega najlepših hotelov na Jadranu glavna ponudba kebab, da poleti v središču Portoroža praktično nikoli ni moč najti prostega parkirnega mesta, da lokali tekmujejo med seboj, kdo bo imel glasnejšo glasbo, zagotovo ne more biti krivda TZP-ja.

Vsekakor bi si želeli, da se v novem mandatu občinskega sveta 2022-2026 imenuje podžupana, odgovornega za turizem v občini Piran in je sočasno smiselno, da se pri promociji naše regije še bolj povežemo z Ankaranom, Koprom in Izolo. Glede na pomen in izkušnje pa bi ravno piranska občina morala prevzeti pobudo ter nastaviti temelje za vzpostavitev regionalnega destinacijskega managementa in razvoja enovite turistične destinacije Istra – Slovenija.

Zavedati pa se moramo, da za uspešen dolgoročni razvoj turizma v občini Piran potrebujemo jasno vizijo razvoja ter odgovore na izzive, ki so povezani predvsem s sprejetjem novega OPN-ja, prometno ureditvijo, obnovo občinske infrastrukture, trajnostnega razvoja in nenazadnje tudi spremembe razmišljanja vseh nas, ki tukaj živimo. Pot k uspehu je namreč skupno iskanje dogovora, ne pa razdvajanje in iskanje napak pri drugih.

Mag. Borut Fakin, direktor Vinakoper in nekdanji direktor trženja Hoteli Bernardin d.d.

BREZ OČAL PO OPERACIJI SIVE MRENE ALI DIOPTRIJE

Operacije v okulističnem centru v Portorožu omogočajo neodvisnost od očal za vse starosti

Oftalmologa prof. dr. Marko Hawlina in dr. Petra Schollmayer sta nam predstavila nekaj novosti na področju operativne odprave dioptrije na daljavo in bližino, ki jih opravljata v svojem okulističnem centru v Portorožu.

Zdaj so na voljo tudi intraokularne leče, ki jih vgradite v oko in s katerimi lahko vrnete vid, tako na daleč kot na blizu in odpravite še astigmatizem.

Danes so multifokalne leče v svetu in pri nas postale splošno sprejet način korekcije vida po operaciji katarakte ali dioptrije pri starejših od 45 let. Vsekakor smo danes dobro opremljeni in večino posegov naredimo skozi zelo majhne (2 mm) vstopne rane, tako da se že dan po operaciji ne vidi, da je bilo oko operirano in pacientom tudi ne dajemo več obvez preko oči. Z delom lahko pričnejo že nekaj dni po posegu. Najmodernejši diagnostični aparati nam natančno izračunajo predvideno dioptrijo očesa. Danes so rezultati operacij tako dobri, da je možno operirati tudi nekoga, ki ima sicer z očali dober vid, pa želi biti od njih neodvisen. Te leče so izdelane povsem individualno, za vsakega pacienta posebej, se ne spremenijo in ostanejo doživljenjsko v očesu.

Še vedno je razširjeno mnenje, da so multifokalne leče povezane s težavami. Ali se strinjate s to trditvijo?

Med ljudmi je žal še vedno precej razširjeno mnenje, da so z multifokalnimi lečami povezane težave z bleščanjem in motnjami vida, kar je bila predvsem posledica nestrokovno opravljenih izračunov in ostanka dioptrije, površnega "konfekcijskega" pristopa do pacientov in nekakovostnih leč "cenejših" posegov, opravljenih v tujini. To je spremljalo operacije pred leti, zato je to mnenje še vedno prisotno. Z



Operacija z najmodernejšo tehnologijo zagotavlja varnost in uspešnost



Ekipa Okulističnega centra Hawlina & Schollmayer v Portorožu

Danes so multifokalne leče v svetu in pri nas postale splošno sprejet način korekcije vida po operaciji katarakte ali dioptrije pri starejših od 45 let.

razvojem tehnologije in novih modelov leč to ne drži, če je vse opravljeno kakovostno.

Kakšen vid nam omogoča operacija sive mreene na napotnico?

Po operacijah na napotnico z vstavitvijo monofokalnih leč je vid dober bodisi na daljavo ali na bližino, ne pa oboje. Prav tako te leče ne odpravijo astigmatizma (laično cilindra), zaradi česar so po operaciji potrebna očala, tako na daleč kot na blizu. Operacije z multifokalnimi in toričnimi lečami so v celoti samoplačniške.

So vsi pacienti primerni za implantacijo multifokalnih ali toričnih leč?

Ne, za te posege niso primerni vsi. Pogoj je, da morajo biti, razen sive mreene, oči zdrave. Starost pa pri tem ni omejitev, naša najstarejša pacientka z multifokalnimi lečami je bila stara 92 let, najmlajša pa 16. Ker je cilj pri teh posegih optimalen rezultat operacije brez dodatne korekcije z očali, je potrebno pred posegom res natančno pregledati vse dejavnike, ki jih potrebujemo za odločitev o optimalni intraokularni leči, ki najbolj ustreza potrebam posameznega pacienta. Z multifokalnimi lečami imamo že več kot deset let zelo dobrih izkušenj, pravzaprav odkar so prišle na tržišče. Na voljo pa so tudi leče, ki imajo optiko s takoiimenovanim podaljšanim goriščem, rezultati so odlični in primerni zlasti za tiste, ki so npr. poklicni vozniki, kapitani ali piloti. Vsakemu pacientu se

je potrebno prilagoditi in mu individualno izbrati zanj najprimernejšo lečo.

Kateri pacienti za operacijo z multifokalnimi lečami niso primerni?

Pri starejših je zelo pogosta bolezen, ki se ji reče starostna degeneracija makule ali rumene pege. Podobno je pri bolnikih, ki imajo napredovani glavkom. Pri teh bolnikih z operacijo ni mogoče v celoti vrniti centralnega vida. Prav tako te leče niso primerne za bolnike z boleznimi očesne površine ali zelo suhim očesom, če teh stanj pred operacijo ne pozdravimo. Za bolnike s starostno degeneracijo makule so na voljo posebne intraokularne leče, ki povečajo sliko in omogočajo ohranitev ostanka vida na bližino.

Kaj menite o množičnem potovanju slovenskih pacientov na Hrvaško?

Danes ni niti enega strokovnega razloga, da bi naši bolniki hodili na operacije oči na Hrvaško, pa tudi cena je, všteti vse stroške in možne komplikacije, nižja v Sloveniji. Treba je biti zlasti previden pri agencijah, ki ponujajo velike popuste in "neodvisno" primerjavo cen in kakovost centrov, ker s tem prikrito favorizirajo centre, s katerimi sodelujejo.

Okulistični center Hawlina & Schollmayer

Obala 77, 8320 Portorož

Tel: 031 394 224 • E: info@hawlina.eu



Najmodernejša oprema omogoča natančno diagnostiko in izračune

VIŠJI PRORAČUNI OBETAJO VEČ NALOŽB V PROJEKTE

Samanta Coraci

Mnoge slovenske občine se letos ponašajo z rekordnimi proračuni, med njimi niso izjema niti istrske. Z največjim proračunom za leto 2022 se ponaša občina Koper s 100,6 milijonov evrov, sledi občina Piran s proračunom v višini 37 milijonov evrov, ne tretjem mestu je občina Izola, ki je za leto 2022 prejela 26,6 milijonov evrov in nazadnje občina Ankaran s 23,1 milijonov evrov.

OBČINA KOPER VEČ KOT 51 MILIJONOV EVROV V NALOŽBE

Občinski svet Mestne občine Koper in župan Koprja Aleš Bržan sta na decembrski 25. redni seji sprejela proračun za leto 2022 v vrednosti 100,6 milijonov evrov. Več kot 51 milijonov evrov pa bo namenjenih za investicije.

Na območju Bertokov, Škofij in na območju Hrvatini bo Občina rezervirala sredstva v višini 15,7 milijonov evrov za izgradnjo kanalizacije. Dolgo pričakovana novogradnja Osnovne šole Oskarja Kovačiča Škofije bo občino stala 9,5 milijonov evrov, parkirne hiše P+R Sonce za Barko pri Luki Koper pa 5,5 milijonov evrov in dokončanje avtobusne postaje pri železniški postaji, katere vrednost gradbenih del znaša nekaj manj kot dva milijona evrov. Minuli mesec so se začela tudi pripravljala dela za gradnjo nadstrešnice na osrednji tržnici v Kopru, ki bo občino stal 1,36 milijona evrov. Izbrani izvajalec gradbenih del, družba Adraing, d.o.o., bo na odprti del tržnice namestil fiksni kovinski nadstrešek, ki pa ne bo vpet v zdajšnji objekt tržnice. Prav tako se je januarja pričela ureditev žalne ploščadi na mestnem pokopališču Škocjan v vrednosti 513.383 evrov. Dober milijon evrov bo stala naložba v gradnjo kanalizacije na območju Moleta, v proračunu so rezervirana tudi sredstva za sanacijo garažne hiše na Krožni cesti na Markovcu in za gradnjo zunanje plezalne stene na Bonifiki, ki se je začela že konec lanskega leta.

PO NAPETI RAZPRAVI JE TUDI OBČINA PIRAN SPREJELA PRORAČUN

Piran je med vsemi istrskimi občinami po skoraj triurni razpravi sprejela letošnji proračun v višini 37 milijonov evrov. Po prvi burni razpravi na decembrski seji, na kateri so občinski svetniki županu Deniu Zadkoviču očitati povečanje financ za pisarniške stroške. Na Občini Piran pojasnjujejo, da »povečanje finančnih stroškov za pisarniški material izhaja iz planirane porabe



sredstev za potrebe izvajanja volitev, ki jim bomo priča v letošnjem letu.« Na koncu pa je bil proračun brez večjih popravkov sprejet. Amandmajev, s katerimi so svetniki predlagali dopolnitve proračuna, je bilo kar 21, precej so jih tudi potrdili.

Ključnih projektov, ki jih želi Občina Piran začeti ali izvesti v okviru letošnjega proračuna, je kar 18, in sicer sanacijo Ulice IX. Korpusa v Piranu, kjer so bile izvedene že vse geološke raziskave (563.000 evrov), pri Osnovni šoli Cirila Kosmača so že pričeli z urejanjem krožišča, ki je ovrednoten na približno 265.000 evrov. Ena večjih investicij bo ribiško pristanišče na Seči, ki naj bi se začela v kratkem. Zanj bodo letos namenili 2,7 milijona evrov, od tega je 1,7 milijona nepovratnih sredstev. »Občina se bo kmalu lotila še druge faze urejanja skladišča soli Grando, kjer bi radi naredili prostor še imenitnejši. Ocenjujemo, da nas bo investicija stala 250.000 evrov,« pravijo na Občini Piran. »Veliko investicijo predstavljajo vlaganja v komunalno urejanje površin na področju vzhodnega Pacuga v višini 1,1 milijona evrov – od tega je 600.000 evrov nepovratnih sredstev,« nadaljujejo. V pripravi je dokumentacija za gradnjo novega vrtca Morje v Luciji z 22 oddelki, v višini 610.000 evrov, približno 200.000 evrov pa si želijo na Občini Piran nameniti za saniranje kuhinje v vrtcu Mornarček. »Občina Piran si bo prizadevala še za začetek gradnje severne obvoznice v Sečovljah in odkup nepremičnine na Košti, kjer bi bilo možno graditi neprofitna stanovanja za domačine,« navajajo.

IZOLI SE OBETAJO NEPROFITNA STANOVANJA

Proračun za leto 2022, vreden 26,6 milijonov evrov v občini Izoli, predvideva številne strateško pomembne projekte. V pripravo proračuna so bili vključeni tudi prebivalci Izole, zato bo do konca letošnjega leta udejanjenih deset projektov po izboru domačinov. Javno podjetje Komunala Izola je po pooblastilu Občine Izola pristopilo k skupnemu projektu ureditve izolskega pristanišča. Namen ureditve pa ni zgolj posodobitev pristanišča, temveč se je v ospredje postavilo predvsem potrebe tistih, ki se ukvarjajo z ribolovom, varnost pristaniške infrastrukture in protipoplavna varnost samega mesta. Gradnja, ki se je pričela po koncu turistične sezone, bo predvidoma zaključena do sredine letošnjega leta. Projekt ureditve pristanišča, in sicer druga faza, je okvirno vreden 2,6 milijona evrov. Zanj je občina na razpisu zagotovila povračilo 2,1 milijona evrov iz Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo. »Dvig obale se bo predvidoma še letos nadaljeval tudi v drugem sklopu obnove, v katerem bosta zvišana južni del mandrača z malim pomolom in promenada na Sončnem nabrežju, predvidena je tudi ureditev zelenice in namakalnega sistema ter javne razsvetljave med promenado in cesto,« razlagajo na Občini Izola. Iz proračuna se bodo financirale še mnoge druge investicije. Občina Izola je kot edina istrska občina v letošnji proračun vključila gradnjo večstanovanjskega bloka z 31 stanovanji za Izolane v Livadah. »Skupna vrednost investicije znaša 3,8 milijona evrov, od tega v letošnjem letu 655.350 evrov. Zaključek gradnje pa je

predviden v letu 2024,« pravijo na občini. Dober 1,5 milijona evrov znaša gradnja gasilskega doma, ki bo zaključena predvidoma do sredine letošnjega leta, prav tako bo 1,5 milijona evrov nanese enopasovno krožišče v Livadah, izgradnja suhih zadrževalnikov za zmanjšanje poplave nevarnosti, za katere Občina Izola še pridobiva projektno dokumentacijo, je ocenjena na 2,1 milijona evrov. Prav tako se bo širilo prostore Zdravstvenega doma v Izoli za širitev dejavnosti družinske medicine v višini 755.532 evrov. Dobrih 600.000 evrov je načrtovanih za nadzidavo osnovne šole Dante Alighieri, ki se že dlje časa sooča s prostorsko stisko, prav tako se bo investiralo v celovito obnovo južnega dela osnovne šole Vojke Šmuc Izola. »Skladno s sprejetim programom komunalnega opremljanja za območje OPPN Šared je bila v preteklih letih izdelana dokumentacija za fazno opremljanje vzhodnega območja Šareda, vključno z novimi cestami in odseki cest ter vsemi potrebnimi komunalnimi napravami v znesku 1,56 milijona evrov. V teku je izdelava projektne dokumentacije dela območja Šareda, v prihodnjih letih pa sočasno z gradnjo predvidevamo tudi izdelavo projektne dokumentacije za naslednje faze opremljanja,« navajajo.

OBRAMBNE DEJAVNOSTI Morsa V ANKARANU

Letošnje leto bo v občini Ankaran investicijsko intenzivno. Od skupno 31 milijonov evrov proračuna je okvirno 13,4 milijona predvideno za finančno izvedbo harmonizacije prostorskega načrtovanja med Občino Ankaran in Republiko Slovenijo. Po zaključku obsežnih razvojnih projektov se začenejo prve večje investicije, med njimi ureditev pokopališče v višini 2,3 milijona evrov.

»Program harmonizacije prostorskega načrtovanja predvideva menjavo nepremičnin, ki jih potrebuje občina za svoj razvoj, za nepremičnine, ki jih potrebuje država oziroma njena pristojna ministrstva. Eden takih je dogovor o menjavi občinske parcele ob vojašnici, na kateri Ministrstvo za obrambo z DPN načrtuje razvoj obrambnih dejavnosti, za državno parcelo pri Sv. Katarini, ki jo občina potrebuje za celovito ureditev športno-rekreacijskega parka Sv. Katarina,« navaja Anita Cek, vodja kabineta Občine Ankaran. Nakup nepremičnin in pripadajočih objektov na območju Sv. Katarine bo občino stal dober milijon, samo urejanje športno-rekreacijskega parka pa okoli 255.000 evrov. Vzpostavitev Medgeneracijskega centra v velikosti 813 kvadratnih metrov bo občino stala 711.750 evrov, ureditev obalne pešpoti med

naseljem in Sv. Katarino 630.000 evrov, ureditev krožišča med Železniško in Jadransko cesto, za urejanje dodatnih parkirnih mest v središču naselja in na Bevkovi ulici je ocenjena vrednost 480.000 evrov, za komunalno opremljanje območja Dolge njive in izgradnja manjkajoče kanalizacije za odvajanje odpadne vode pa je rezerviranih 1,3 milijonov evrov iz občinskega proračuna.

Mnogo teh projektov izhaja iz pobud občanov in občanov občine Ankaran. »Občina Ankaran je že od samega začetka delovanja vzpostavila tesno vez z občani ter se je že na začetku delovanja občine, tj. pri oblikovanju svojega prvega samostojnega občinskega proračuna za leto 2016 usmerila v participativnost. Participativni proračun v ospredje postavlja zadovoljevanje potreb občanov in občanov, s tem pa omogoča dvig kakovosti bivanja in skladen razvoj naselja in podeželja, zato je ta institut pomemben del načrtovanja občinskega proračuna. Občani najbolj vedo, kako izboljšati in nadgraditi kakovost življenja v lokalni skupnosti. Preko zasnove dejanskih potreb, nadaljevanja z oblikovanjem predlogov in rešitev oz. konkretnih projektov se nato pobude zaključijo s sprejemom odločitve, kateri projekti so izvedljivi in kateri bodo prednostni,« pravi Anita Cek.

TEHNIČNI PREGLEDI TRAKTORJEV NA TERENU

Spoštovani, obveščamo vas, da bomo skladno s pravilnikom o tehničnih pregledih izvajali tehnične preglede za traktorje in traktorske priklopnike do 3500 kg NDM na terenu po sledečem razporedu:

DATUM	LOKACIJA	URA
SOBOTA 19.3.2022	POPETRE - pri igrišču	8:00 - 10:00
	HRASTOVLE - v vasi pri Trčku	10:30 - 12:30
	GABROVICA - pri vaškem domu	13:00 - 15:00
	ZAZID - pri naslovu Zazid 31a	16:00 - 18:00
ČETRTEK 24.3.2022	STRUNJAN - parkirišče Krka	14:30 - 16:00
	SEČOVLE - parkirišče OŠ	16:30 - 18:00
SOBOTA 26.3.2022	HRVATINI - pri PGD Hrvatini	9:00 - 11:00
	VANGANEL - za gostilno Nimis	11:30 - 13:30
	KRKAVČE - pri PGD Krkavče	14:00 - 16:00

POMEMBNO OBVESTILO

Prosimo vas, da s seboj prinesete **veljavno zavarovalno polico** sklenjeno za obdobje enega leta od datuma tehničnega pregleda na terenu, ker sklepanje zavarovanj na terenu ni več mogoče.

DODATNE INFORMACIJE:

05 / 731-85-90 (PE Divača) ali 05 / 627-14-62 (PE Lucija)



AVTOPLUS

NOVO pri nas

Zimski

degustacijski meni

Pizzeria

ila

Raineri

V sodelovanju z:

IZOLA FOODBOX

VSAK PETEK IN SOBOTO

Potrebne so rezervacije na 05 6607 426

SYNLAB

SAMOPLAČNIŠKI
DIAGNOSTIČNI
LABORATORIJ

Za vas opravljamo laboratorijske preiskave **krvi**, **urina** in **blata**: hemogram, lipidi, sladkor, jetrni in ledvični testi, ščitnični in ostali hormoni, vitamini, PSA, protitelesa za SARS-CoV-2 in še mnogo drugih.

➕ Seznam preiskav si lahko ogledate na www.synlab.si

✳ Po predhodnem dogovoru odpravljamo tudi odvzeme brisov za **PCR teste**.

Koper, Obrtniška 30 (nad lekarno Šalara) > 059 375 450

laboratorij@adrialab.si
synlab.si

Ker vemo, da je
ZDRAVJE
dragoceno!

> HITRI REZULTATI

Izvodi preiskav so na voljo še isti dan!

> NAROČANJE
NI POTREBNO!



Obala
nepremičnine
20 let
HITRO, STROKOVNO, ZANESLJIVO

Društvo Bolnikov z
Distonijo Slovenije
Slovenian Dystonia Society

dbd

Distonija je motnja gibanja, ki se kaže kot ponavljano vzdrževanje nenormalnega položaja telesa ali kot pojav ponavljanih gibov. Lahko se pojavi na enem ali več delih telesa. Najpogostejša oblika je žariščna distonija vratu (spastični tortikolis). Ocenjujejo, da je pogostnost (prevalenca) 20–4000 bolnikov na milijon prebivalcev. To pomeni, da bi lahko trenutno v Sloveniji bilo do 8000 bolnikov z vratno distonijo. Gre za kronično bolezen, ki pomembno vpliva na kakovost življenja bolnikov, njihovo samopodobo in vsakdanje življenje.

Več na spletni strani www.distonija.si, kontakt: info@distonija.si

Nacionalna kampanja ozaveščanja strokovne in laične javnosti o distoniji.

KANDIDATI ZA POSLANCE ŠE
VEDNO VEČINOMA NEZNANI

Sonja Knežević

Čeprav se 14. marec, rok za oddajo kandidatnih list, približuje, se zdi, da nekatere stranke še vedno niso pripravljene na volitve. Na vprašanje, kdo bodo kandidati za poslance za Državni zbor, številne stranke še vedno ne odgovarjajo. Medtem ko nekatere stranke popolnoma prezrejo omenjeno vprašanje, druge pravijo, da bodo kandidatne liste oddali pravočasno in tako, kot je načrtovano, vendar je vprašanje, ali je načrtovani datum "pravočasen" tudi za volivce.

Pred volitvami je najpomembnejše, da volivci dobro spoznajo kandidate, kajti le tako bodo prepričani, da glasujejo za pravo osebo. Ljudje potrebujejo čas, ki jim ga stranke, ko odložijo predstavitve kandidatov, odvzamejo. Samoumevno je tudi, da bodo volivci bolj zaupali kandidatom in strankam, ki so predčasno pripravljene na volitve, kot tistim, ki predstavitev kandidatov prestavljajo. Kandidati, ki so predčasno objavljeni, so bolj zanesljivi, saj dajejo občutek, da so stranke resne in prepričane o lastnostih svojih kandidatov.

ZA KOGA VEMO ZAGOTOVO, DA BO
KANDIDIRAL?

Čeprav stranke večinoma še vedno nimajo uradnih list, so nekateri kandidati že znani, ker so sami potrdili svojo kandidaturo, kot je že v prejšnji številki napisal Boris Šuligoj. Znani kandidati iz SDS-a so **Albin Železnik** (Koper mesto), **Silvano Radin** (Koper, podeželje), **Mojca Mahajnc**



(Izola) in **Vojko Jevšev** (Piran). SD je začel s predstavitvami svojih kandidatov – **Jadranka Šturm** in **Natalija Gulič** sta 10. januarja imeli javno predstavitev, na kateri sta uradno potrdili svojo kandidaturo za Koper mesto. V Piranu je svojo ponovno kandidaturo potrdila **Mejra Hot**, ki upa, da bo nadaljevala svoje delo na področju človeških pravic in svoboščin, ranljivih skupin,



gospodarskih vprašanj in zaščite delavskih pravic ter bi se še naprej borila, da ima Piran svoj glas v Državnem zboru. **Matej Tašner Vatovec** iz Levice je potrdil, da se je, tako kot pred štirimi leti, evidentiral kot kandidat za okraj Koper I. Iz DeSUS-a pravijo, da še vedno evidentirajo kandidate. **Branko Simonovič**, sedanjí poslanec iz DeSUS-a, je potrdil, da bo kandidiral, ampak zagotovo ne na listi DeSUS-a. Pravi, da bo izbral stranko, ki bo pripravila najboljši načrt in vključila v svoj program največ točk za upokojece. Iz Italijanske narodne skupnosti, **Felice Žiža** pravi, da bo verjetno ponovil svojo kandidaturo. Stranki LMŠ in SAB še vedno nimata evidentiranih kandidatov. V LMŠ pravijo, da bodo svojih 88 kandidatov predstavili 19. marca, a dodajajo, da bodo na prihajajočih državnoborskih volitvah kandidirale vse poslanke in poslanci LMŠ. Volitve za poslance Državnega zbora bodo 24. aprila, časa za evidentiranje kandidatov je vse manj. Stranke naj bi čim prej objavile kandidatne liste, kajti samo tako bodo volivci lahko izbrali svoje kandidate. Če ne bodo imeli dovolj časa, da spoznajo vse kandidate, bodo prisiljeni voliti za stranko, ne pa za posameznika in vrednote, ki jih ta zastopa. To, seveda, ne bi smel biti cilj nobene demokratične družbe.

LE ATTIVITÀ DELLA CAN COSTIERA

PARLAMENTO: BLOCCATA LA LEGGE SULLE SCUOLE ITALIANE L'ITER LEGISLATIVO RIPRENDA QUANTO PRIMA

Gennaio per la Comunità nazionale italiana è stato caratterizzato dagli accesi dibattiti sulle modifiche della legge sui diritti della CNI nel campo dell'istruzione. Le norme, proposte dai deputati Felice Žiža e Ferenc Horvath, sono state sostenute dal governo, dal competente comitato parlamentare e dalle forze governative, venendo approvate una prima volta. Successivamente, però, venivano bloccate dal veto sospensivo del Consiglio di stato e all'atto di essere votate nuovamente alla Camera, venivano registrati 44 voti a favore e 33 contrari, due voti in meno della richiesta maggioranza assoluta per far entrare in vigore le modifiche. Saltava così, per ora, la possibilità di migliorare le competenze linguistiche dei docenti delle scuole italiane e aumentare il livello di conoscenza della lingua d'insegnamento e per il personale non docente, ritenuta importante per creare un ambiente scolastico più adeguato all'apprendimento

dell'italiano. I deputati del centro-sinistra hanno contestato la validità delle soluzioni proposte, credendo di individuare una discriminazione dei professori che non sono di nazionalità italiana. Si è giunti a parlare di "ghettizzazione" delle scuole italiane, prevedendo difficoltà nell'assunzione di insegnanti in grado di soddisfare i severi criteri per la conoscenza della lingua italiana. A nulla sono servite le assicurazioni che tutti i candidati ai posti di lavoro nelle scuole slovene avranno lo stesso trattamento, ma che accanto al titolo di studio necessario, saranno chiamati a perfezionare il loro italiano a livello di L1. Eccezioni erano previste, con la richiesta di soddisfare i criteri C1, per i docenti di sloveno, quale lingua d'ambiente e di lingue straniere. Le competenze avrebbero potuto essere elevate anche dopo l'assunzione con corsi di aggiornamento. I presidi delle scuole italiane e i consulenti pedagogici hanno appoggiato

l'iniziativa di legge, sostenuta anche dalla CAN Costiera. La loro missiva ai gruppi parlamentari che confermava il loro interessamento al potenziamento delle competenze linguistiche e il sostegno alle proposte del deputato Žiža, non sono state tenute in considerazione e anzi ne è stata messa in dubbio, senza alcuna prova tangibile, la veridicità. Nel corso di un incontro di metà febbraio tra il parlamentare della CNI, i presidi e i consulenti pedagogici, promosso dalla CAN Costiera, è stato stabilito che l'iter legislativo interrotto debba riprendere quanto prima. Un perfezionamento delle competenze linguistiche - è stato detto - è assolutamente necessario per dare una marcia in più agli istituti italiani e far rispettare i dettami costituzionali vigenti. A questo punto sarà necessario attendere la fine delle elezioni parlamentari, la costituzione del nuovo parlamento e dell'esecutivo a Lubiana.

UFFICIO DEL BILINGUISMO: BILANCIO DEL PRIMO MESE D'ATTIVITÀ

Subito dopo Capodanno è decollata l'attività dell'Ufficio per il bilinguismo presso la CAN Costiera. Una struttura inseguita per una decina d'anni, scanditi da richieste, trattative e appelli alle autorità di Lubiana affinché si facesse, finalmente, questo passo avanti per colmare le lacune nell'attuazione del bilinguismo sul territorio, fungere da sostegno ad istituzioni e singoli, che devono curare traduzioni dallo sloveno in italiano e viceversa. Finalmente quest'anno, grazie alla stretta collaborazione con il deputato della CNI al Parlamento sloveno, Felice Žiža e al suo accordo di collaborazione con il governo, l'Ufficio ha potuto aprire i battenti e hanno iniziato il loro percorso lavorativo la traduttrice, Chiara Vianello e la collaboratrice professionale, Kim Jakopič. Siamo andati a conoscerle nei moderni vani del Centro amministrativo "Solis". Per iniziare abbiamo chiesto loro quali sono le competenze loro affidate. "L'Ufficio per il bilinguismo è stato costituito prevedendo i nostri due posti di lavoro. Rappresentiamo l'anello di congiunzione in materia di uso della lingua italiana, tra le istituzioni della CNI, la pubblica



amministrazione e vari enti che operano nel territorio nazionalmente misto" ci hanno spiegato con entusiasmo Chiara e Kim. "Il nostro compito è di fornire supporto ai connazionali che rilevano violazioni del bilinguismo nella vita di ogni giorno, nei rapporti con le varie istituzioni, cercando di risolvere i loro problemi, ossia di far rispettare le norme sul bilinguismo. Ai soggetti della CNI, invece, garantiamo piena collaborazione nella traduzione di varie comunicazioni provenienti dai ministeri in lingua slovena, come succede nelle nostre scuole, che devono disporre anche della

versione in italiano per comunicare disposizioni varie a genitori e alunni. Personalmente in questi primi giorni di lavoro ho tradotto la legge sui diritti particolari delle Comunità nazionali italiana ed ungherese nel campo dell'educazione e dell'istruzione. Ho preparato in versione italiana dell'ultimo comunicato dell'Istituto nazionale per la salute pubblica sulla pandemia di Covid, che le scuole possono ora usare e trasmettere ai fruitori in forma bilingue. Voglio precisare che il nostro ufficio non è pensato come servizio di traduzione per le persone fisiche, ma soltanto per le necessità delle istituzioni CNI, comprese le CAN e le Comunità degli Italiani, che con il tempo avranno a disposizione anche in italiano tutte le documentazioni necessarie al loro lavoro, provenienti in sloveno da Lubiana e che noi raccoglieremo in un archivio specifico. Un'altra mansione che mi è stata affidata è quella di collaborare alla ricerca linguistica terminologica per creare delle banche dati, principalmente in campo giuridico, per uniformare le traduzioni degli enti pubblici" spiega la traduttrice Vianello. Quali sono i compiti specifici della collaboratrice professionale dell'Ufficio? "Il mio ruolo è quello di

tenere le relazioni con il pubblico, in primo luogo con i connazionali che potranno contattarmi via telefono o posta elettronica per segnalare irregolarità nella mancata applicazione del bilinguismo, chiedere consulenza e altre questioni del genere. Sarà mio compito preciso contattare istituzioni varie per segnalare loro omissioni o imprecisioni nell'attuazione del bilinguismo. Potremo intervenire con Chiara anche da sole quando le osserveremo. Ora che il lavoro è impostato inizieremo un giro di visite

per comprendere le necessità e le difficoltà riscontrare con il bilinguismo sia nell'ambito della CNI sia tra persone giuridiche della maggioranza. Riteniamo sia importante intervenire con il massimo garbo nel segnalare le inadempienze, proponendo se necessario collaborazione per completare le diciture bilingui in territorio nazionalmente misto. Non intendiamo effettuare interventi, per così dire, a gamba tesa, ricorrendo subito a denunce o chiedendo sanzioni, sebbene non escludiamo di doverlo fare con chi ignorerà

i richiami al rispetto del bilinguismo" rileva la Jakopič. Le due responsabili dell'Ufficio, hanno stilato un calendario di appuntamenti per farsi conoscere sul territorio, facilitando in tal modo il futuro lavoro. Per contattare l'Ufficio del bilinguismo presso la CAN Costiera è possibile chiamare il numero 05-6279150 oppure scrivere un messaggio all'indirizzo di posta elettronica: bilinguismo@cancostiera.eu.

CAN ISOLA: GIORNATA DEL RICORDO NELLE TESTIMONIANZE DI ESULI E RIMASTI



La Comunità degli Italiani "Dante Alighieri" di Isola ha riproposto anche quest'anno la celebrazione del 10 febbraio, Giornata del ricordo. Con il titolo di "Vite spezzate: parliamone! Incontro tra isolani al di qua e al di là del confine", ha voluto ricordare la tragedia dell'esodo, che ha spinto centinaia di migliaia di istriani, fiumani e dalmati a lasciare le loro terre per trovare rifugio in Italia, ma anche in altri Paesi, spesso molto lontani. La serata, presentata dal presidente Fiorenzo Dassena, è stata ideata da Giorgio Dudine e dalla sua consorte Amina, che ha preparato la filodrammatica e il gruppo musicale

Rondini in canto, protagoniste del programma artistico-culturale. Collegati in remoto dai loro attuali luoghi di residenza, esuli isolani che hanno portato la drammatica testimonianza di chi ha abbandonato tutto e per rimanere legati alla loro appartenenza italiana, hanno optato per trasferirsi altrove. Hanno allacciato un commovente dialogo con chi era presente in sala, che ha invece portato la triste esperienza di chi ha visto svuotarsi Isola e dintorni, sparire parenti e amici nel giro di pochi giorni. Alla serata ha presenziato il Console generale d'Italia a Capodistria, Giovanni Coviello che ha avuto

parole d'elogio per l'iniziativa della CI Dante Alighieri, per il suo impegno a tenere vivo il ricordo di un drammatico fatto storico per queste terre. Il presidente della CAN di Isola, Marko Gregorič, da parte sua, ha rilevato l'importanza del Giorno del ricordo anche per spiegare alle giovani generazioni ciò che è accaduto tanti decenni fa, facendo in modo che fatti del genere non si ripetano mai più. Sempre a Palazzo Manzioli si è svolta l'11 febbraio la presentazione del libro in sloveno "V tišini spomina. 'Eksodus' in Istra" (Nel silenzio della memoria. 'Esodo' e Istria), firmato dalla ricercatrice e docente universitaria Katja Hrobat Virloget. Ha voluto raccogliere nel volume testimonianze atte a far comprendere il dramma dell'esodo, spesso taciuto dai rimasti per timore, accrescendo il dolore per la partenza di amici e parenti. "Abbiamo voluto presentare due facce della stessa medaglia" - ha spiegato il presidente della CAN Marko Gregorič in apertura dell'evento. "Un libro che credo sia giusto venga letto dal pubblico sloveno, i cui contenuti e complessità, come Comunità Nazionale Italiana ci riguardano da vicino".

CAN PIRANO: IL PREMIO TARTINI 2021 ALLA FAMEA DEI SALINERI

Quasi vent'anni di costante impegno a mantenere vive le tradizioni dei salinai, a far conoscere sistemi di produzione del sale, a far entrare i nomi originali degli attrezzi nel patrimonio culturale ad aprire una finestra sulla vita nelle saline sull'alimentazione di chi vi viveva. Per questi motivi il Comune di Pirano ha conferito alla "Famea dei salineri", gruppo etnografico della Comunità degli Italiani piranese, il Premio Tartini 2021, il massimo riconoscimento comunale in campo culturale, consegnato in occasione dell'8 febbraio, giornata della Cultura slovena. La sezione, guidata da Giorgia Rebol, appartenente ad un'antica famiglia di salinai, è diventata con il passar degli anni il simbolo del costante impegno dei connazionali piranesi per rimanere attaccati alle proprie tradizioni. Immane alla Festa del Santo Patrono, San Giorgio, che segnava in passato l'inizio della stagione del

sale, hanno pensato con grande impegno a far conoscere le peculiarità del mondo delle saline di Sicciole, strettamente legate a Pirano, al suo sviluppo come città ai tempi della Serenissima e, in tempi moderni, con la produzione ridotta notevolmente, più importante per completare l'offerta turistica nella fascia costiera. Nella motivazione del premio è stato sottolineato il

contributo dato da decine di attivisti della CI Giuseppe Tartini (alcuni dei quali purtroppo non sono più tra noi) alla tutela e alla promozione del patrimonio culturale materiale e immateriale rappresentato dalle saline, che hanno anche un notevole valore dal punto di vista ambientale per la flora e la fauna che vi trova dimora, ma anche dal punto di vista paesaggistico.



VANJA PEGAN

Prvo slikanico Citronček in Giovanin je napisal leta 1999, nato Mesto 2000. Potem je izšla zbirka kratkih zgodb Kopanje mornarjev v topli vodi, romana Čoln ter Pisatelj, Adam in pilot, nato spet kratke zgodbe Nebo davnega poletja. Roman Potovanje na začetek poti in slikanica Tonin sta izšla leta 2009. Tri leta kasneje je izšla zbirka kratkih zgodb Štiri morske milje, leta 2015 pa roman Svetilnik, ki je bil lani preveden v srbski jezik in je izšel pri založbi Prometej v Novem Sadu. Pisal je tudi scensko glasbo za gledališke predstave. Tri zbirke haiku poezije je izdal v samozaložbi.

Star je 54 let in ima dve hčerki. Ja, to je brat Katje Pegan, ampak družina ni bila tema najinega pogovora, čeprav se najraje spomni stare mame, ki mu je nekoč dejala: "Pjeb, cufridn bod!" (Prevod iz štajerščine bi bil: Fant, bodi zadovoljen!). Da se tega še vedno drži, boste lahko razbrali iz pričujočega pogovora.

Če vas kdo vpraša, kdo ste, kaj odgovorite?

Pravzaprav ne vem, kaj bi rekel, ...

Pisatelj? Pesnik?

Morda je še največji del mene to, da pišem, da se besedno izražam. No, v civilu že 26 let vodim tečaj kitare v Skupnosti Italijanov v Piranu. Prej sem učil na glasbeni šoli, potem pa sem ugotovil, da se z določenimi stvarmi ne strinjam. Glasbene šole so nekakšen rekrutni center, nižje za srednje in srednje za akademijo, izkristalizirajo 30 vrhunskih glasbenikov, vsi ostali otroci in mladinci pa so kolateralna škoda. Spomnim se fanta, ki se je pri meni v nižji glasbeni šoli učil kitaro. S petico je naredil izpit, potem pa so ga sošolke prosile, da bi na valeti igral Let it be, one bi pa pele. Ni šlo. Rekel sem si, Pegan zaleti se z glavo v zid, dobesedno. Ugotovil sem, da me zanima kitaro kot instrument, ki ga imaš za zabavo, za veselje, za komunikacijo. Kitaro ni samo kitaro, ampak je to svet, ki je malo večji, širši. Razmišljal sem, kaj bom... Ravno takrat so me poklicali iz Pirana, mojega rojstnega mesta, iz italijanske skupnosti, da bi imel tečaje kitare. Šel sem in to počnem še danes. Ti tečaji so narejeni tako, da so to štiri leta nižje glasbene šole. Delam po Carulljevi kitarski šoli (Ferdinando Carulli je utemeljil sodobno klasično kitaro) in upoštevam še enega velikega pedagoga Henriquea Pinta, Južnoameričana, ki je pisal učbenike za kitaro. Ko naredimo osnovno, položimo roko, dobimo osnoven ritmični občutek, so to pogoji, da mladostnik sam pove, kaj bi rad igral. Ne gre več za to, da bi mu jaz povedal, kaj je prav in kaj mora in kaj želi. Zanimivo je, kako ti mladi ljudje, ko jim daš svobodo, zacvetijo. Oni odločajo, oni povedo, kaj hočejo in takrat so uspešni.



Kako odločilen je posluh?

Potegnili ste me za jezik. Nekajkrat sem bil v vlogi servisa za zavrnjene otroke iz glasbene šole, ki so jim povedali, da ne izpolnjujejo kriterijev za šolo. Ker sem delal tam tudi sam, vem, kaj to pomeni. Pomeni, da je v določeni starostni skupini že preveč otrok in tudi za ta določen instrument ni več prostora. Izberejo najboljše, kar pa ne pomeni, da vsi ostali niso sposobni, pomeni samo, da je vrsta dolga in so na repu. Učil sem štiri dekleta in zdaj peto, ki so prišla k meni potem, ko niso bila sprejeta na glasbeno šolo. Eni so ponujali drug instrument, ampak ona si je želela učiti kitaro. Prišla je k meni in rekla, da bi rada tudi pela. Začela sva z učenjem in pojeva. Najprej preproste pesmice, z majhnimi intervali, upevam jo. V šestindvajsetletni karieri še nisem srečal otroka, mladostnika, ki bi bil tako nesposoben za petje, da ne bi mogel decentno zapeti preproste pesmice. Na koncu je glasbeno

šolstvo namenjeno samo nekaterim. Ko bo postalo plačljivo, pa bo dodatna selekcija denar.

Način dela, ki ste ga opisali, je lep. Če si želiš, lahko igraš instrument ali poješ, ne glede na to, kaj si o tebi kdo misli. Nobenih razočaranj zaradi neuresničenih želja.

Obstaja tudi travma na nasprotni strani Gaussove krivulje, ko so otroci morali hoditi v glasbeno šolo. Potem so dali instrument očetu, spričevalo pa mami in je bilo konec. Ubogal sem, zadovoljil sem vaše želje in zdaj me pustite pri miru. Koncept učenja glasbe je popolnoma drugačen, učiti bi se je moral vsak, ki bi si to želel. Tako bi prišli do drugih vrednot in vrednosti v glasbi. Glasba mora biti ponotranjen del človeka. To pomeni, če si srečen v tem, kar počneš, boš to počel in to je del tvoje sreče. Del zunanje sreče je, da počneš to tako zelo dobro, da osrečuješ še druge ljudi. Začetek je tvoja notranja sreča. Zakaj bi bil človek zelo uspešen odvetnik ali ekonomist, če pa pride

zvečer domov in je nesrečen, žalosten in na antidepresivih. Navzven kaže družbeni uspeh in je to edino, kar ima, da se lahko vzdržuje. To sem hotel povedati z glasbo. Ne moreš vzdrževati nek zunanji videz in biti srečen. Se siliš v nekaj, delaš nekaj zato, da bi bil uspešen?

V to nas sili tudi okolje in čas, v katerem živimo.

Seveda. Zakaj izginja srednji sloj? Mora izginiti, moramo imeti drugo ali tretjo generacijo revežev. Kaj to pomeni? Če danes obubožaš in nimaš več denarja za preživetje, imaš še vedno svojega duha, svoje življenje, svoje razmišljanje, svoj odnos do življenja. Ko obubožan rodiš otroka in ta otrok spet otroka, so ti otroci kruhoborci. Ne vidijo ničesar razen tega, da bi preživel. Zakaj je treba uničiti srednji sloj? Ker potem ne bo več greenpeaca, civilnih iniciativ, skraka, ničesar, kar bi ljudi zanimalo, izgubi se širši kontekst obstoja, solidarnost, ljudi bo zanimal samo ožji kontekst

njihovega biološkega obstoja in zadovoljevanje potreb, ki jim jih bodo narekovali drugi. Če gledaš televizijo in splet, ti ti narekujejo potrebe, slikajo svet, ki ga ni, je le iluzija. Šele ko se tega zavedaš, zaznaš sam svoje potrebe. Mislim, da živimo v zelo hudem in zoprnem času. Trdim, da je treba mladim vse to povedati, jih vzeti iz mehurčkov. Učil sem fanta, ki mi je zelo zaupno povedal, da je najbolje biti fikus. In to fant v gimnaziji. Nisem mogel verjeti. Rekel je, če te ni, nimaš nobenih potreb, nimaš nobenih obveznosti in imaš mir. Edina stvar, h kateri je hodil, je bila kitaro, pa še tukaj se mu ni dalo delati. Ure in ure sva se pogovarjala, skušal sem odstreti sloje z njega, a sem spoznal, da je zanj najlepše, če ga na tem svetu ni. Tako imamo celo generacijo otrok, ki živijo za ekrani, dobesedno. Njihove potrebe so samo fiziološke, opravijo jih, da gredo lahko nazaj za ekran.

Hude reči, ki jih je epidemija še poslabšala! Prijateljica je pripovedovala, da so ji mlajše sodelavke pripovedovale, da ni nujno, da je tisti, ki ga imaš rad, človek. Lahko je tudi kamen. No, in potem greš s kamnom na morje, jo je zanimalo.

Imeti nekoga rad je odgovorno dejanje. Minatti je takrat napisal, da nekoga moraš imeti rad, kamen, reko...v tistem kontekstu je bilo to preprosto. Zdaj velja tisto, kar je dejal Saint-Exupery v Malem princu, da imaš odgovornost za to, kar si vzgojil. To je ta velik problem, ne samo mladih ljudi, tudi sicer. Ogromno mladih parov ima danes hišne ljubljence namesto otrok. Nikoli nisem videl toliko mladih parov, ki sprehajajo kučke.

Po možnost oblečene v drage oblekice in z urejeno pričesko.

To je samo še nadgradnja.

In koliko seksizma in moškega šovinizma je v zraku! Zadnji primer so komentarji naših skakalk na olimpijadi. Pošiljali so jih domov, rojevat...

Tega sploh ne bi komentiral, ker je preprosto zabito. Velikokrat se je recimo izkazalo, da so pilotke boljše kot piloti. V poklicu, ki je vedno veljal za izključno moškega.

Velja tudi za kirurginje.

Verjamem. Mislim, da živimo v moškem svetu, v svetu destrukcije, v svetu, ko se ženskam pokriva obraze, šprica s kislino, v svetu vojn, ekonomske premoči, skratka, fantje si merijo lulčke. Najbolj banalno. Ženske, tako jih doživljam, so varuhinje ognjišča, moški pa bodo prišli in vse razsuli. Živimo v takem svetu, kjer bi bilo res treba prisluhniti ženskam v tem varovanju ognjišča. Pa ne mislim v nekem domačijem smislu, v filozofskem.

Kaj pa vloga pedagogov, učiteljev? Otroci preživijo v šoli več časa kot doma. Njihova vloga je pomembnejša, kot je bila kdajkoli.

Žal je ogromno učiteljev, ki hodijo samo v službo. In imajo za to razloge. Pogoji za učiteljsko delo so res slabi. Dobesedno zanič. Ravnatelj, to se je zgodilo meni v glasbeni šoli, nam je rekel, nisem več vodja učiteljskega zbora, od zdaj naprej sem predstavnik delodajalca. To je velik, res velik preskok. Učitelji smo imeli včasih glavnega volka, ki se je tepel za nas. Volka, šefa tropa, ki je bil najmočnejši. Zdaj ni več tako. Ravnatelj je predstavnik delodajalca, kar je po naravi nekaj nasprotnega. Na eni strani imaš ravnatelja in učni načrt, na drugi starše, ki imajo vsi, čisto vsi, genijalce za otroke. Ni starša, katerih otrok ne bi bil genijalen. Kar je po svoje prav. Moraš pa imeti veliko soli v glavi, da to razumeš. Najprej kot starš, pa tudi kot učitelj. Potem pa so tu še otroci, ki so izgubili kompas zaradi razmišljanja svojih staršev, ki niso ravno dognana (tistih, ki genialnost svojih otrok razumejo dobesedno). Učiteljski poklic ni cenjen, zato se nam vse to tudi dogaja. Sam sebe pravzaprav nimam za učitelja, sem nekdo, ki učencem, ki pridejo k meni, poskušam dati ljubezen. Poskušam jim dati ljubezen do glasbe. No, morda pa sem učitelj, bolj kot kdo drug, čeprav je to moje popoldansko delo, ki sem ga osmislil in to strašno rad počnem.

To je zagotovo nekaj najboljšega, kar se ti lahko zgodi. Da tisto, kar počneš, počneš rad. Ne hodiš slabe volje domov, se ne pritožuješ, si prijazen do ljudi...

Če si nezadovoljen, ti umanjka velik del življenjske kondicije. Nekoč mi je ribič v Piranu rekel, dej dej, en list tvoje knjige ne bi napisal, raje lovim en teden ribe na morju. Kaj je tukaj čarobno? Jaz lahko to delam in popoldan učim in sem zadovoljen, tudi srečen. In ribič je prav tako srečen. Če bi mene poslal en teden loviti ribe z njegovo ribiško barko, bi prišel nazaj kot kupček nesreče.

Ljudje smo različni in zato tudi tak pouk glasbe. Kaj pa veš, koga imaš v rokah? To ne boš ugotovil, če bo nekdo trikrat zaploskal in zapel tri intervale.

Kako ste začeli pisati?

To je tako simpatična anekdota...leta 1998 je bilo. Tukaj, kjer poučujem kitaro, je prišla k meni Fulvia Zudič, akademska slikarka in rekla: "Vanja, ti si študiral književnost in otroci te imajo radi, ker jim imaš očitno kaj povedati. V Italiji je natečaj za slikanice in jaz bi izdala slikanico, ampak nimam zgodbe. Ti napiši zgodbo," je rekla in šla. To se je zgodilo na stopnicah in preden sem rekel Fulvia!, je ni bilo več. Res pa je, da sem vse življenje pisal dnevnik, tega je ogromno. No, zadnjih dvajset let je na harddisku.

Bojana Leskovar



Ne pišete na roke?

Ne, v življenju sem na roke napisal eno samo besedilo za slikanico, v eni noči, v Bovcu in to zato, ker nisem imel s seboj nič drugega. Jaz sem predstavnik generacije, ki ne zna več pisati na roko. To pogrešam. No, ladijski dnevnik pišem na roko, ampak potem me boli roka in začnem čudno pisati.

Obstaja društvo, ki se zavzema za to, da bi spet pisali na roke. Pa saj vidite kako kracamo, še za sabo ne znamo prebrati.

Ampak veste, v čem je "keč"? Sedem za računalnik in pišem slepo in to je desetkrat hitreje kot na roko, pa ne samo to, primeš odlomek in ga odneseš drugam...

Skratka, Fulvia pride...

...in mi naloži nalogo. Potem sem jo še nekaj dni iskal na stopnicah, da bi ji povedal, da tega besedila ne bo. In ker je nisem našel, ni bilo drugega, kot da ga napišem. Tako je nastal Citronček in Giovanin. Slikanica je dobila nagrado na 3. Mednarodnem natečaju za izvirno ilustrirano pravljico v Bordanu v Italiji (leta 1999). Slikanice so nastajale, ko so bile moje hčerke micene. Nato sem izdal roman Pisatelj, Adam in pilot, ki je bil nagrajen in odkupljen na anonimnem natečaju ob 30 letnici Sveta knjige. Potem pa sem ugotovil, da so te zgodbe, ki so večinoma nastajale v dnevnikih, samostojne. Ko sem pisal Kopanje mornarjev v topli vodi, je bil to literariziran vojaški dnevnik. Ob pisanju kratkih zgodb sem ugotovil, da se ob tem, ko pišem, v meni nekaj razvija. To je bilo fino, spoznal sem magijo ustvarjanja literarnega besedila. Že zdaj vem, ko se bom lotil pisanja, ali bo to nekaj, kar bo privrelo iz mene ali pa bom samo šklopotal po računalniku. To je pravzaprav razkošje občutja, ko ustvarjaš literarno delo in to me vleče. Najbolj uživam v trenutku, ko pišem. In, ko ne pišem, to pogrešam. Leta 2003 sem se odločil, da bom šel na svoje.

Prej ste bili zaposleni na glasbeni šoli.

Ja. In zdaj sem na svojem že skoraj dvajset let. Me pa zelo moti, ko poslušam od ljudi, kako nas plačujejo, nas samostojne kulturnike. Meni ni država dala enega tolarja, evra. Prispevke plačujem sam, kot da bi bil tapetnik, parketar, zidar...

Niste nikoli vložili prošnjo na ministrstvo za kulturo za status, po katerem bi vam pripadalo tudi to, da prispevke za socialno in pokojninsko varstvo plačuje država?

Enkrat, a sem bil odklonjen in bil tako užaljen, da tega ne bom ponovil. Ko sem zahteval obrazložitev, so mi napisali, da v preteklem letu nisem prejel nobene mednarodne literarne nagrade. No, tako se mi zdi, da ta denar ni za vsakega, ampak je za tiste, ki niso vsak. Hvala bogu se preživim, me pa vsakokrat zaboli, ko preberem, kako hranimo kulturnike.

Prebrala sem vse tri zbirke vaše haiku poezije...



Iskreno povem, da bi mi bilo ljubše, če bi še prej prebrali kaj drugega. Časovna enota haikuja je trenutek, vznesen, srečen, žalosten, pa vendarle trenutek, vpet v nek kontekst. Pesniško zbirko pišem že deset let, vse pesmi iz zbirke so bile že na radiu, ker vsakič, ko kaj pošljem, objavijo, na to sem ponosen, ampak je še zmeraj nisem končal in je še nekaj časa ne bom. Kratka zgodba je le nekaj drugega. Zase mislim, da sem bistveno bolj pisatelj kot pa pesnik. In bistveno bolj sem Vanja v kratkih zgodbah kot v romanih. Sem človek, ki živi v zgodbah. Od 40 leta naprej sem osem let hodil vsako jutro pet kilometrov ob morju. Ko sem se vrnil domov, sem svoje misli spustil na tipkovnico. Nastajali so romani, zgodbe. Pisal sem stvari, ki so na nek način avtobiografske. V Pisatelju, Adamu in pilotu so liki prepoznavni, nikoli pa nisem pisal tako, da bi se ljudje spraševali o tem, kdo je kdo. Ne maram take literature. Ukvarjanje s pisano besedo je način življenja. Zdaj sem načrtno nehal pisati haikuje. Prvo zbirko smo dvakrat ponatisnili, ampak ugotovil sem, da sploh ne pišem več, da so me ti hipni trenutki tako prevzeli, da sem bil ves dan haiku. Zmanjkalo me je za karkoli drugega. Po tretji zbirki sem si rekel, morda pa ni več časa za to. Začel bom spet pisati daljše stvari...

Spomnili ste me na Goetheja, ki je rekel, da je talenta/genialnosti deset odstotkov, vse ostalo je trdo delo.

Glede tega sem malo poseben. Zelo rad imam Cirila Kosmača, njegov način razmišljanja in njegovo literaturo. Imam tudi podoben način dela in tudi napišem malo. V enem dopoldnevu nisem sposoben napisati več kot stran. Julio Cortazar, zame zelo pomemben latinskoameriški pisatelj, je napisal, kako doživi literarno delo. Ko sem to prebral, sem rekel, končno je bilo ubesedeno to, kar čutim. Kot da bi imel pred sabo velik kamen ali pa klopčič volne, ki ga vrtiš, vrtiš, dokler ne opaziš nitke. Če si potegnil pravo nitko, torej začneš

pisati, se bo odvil cel klopčič. Ko pišem, po prvem poglavju ne vem, kaj bo v tretjem, imam pa dovolj široko sliko pred sabo, da me to ne skrbi. Zgodilo se mi je, da sem hotel napisati kratko zgodbo in je nastal roman in obratno, večkrat. Ko pišem, vidim in čutim. Malo pišem in ne spomnim se, da bi kdaj kakšen odlomek prečrtal, kaj dopisal.

Vaša literatura nastaja v glavi...

...res je, ko se končno usedem za računalnik, ...sem bolj printer.

Kakšen je pa vaš literarni okus?

Latinskoameriška književnost mi je blizu, tudi ameriška in evropska. Od gimnazije naprej sem zaljubljen, saj vem, boj se človeka ene knjige in sam sebi grem na živce, ampak sem zaljubljen v Sto let samote. Zelo kontroveržno delo, ki je bilo povečevano v zvezde in teptano v blato. Marquezevo Živim, da pripovedujem, je nujno prebrati. Seveda so tu še Steinbeck, Bukowski, Carver, Banville, Čehov... In naši Kosmač, Tomšič, Sosič, ... Nova zvezda je Andrei Makine, ki je zame fenomenalen pisatelj.

A naj pisatelji berejo druge pisatelje? Nekateri se bojijo vplivov.

Ne pisatelj, vsak človek, homo sapiens, mora brati. Če pisatelji spadamo med homo sapiense, moramo brati. Sam zelo rad berem. Še posebej naše sodobne pesnike. Imamo močno srednjo/mlajšo generacijo...Je pa res, da sem jaz tak, da ne potrebujem družbe pisateljev.

Oh, to vam pa verjamem.

So ljudje, s katerimi sem rad skupaj, zelo rad imam Marjana Tomšiča in sem zelo vesel, ko se druživa. On je zame res pisatelj, posebej maram njegov Istrski cikel. Istro je postavil na zemljevid Slovenije, to mora biti jasno. Res rad sem imel Marka Sosiča in njegovo književnost. Njuna literatura je bazen, ki ga želim kot bralec in v njem plavam tudi kot pisatelj. Žanrska literatura mi je tuja, kriminalke ne bi znal napisati, zato moraš imeti druge vatlje, druga znanja. Kot pisatelj lahko interpretiram to, kar se v meni dogaja in svetovi, ki jih gradim, so umetniški in tudi izmišljeni, toda ne neobstoječi.

Pisatelj v Istri, odmaknjen od ljubljanskega literarnega dogajanja... Je to prednost?

Vesel sem, da ne vem, kaj se dogaja v Ljubljani in tudi ne vem, kaj je pozicija pisatelja. Ljudje, ki me poznajo na cesti, me ne nagovarjajo kot pisatelja, poznajo me iz drugih vlog in to mi ustreza. Neizmerno sem srečen, ko kdo kaj mojega prebere in ga moje delo nagovori...

Obljubim, da bom!

In zelo sem srečen, ko mi kdo napiše pismo. Lepo se mi zdi, da se tako, kot je on bral mene, jaz prelevim v njegovega bralca. Ne bi pa šel po svetu in se predstavljal za pisatelja. Zadnjič sem hodil ob morju, srečal sem neko gospo, ki je pristopila in rekla, midva se sicer ne poznavata in mi povedala mojo pesem. A lahko doživim več kot to?

NOVOSTI NA FAKULTETI ZA POMORSTVO IN PROMET



Fakulteta za pomorstvo in promet v Portorožu Univerze v Ljubljani se je že v lanskem letu lotila večjih investicij. Nov pomol že čaka na opremo, v stavbi fakultete pa so obnovili njen vzhodni trakt. Prenovili so tudi programe in študentom ponudili program »Pomorsko strojništvo«. O tem smo se pogovarjali z dekanom, izr. prof. dr. Petrom Vidmarjem.

»V lanskem in letošnjem letu smo celovito prenovili vzhodni trakt fakultete, šlo je za prenovo amfiteatra, treh laboratorijev, dveh novih kabinetov in pridobili smo simulacijsko učilnico. Gradbena dela so zaključena, oprema je nameščena, do začetka zimskega semestra bodo zaživele učilnice. Sedaj se premešča laboratorijska oprema in tudi funkcionalnost laboratorijev bo kmalu zaživel,« pojasni dekan. Vzporedno s tem so pričeli z opremljanjem strojne delavnice oziroma strojnice, ki je sicer v lasti srednje šole, so jo pa na fakulteti vzeli v dolgoročen najem. »Strojnico bomo izpraznili in s Slovensko vojsko smo se dogovorili, da tja namestimo tri generatorje, motorje, ki so bili sedaj na ladji Triglav, saj jih bodo zamenjali zaradi vzdrževanja. Ker pa to so še delujoči motorji, jih z veseljem sprejmemo v našo strojnico, kjer bodo uporabljeni kot učno orodje za študente. Res odlična priložnost za fakulteto in naše študente,« pove dekan. Strojnica bo v uporabi z novim študijskim letom.

NOVOST NA FAKULTETI JE PRENOVLJEN PROGRAM POMORSKO STROJNIŠTVO

Kot je povedal dekan, nova generacija ne bo več vpisana v program »Ladijsko strojništvo«, saj so ga prenovili in prenovili v »Pomorsko strojništvo«.



Ne gre samo za spremembo imena, gre tudi za spremembo vsebine. V vseh teh letih so ugotovili, da se veliko njihovih diplomantov strojništva na koncu zaposli na kopnem, v industriji, kjer so potrebe po strojniki, zato so se odločili, da razširijo program, tako da pokrivajo strojniki obalno inženirstvo, ki se navezuje na obalne tehnologije (recimo na opremo, s katero dela Luka Koper). Program je pretežno zastavljen tako, da bo teh znanj več. »Nekateri predmeti, ki so se vezali na tehnologijo, so sedaj postali bolj vezani na strojništvo. Dogovorili smo se tudi z nekaterimi profesorji strojne fakultete, da so prevzeli nekatere predmete, ki jih bodo predavali,« še doda. S tem programom skušajo zapolniti vrzel strojništva na tem območju, saj študija strojništva v slovenski Istri ni. Pove, da ohranjajo ladijsko komponento, saj jo potrebujejo za šolanje ladijskih pomorščakov, dodali pa so nove vsebine, vezane na strojništvo. Program bo primerljiv s programom strojništva, saj so za vsebinsko osnovo vzeli primerjavo z visokošolskim programom strojne fakultete. Program seveda ni identičen, je pa v pomembnem delu primerljiv.

KAJ JE POMORSKO STROJNIŠTVO?

Pomorsko strojništvo je stroka in večina upravljanja z raznovrstnimi postrojenji, ki vključujejo ladijske pogonske stroje, pripadajoče in pomožne naprave, sisteme za varno plovbo in tudi industrijske obrate. »Pomorski strojniki so ali častniki in častnice strojne službe na ladjah trgovske mornarice, med katere spadajo potniške ladje, tovarne ladje vključno s tankerji, ladje za opravljanje posebnih dejavnosti, komercialne jahte, ali inženirji in vzdrževalci v kopenskih industrijskih obratih,« pojasni Vidmar. Odgovorni



so za vodenje in vzdrževanje celotnih ladijskih ali industrijskih, mehanskih, energetskih in elektronskih sistemov, ki se navezujejo na pogonske stroje in njihove podporne sisteme, delovne, hladilne in pomožne stroje, naprave za obdelavo odpadkov in preprečevanje onesnaževanja morskega okolja, itd. Meni, da težav z iskanjem zaposlitve študentje ne bodo imeli, saj je to poklic prihodnosti.

ŽE MED ŠTUDIJEM DO CERTIFIKATOV ZA DELO NA LADJI

Sočasno s spreminjanjem programa stojništva, so nekoliko priredili tudi program Navtike, ki se ohranja za potrebe pomorstva. »Naredili smo prilagoditve, da bodo študentje imeli možnost že med študijem pridobivati razne certifikate, ki jih potrebujejo za delo na ladji in so jih doslej pridobivali šele na koncu študija ali po opravljenem pripravništvu. Prav tako so bili težaji plačljivi, sedaj pa jih bomo nudili že v okviru študija na naši fakulteti. Vpeljali smo tudi Vojaški modul,« še pove Vidmar.

NOV POMOL ČAKA NA OPREMO

Gradbeni del pomola je zaključen in gre za poseben pomol, kjer bo nameščena oprema za reševanje za potrebe šolanja pomorščakov. Uporaben pa ne bo le za študente, temveč za tiste aktivne pomorščake, ki morajo obnavljati razne pomorske certifikate. Na pomolu bo vgrajena oprema, čolni za reševanje na posebnih dvigalih, ki jih spuščajo in dvigajo kot na ladji. Glede opreme pove, da je pogodba z dobaviteljem že podpisana, »predvidevamo, da jo prevzamemo poleti, do jeseni pa pričakujemo, da bo nameščena in pripravljena za uporabo.«

ČAS JE ZA POLNE GLEDALIŠKE DVORANE

Matej Sukič



foto: Dean Grgurica, Studio D'Or

Za kulturne ustanove, ki morajo velik delež sredstev za svoje delovanje in razvoj pridobiti na trgu, je težko obdobje. Predpisana zasedenost samo vsakega drugega sedeža v dvoranih kot ukrep zoper širjenje korona virusa, omogoča le polovično izkoriščenje možnosti ustvarjanja prihodkov od prodanih kart. Pri večjih gledaliških stvaritvah, kjer sodeluje na desetine nastopajočih, tehnikov in zaposlenih v režijskih službah, polovična zasedenost dvorane pogosto ne prinese niti dovolj denarja za kritje vseh stroškov izvedbe predstave.

Izbor vsebin, ki jih mesečno na svoj program uvrščajo različne kulturne institucije, je v času koronske krize toliko bolj občutljivo in pomembno opravilo. Izbirati je treba vsebine, ki bodo privlačne in kot take prepričale dovolj ljudi, da bodo kupili vstopnico in zasedli polovico sedežev v dvorani, hkrati pa je zelo pozorno potrebno spremljati tudi vse stroške, ki s ponujenim programom nastanejo. A kljub temu v Gledališču Koper pri tem ne pozabljajo na svojo zvesto publiko, njene navade in pričakovanja. Tudi zato so za marec pripravili raznolik nabor vsebin, ki bo v gledališče privabil tako mlado kot staro.

Začetek meseca bo pripadel gostujoči predstavi Slovenskega stalnega gledališča Trst Krčmarica Mirandolina (C. Goldoni), v kateri blestita tudi Nikla Petruška Panizon in Tadej Toš. Nato bo na vrsti zadnja stvaritev Gledališča Koper pretresljiva Indijc hoče v Bronx (I. Horovitz). Prepričljiva igra izkušenega Igorja Štamulaka in mladih Blaža Popovskega ter Maka Tepšiča

gledalce nikakor ne pušča ravnodušne. Od večernih predstav izpostavljamo še večkrat nagrajeno koprodukcijo Jugoslavija, moja dežela (G. Vojnović), ki tudi zaradi zvezdniške igralske zasedbe vsakič privabi polno dvorano ljudi. Konec meseca marca (27. 3.) pa bo na vrsti že nova premiera koprškega gledališča. To bo predstava Morje sten (G. Vojnović), v kateri moči ponovno združujeta Boris Cavazza in Francesco Borchini in je nadaljevanje monodrame Stena v morju (S. Stephens).

Otroci bodo na svoj račun prišli ob koncih tedna. Sobota, 12. marec, je rezervirana za plesno pravljico Rdečo kapico (brata Grimm), sobota, 26. marec, pa za Ježevo Hišico (B. Čopić), v kateri s svojimi pevskimi sposobnostmi navdušuje Rok Matek. Vse sobotne otroške predstave se začnejo ob 10. 30. Vse informacije o vsebinah dobite na spletni strani www.gledalisce-koper.si, lahko pa jih tudi obiščete na Verdijevi ulici v mestnem središču Kopra v času obratovanja blagajne. Ta je odprta vsak delovnik med 10.00 in 12.00, ob torkih in četrtek pa tudi od 15.00 do 17.00.



foto: Luca Quaia



FILOZOFIJA

Danes je umrl Stalin. Z Molly sva sedeli v kuhinji, vznemirjeni. [...] »V resnici sva zbegani zato, ker se na smrt bojiva. Boljše je zlo, ki ga poznaš.« »No, stvari tako ali tako ne bi mogle biti slabše.« »Zakaj pa ne? Zdi se, da vsi verjamemo, da se bodo reči obrnile na bolje? Zakaj pa bi se? Včasih si mislim, da se bližamo novi ledeni dobi tiranije in terorja, zakaj pa ne? Kdo bo to zaustavil – mi?«

Tako v svojem odličnem romanu Zlata beležnica piše Nobelova nagrajenka za literaturo Doris Lessing; zgodnja šestdeseta pa skozi razmišljanja različnih ženskih likov, predvsem levo usmerjenih intelektualk, pred nas razpirajo prepoznavne tesnobe in brezizhodnosti našega časa.

Mogoče se me branje preveč dotakne, mogoče sem preveč postkovidno občutljiva, mogoče bolečina v telesu podre varovalo, ki si ga zgradi duh, ne vem. Mislim na to, ali lahko ustavimo vso to norišnico, v kateri živimo? Kako? Če so stvari, ki so tako narobe, del naše samoumevnosti in domačnosti? Prav v samoumevnosti in domačnosti je doma ideologija, pravijo filozofi. Prav zaradi samoumevnosti in domačnosti obsojamo, žalimo, zaničujemo, onemogočamo, tudi ubijamo. Zato se moramo najprej sami upreti stvarjem, ki so se nam še včeraj zdele nesporejmljive, danes pa mislimo, da so nesporejmljive. Mogoče moramo verjeti, da prepričanje, kako ni možno nič več novega, ne velja, in da je možno, samo, da mi tega še ne vidimo. Tako dajemo svetu in prihodnosti upanje, saj je tudi naše bivanje v svetu, samo naša predstava o njem. Izboljšati moramo to predstavo. Prišli smo do trenutka, ko naših bolezni ne more pozdraviti niti medicina, niti psihoterapija, danes nas lahko pozdravi le filozofija. Ker je filozofija še edina, ki ima orodja za to, da bi našla smisel. Brez njega pa tudi življenja ni. Slovenci imamo res dobre filozofe: Slavoj Žižek, Alenka Zupančič, Mladen Dolar in še kdo so morda tisti, ki vidijo, česar mi ne. Morda bi jih poskusili brati. Samo tako bomo vedeli, zakaj smo tu in ne bo nas več strah.



PISMO NA DANSKO

Družbena omrežja me ne zanimajo pretirano. Facebook je nastal, ko sem bila v gimnaziji, prav tako Instagram zato sta postala nujno zlo na mojem telefonu. Nikoli nisem imela Snapchata, Vine-a, TikTok pa mi je tako tuj, da se počutim kot 90-letna sosedka. Ne glede na vse, sem imela v preteklih tednih s temi omrežji veliko več dela, kot bi si želela. Prvič sem se odločila, da bom sodelovala v nagradni igri na Instagramu. Po nekaj dneh sem bila obveščena, da sem zmagala in mi pripada nagrada. Zgodba se je začela že septembra lani, a se je končala šele prejšnji teden, ko sem po nešteti sporočili in klicih v prazno že obupala. Po pol leta je nagrada (otroška hrana) prispela do našega doma. Neprijetna izkušnja z grenko sladkim koncem, ki mi je potrdila, da nisem narejena za interakcije na internetu. Istega dne, ko sem prejela paket, sem na Facebooku objavila, da prodajam rabljen tiskalnik. Na Danskem sem v tednu dni prodala vse pohištvo in stvari, ki jih nisimo mogli vzeti s seboj v Slovenijo, brez ene same slabe izkušnje. Tokrat ni bilo tako – takoj se mi oglasi potencialni kupec, ki prijazno prosi, če mu lahko paket pošljem preko pošte, saj nima prevoza. Naivno privolimo in... lahko rečem le, da sem bila en klik stran od tega, da bi mi ukradli bančno kartico in s tem velik del prihrankov. Razočarana nad dvema negativnima izkušnjama sem skoraj zbrisala vse profile na družbenih omrežjih, ko sem videla, da prijateljica sodeluje v igri "izmenjav najljubših knjig". Ker sem sama goreča bralka, se nisem mogla upreti in sem prosila za naslov neznanca, ki mu bi poslala svojo najljubšo knjigo v upanju, da tudi k meni prispe knjiga nekoga drugega in še isti dan sem na pošti pošiljala Murakamija na Dansko. Neznanka z Instagrama je bila namreč Slovenka, ki z družino živi in dela v Kopenhagnu. Odločila sem se, da je to dovolj lep zaključek mojega sodelovanja in interakcij na družbenih omrežjih ter da se bom pri svojih 30-ih letih iz vseh družbenih omrežij predčasno upokojila. In ne, nisem pozabila na Olimpijske igre in rivalstvo Slovenije in Danske – zdelo se mi je samo skrajno nešportno bahati se z našimi medaljami, medtem ko Danci niso osvojili niti ene...



STRIC IZ AMERIKE

Več kot dve leti poneumljajočega kovida sta me prisilili, da sem se odločil za pobeg v normalnost. Beg iz vsakdana sem želel začeti na najnižji točki ameriškega brezna, v Las Vegasu, v Nevadi. O mestu sem vedel, da je prestolnica igralnic in višek ameriške imaginacije. Skratka, popoln izraz ameriškega duha, to je trash kulture. Ali drugače, Las Vegas je Time Square v New Yorku na peto potenco. Obe mesti sta ničelni točki neonske oglaševalne industrije, stopnice v paradiž globalnega potrošništva, le da je Las Vegas ameriški in več plasten. Postlano mu je bilo z denarjem organiziranega kriminala in mafije, nato pa je Las Vegas odrasel v mesto razvedrila za ameriško vojsko, ki je Nevado spremenila v jedrski laboratorij in jo posejala s silosi jedrskih izstrelkov. Las Vegas je potencialno nevarnost pred žarčenjem spremenil v posel: atomski koktajli so v trenutku postali super popularen drink, menuji v restavracijah sose napolnili jedrskim. To je bilov 50 letih prejšnjega stoletja, preden je Vegas dobil današnji izraz lažnega kozmopolitizma, prestolnica hazardnih iger. Od trenutka, ko v Las Vegasu stopite iz letala, se znajdete v džungli ogromnih digitalnih igralnih avtomatov. Ves Vegas, od letališča do trakov za prtljago, od vhoda v hotel in do recepcije, bara, restavracij, bazena ali gyma, je posejan s temi avtomati, ki vas vabijo na pogovor z utripajočimi lučmi, z dobro preračunami svetlobnimi učinki, z glasbo in omehanimi zvoki imitacije žvenketanje kovancev. Ljudje se ne upirajo. Odrasli ali upokojeni, od dela ali nezaposlenosti iztrošeni, so telesno zanemarjena anonimna množica, premikajoča med leskajočimi avtomati. Posedajo, igrajo, nato pa, kot da razmišljajo o nečem zelo oddaljenem, nedosegljivem, zrejo v prazno. Temu se je včasih reklo odtujenost. Toda odtujenost od česa? Je Las Vegas srce, uresničen model, ideal Amerike? Notranja oprema hotelov in igralnic je posnetek holywoodskega neoklasicizma, skratka blede posnetek imperialne imaginarnosti. Las Vegas ni drugega kot filmska predstava, odmik od realnosti, le da na filmskem platnu gledamo holywoodske zvezde, tukaj v igralnicah pa je glavni protagonist depresivni in izsesani delavski razred. Lahko bi jih oklicali za neodločene volilce, za ljudi, ki ne volijo, temveč morajo vsaj enkrat v življenju priti v Las Vegas. Kot se je temu včasih reklo: Videti Napoli in umreti.



ZADNI TRIJE MESECI

Pa smo tam: manj kot tri mesece pred prvim volilnim bojem v volilnem letu, kot ga še ni bilo. Tri v enem letu in to v tretjem letu po največjem pretresu sveta v tem tisočletju, pandemiji. Same trojke... Ne morem drugače, kot da spet začnem z anekdoto. Ob sklepu obiska politične delegacije želi politik zaključiti obisk z izpolnitvijo dveh želja svojih volivcev, nenazadnje le ni zlata ribica, ki izpolni tri želje. Veseli gostitelji pod vtisom pandemije povedo, da imajo zdravstveno postajo, a nimajo zdravnika. Politik vzame mobilni telefon, pokliče nekoga in odloži: »Jutri k vam prihaja zdravnik! Drugo željo prosim.« Gostitelji vsi v en glas: »Nimamo signala za mobilno telefonijo!« V tem tisočletju, v sedanjem parlamentu, ni politične stranke, ki ne bi ob vstopu v Vlado pokrivala področja zdravstva, zato vsaka nosi svoj kos odgovornosti za sedanje stanje in (ne) odločitev, s katerimi so javno zdravstvo pripeljali na rob prepada. Delež javnih sredstev v zdravstvenih izdatkih je v stalnem upadu; vse pogostejše morajo državljani »iz žepa« plačevati storitve, ki so sicer vključene v osnovno košarico pravic; vsak dvanajsti odrasli nima izbranega zdravnika, pred epidemijo smo na sezname čakajočih uvrstili pol milijona državljanov – v povprečju je imela vsaka družina svojega »čakajočega«. Verjetno ni potrebno omenjati korupcijskih afer in zlatih pravnih investiranja v infrastrukturo in opremo, kar odpira dodatna vrata zaslužkarjem. Zdravniki bi izstopili iz enotnega plačilnega sistema, zaposleni v zdravstvu in sociali so pričeli s stavko. Ponovni dokaz znanega dejstva, da vsak nesistemiški ukrep sesuje sistem – parcialni popravek enotne plačne lestvice sesuje vsaj enotnost. Kdaj bo napočil čas, da zdravstveni sistem usmerimo k potrebam državljanov in državljanov? Kdaj bo nastopil veliki obrat, odmik od neučinkovitosti in na ničemer osnovanih rešitev v vključitvi pacientov kot aktivnih udeležencev v procesih zdravljenja? Kdaj bomo tudi v Sloveniji uvideli, da je koncept uspešnosti in učinkovitosti pomemben tudi v zdravstvu, ne le v gospodarstvu? Zato je bolje danes in ne jutri stopiti na dolgo pot k zdravstvenemu sistemu, kjer zdravstvena obravnava temelji na vrednosti za pacienta. Verjamem, da upanje umre zadnje!

SRCE JIM BIJE ZA ROKOMET

Mini rokomet-mega zabava



Starejši dečki B



Mlajši dečki v napadu



Po površini resda nismo največja država, a s športnimi dosežki zagotovo spadamo v sam vrh. In dejstvo je, da je šport tisti, ki nas kot narod tudi največkrat združi. Po tem, ko nam je bilo uživanje v športnih spektaklih v živo za nekaj časa odvzeto, se vendarle lahko zopet odpravimo podpirati naše športnike. Tudi v dvorane. Vsi, od najmlajših do članov RD Koper, se to pomlad neadejajo nepozabnih rokometnih spektaklov.

ROKOMET JE DOMA V KOPRU

Ljubezen do rokometu pa je prisotna v našem Kopru. Vsi se še dobro spominjamo uspehov nekdanjega Rokometnega kluba Cimos Koper, ki je v naš kraj pripeljal raznolike evropske velikane in vsak konec tedna temeljito napolnil Areno Bonifika. Rokomet pa je v Kopru doma že od začetka 90. let, ko je klub najprej nastopal v nižjih ligah. Znameniti Cimos je postal sponzor koprškega rokometu v prelomni sezoni 2000/2001, ko je klub vstopil v 1. B ligo. Takratni RK Cimos Koper si je že v prvi sezoni zagotovil napredovanje v 1. A ligo, kjer je nastopal vse do leta 2013. Pomembna prelomnica v danem obdobju je bil prvi nastop na evropskih tekmovanjih v sklopu sezone 2004/2005 in trojček s sezone 2010/2011, ko je RK Cimos Koper osvojil državno prvenstvo, pokal in Challenge Cup. Koprška rokometna šola pa je skalila veliko izjemnih rokometišev; Deana Bombača, Jureta Vrana, Uroša Rapotca, Nejca Poklarja in druge. Po finančnem zlomu starega RK Cimos leta 2013 so bili primorani pričeti znova.

ODLOČENI, DA ZAČNEJO ZNOVA

Posamezniki, ki so tako ali drugače sodelovali pri delovanju predhodnika in pa tudi ljudje, ki z rokometom prej niso bili povezani, so stopili

Starejši dečki A po tekmi z vrstniki iz RD Butan plin Izola



skupaj z željo po ohranitvi enega izmed ponosov koprškega in obalnega športa – moškega rokometu. Aljoša Bertok, Vianej Višnjevčec, Simon Maučec in Rado Velkavrh so tako ustanovili Rokometno društvo Koper 2013. Trenerska vloga članske (v sezoni 2013/2014 tudi mladinske) ekipe je bila zaupana trenerju Zoranu Jovičiču, ki je eden od najzaslužnejših oseb, da danes RD Koper uspešno stopa po začrtani poti in gradi novo zgodbo o uspehu s slovenskem rokometu. »Od samega začetka je zelo pomembno vlogo odigrala Zavarovalnica Sava in Mestna občina Koper, ki je z veliko mero poslušnosti priskočila na pomoč ter omogočila osnovne pogoje za delovanje društva, saj je ponudila prostore za delovanje kluba in omogočila vadbo v sklopu Arene Bonifika, ki je hkrati tudi domača dvorana koprških rokometišev,« se spominja Aljoša Bertok.

Delovanje društva, ki temelji na prostovoljstvu, je zastavljeno zelo kakovostno in na visokem nivoju. »Veliko energije usmerjamo v vzgojo mladih koprških rokometišev in ponosni smo, da imamo tako dobro obiskano in uspešno rokometno šolo, kjer vzgajamo bodoče igralce za člansko ekipo. Pokazalo se je, da je to edini pravi način za približevanje športa mladim. Le tako bomo lahko ohranili in krepili koprški rokomet,« je prepričan predsednik društva Nejca Poklar.

MLAJŠE SELEKCIJE, V KATERIH SE KALI 200 OTROK

Društvo je tako prevzelo zapuščino koprškega Cimos in sedaj rokometno pravljico piše na novo, z velikimi tiskanimi črkami. Veliko pozornosti posveča mlajšim selekcijam, ki vselej veljajo za steber. Trenutno v društvu razpolagajo z kar devetimi klubskimi selekcijami, kjer svojo rokometno pot kali približno 200 otrok – z začetkom že pri mini rokometu, kjer je posebno aktiven Uroš Rapotec, ena izmed legend koprškega in slovenskega rokometu: »Delo z mladimi je izredno navdihujoče. To so nepopisani listi, na katere kot trener pišeš z veliko odgovornostjo. Od nas je odvisno, ali bodo otroci šport vzljubili in kako se bodo v njem razvijali. Trudimo se, da že med malimi rokometiši razvijemo zaupanje in zdrav odnos do športa.« Društvo razpolaga še s sekcijo mlajših dečkov, ki že resneje trenirajo in nadgrajujejo svojo telesno pripravljenost, kategorijo starejših dečkov, kadetov in mladincev, ki nato preidejo v člansko ekipo.

V letošnji sezoni se po vseh osnovnih šolah v Mestni občini Koper in na Osnovni šoli Ankaran ponovno izvaja rokometni krožek. S tem želi Rokometno društvo Koper čimveč otrokom ponuditi možnost športnega udejstvovanja in zagotoviti kvaliteto vadbo ter športno druženje tudi za najmlajše. Vadba je primerna za otroke od 1. do 5. razreda. Zajema elemente, ki spodbujajo vsestranski športni razvoj in skladno rast otroka, najmlajšim pa privzgoji tudi delovne navade in ekipni duh.

Od meseca februarja dalje pa na parketu Arene Bonifika poteka »Mini rokomet – Mega zabava«, v sklopu katere se ob koncih tedna organizira brezplačne vadbe za vse otroke, ki obiskujejo krožek rokometu na svojih osnovnih šolah, ter na

katerih bodo klubski trenerji skozi igro in zabavo utrjevali osnove rokometu.

STROKOVNI ŠTAB

Najboljši posamezniki iz selekcije mladincev bodo tako dobili možnost, da zaigrajo za člansko ekipo, katere strokovno vodstvo so trener Bojan Čotar, pomočnik trenerja in trener vratarjev Uroš Čuk, kondicijski trener Saša Ogrizović ter predsednik in vodja moštva Nejca Poklar. Bojan Čotar je pozicijo članskega trenerja zasedel decembra lani, ko je zamenjal Uroša Rapotca. »Zelo sem počaščen in ponosen, da je Koper želel mene – da smo se dogovorili za sodelovanje. Včasih o kakšnih športnih trenerji govorijo, da so bolj obrambni, bolj napadalni – meni je všeč hiter, atraktiven rokomet – ne, da je nenormalno število golov, ampak da je rokomet dinamičen in takšen, da zadovoljuje gledalce. In k takšnemu rokometu stremimo.«

Trenerski stolček v Rokometnem društvu pa je od ustanovitve, leta 2013, grelo kar nekaj znamenitih rokometnih imen. Prvi izmed njih je bil Zoran Jovičič, ki je obenem tudi igral za nekdanji RK Cimos Koper. Postal je prvi trener članske ekipe društva in z njo dosegel največje uspehe, kot so prvo mesto v 2. A ligi, prvo mesto v 1. B ligi, uvrstitev v finale Pokala Slovenije, uvrstitev v Superpokal in uvrstitev v evropski pokal EHF. V sezoni 2017/2018 je člansko ekipo Rokometnega





društva Koper prevzel legendarni Veselin Vujović, ki je v istem obdobju deloval selektor slovenske članske reprezentance. S slednjo se je leta 2017 veselil uspeha, ki ga slovenski rokometni navdušenci vselej nosijo v srcu. Na svetovnem rokometnem prvenstvu je s slovensko reprezentanco, po zmagi nad našimi južnimi sosedi z 31:30, osvojil tretje mesto. Le sezono kasneje je legendarnega »Vuja« zamenjala še ene legenda, tokrat pa koprskega in slovenskega rokometarja – Uroš Rapotec, ki je ekipo vodil vse do novembra lanskega leta.

ČLANSKA EKIPA RUMENO-MODRIH

Kader:

Vratarji: Rok Jelovčan, Luka Logar, Jakob Morato
Leva Krila: Tomislav Špruk, Andraž Makuc, Klej Sanabor

Levi zunanji: Tine Poklar, Matevž Žagar, Žan Nadarevič, Timon Černetič

Srednji zunanji: Andraž Kete, Žiga Smolnik, Andrej Makovec

Desni zunanji: Dragan Pavlovič, Dani Zupan, Tian Furlan

Desna Krila: Bor Breznikar, Sandi Muminović

Krožni napadalci: Jaka Moljk, Luka Vujović, Denis Konjevič

Bojan Čotar je prevzel člansko ekipo po tem, ko je

slednjo v poslednjih treh srečanjih koledarskega leta vodil predsednik društva Nejc Poklar, pod čigar taktirko je RD Koper vselej zmagal in se ponovno vrnil v boj za prva štiri mesta državnega prvenstva, oz. Lige NLB. V boj pa se spušča s člansko ekipo, ki jo sestavlja optimalna mešanica med mladimi in potencialnimi rokometarji ter rokometarji z dolgoletnimi izkušnjami igranja na visokem nivoju.

Kot smo že omenili je RD Koper svojo člansko pot pričel v najnižjih ligah slovenskega rokometarja in vsako leto napredoval ligo višje. V začetnih letih so za člansko ekipo igrali pretežno igralci iz »zlate generacije« - generacije 1996. Najbolj poznani produkti rokometne šole RD Koper so Aleks Vlah, Tilen Sokolič, Nino Gržentič, Adam Bratkovič, Jaka Moljk in Grega Krečič.

Med največje uspehe društva uvrščamo četrto mesto v Ligi NLB, drugo mesto v Pokalu Slovenije, uvrstitev v Superpokal. V sklopu evropskih tekmovanj pa se lahko RD Koper pohvali s trojno uvrstitvijo v Pokal EHF, v sklopu katerega je enkrat tudi nastopil v glavnem oz. skupinskem delu.

ŽELJA – VRNITEV EVROPSKEGA ROKOMETARJA V ARENO BONIFIKA

Evropski rokomet že nekaj let manjka v Kopru



in obenem Areni Bonifika, ki ima vse potrebne lastnosti za takšno stopnjo tekmovanja. Večnamenski objekt, ki ga po prenovi leta 2013, poznamo pod imenom Arena Bonifika, je prve športnike sprejel maja 1999. Zagotovo so številne reprezentančne tekme v rokometu in košarki vzpodbujale domačine k postavljanju novih izzivov in tako je tudi koprski šport v slovenskem prostoru in v tujini postajal bolj prepoznaven. »Nemalokrat je prav rokomet do zadnjega kotička napolnil vseh 3000 sedišč Bonifike in želimo si, da bi bilo tudi v prihodnje tako. Morda tudi ob kakšni evropski tekmi,« apetitov ne skriva Poklar.

ZVESTI NAVIJAČI – DVANAJSTI KOPRA

Arena Bonifika pa nikakor ne bi bila »arena« brez najzvestejših koprskih navijačev – Dvanajstih Kopra. Navijaška skupina Dvanajsti Kopra je nastala leta 2002, ko se je skupina navijačev odločila prekiniti mrtvilo, ki je v tistem obdobju vladalo na koprskem nogometnem stadionu. Zgodbo Dvanajstih Kopra pa so najbolje ubesedili njihovi člani sami: »Želja navijačev je bila podpreti Nogometni klub Koper in postati njihov dvanajsti igralec. Nekaj let smo tako preživeli na tribunah nogometnega stadiona. Leta 2006 pa nas je k sodelovanju povabil Rokometni klub CIMOS

Koper in začelo se je naše osvajanje tribun dvorane Bonifika. Z vse boljšimi rezultati RK Cimos Kopra se je med člani društva povečevalo zanimanje za ogled rokometnih tekem. Z uspehi RK Cimos Kopra se je tudi naše članstvo povečevalo. Klub smo spremljali na vseh domačih in številnih tujih gostovanjih. Z uvrstitvijo koprskih rokometarjev v evropska ligaška tekmovanja pa smo prekrizali Evrope po dolgem in počez. Se s kombiji peljali v Romunijo, uživali na gostovanjih na Portugalskem, Danskem, Nizozemskem, v Španiji, Rusiji, Nemčiji in na Poljskem, pa še kje drugje. Našo privrženost klubu smo izkazovali tudi s pomočjo pri organizaciji evropskih tekem in bili za naše delo tudi deležni pohval krovne organizacije EHF. Pravo navijaško vzdušje v dvorani pa smo spodbujali s pripravami izvrstnih koreografij. Dvorana Bonifika je bila tudi zaradi nas večinoma neosvojljiva trdnjava. »Izjemno vzdušje in rokomet je leta 2013 zamenjala stigma, katere povod je bil propad znamenitega RK Cimos Koper. O slednjem pa trdijo: »Po razpadu RK Cimos Koper je bilo veliko negotovosti, vprašanj in dileme v smislu, "kaj pa sedaj?". Odločitev je bila takoj jasna, če bo kdorkoli igral rokomet v koprskem dresu, bomo zraven in tako je tudi bilo. Rodilo se je novo rokometno društvo RD Koper 2013, zgodbo o feniksu iz pepela pa vsi



dobro poznate. Pridružite se nam in skupaj z nami ustvarjajte vzdušje, ki mu ni para. Člani društva smo postali tudi pravi prijatelji, ki se imamo vedno lepo. Forza Koper!»

KRATKOROČNE ASPIRACIJE

Kaj lahko od koprskih rokometarjev, ki so od ponovnega pričetka pred devetimi leti veliko dosegli, pričakujemo v prihodnosti?

Koprski ekipa je v drugi del sezone 2021/2022 vstopila visoko motivirano in s ciljem po uvrstitvi med prve štiri ekipe v prvi slovenski rokometni ligi, oz. Ligi NLB. Prva štiri mesta obenem vodijo v evropska tekmovanja, ki vsekakor spadajo v takšno športno mesto, kot je Koper. Ob vsem tem pa društvo želi še naprej delovati po smernicah, ki so bile zastavljene ob njegovi ustanovitvi – poudarek na lokalnem, kar zajema tako igralški kader in mlajše selekcije, kakor tudi sponzorje oz. partnerje.

Vabljeni na rokometno pomlad v Areni Bonifika ter na spletno stran društva www.rd-koper.si ter na FB profil RDKoper2013, kjer lahko spremljate rokometne aktualnosti rumeno-modrih!

www.rd-koper.si

FB profil: RDKoper2013

Minuli teden so bili rokometarji RD KOPER s strani Športne zveze Koper izbrani za Ekipo Kopra 2021! Andraž Makuc in Sandi Muminović sta prejela nagrado za Športni dosežek v mladinski kategoriji za ekipe, saj sta s slovensko mladinsko reprezentanco osvojila četrto mesto na evropskem prvenstvu. Posebno priznanje Športne zveze Koper je prejel trener v lanskoli sezoni, Uroš Rapotec.

AM-SATUS d.o.o.
inženiring | instalacije | trgovina



GEO TIM
www.geotim.si



SEDEM KORAKOV DO NAKUPA NEPREMIČNINE

Branko Lončar



Nepremičninski posli so zahtevni in ljudje nimajo veliko izkušenj s prodajo ali nakupom. Običajno se takšen posel zgodi enkrat v življenju. Prav zato je pomembno, da poznate postopek prodaje nepremičnine. Popolnoma varni pa ste, ko za vas to počne nepremičninska družba.

1. Najprej preverite, ali je prodajalec lastnik nepremičnine, ki jo prodaja. To je razvidno iz zemljiškoknjižnega izpiska, kjer so vpisane plombe in ostale omejitve. V kolikor je iz zemljiške knjige razvidno, daje na nepremičnini npr. bančna hipoteka, je potrebno pridobiti izjavo banke, da bo hipoteko izbrisala, ko bo kredit poplačan. Postopke lahko za vas opravi nepremičninska družba.
2. Pomembno je preveriti, ali ima nepremičnina vsa potrebna gradbena in uporabna dovoljenja.
3. Sledi priprava in pregled kupoprodajne pogodbe, ki jo lahko pripravi nepremičninska

družba ali notar. Pogodba je vsekakor najpomembnejši korak pri nakupu nepremičnine, zato vam svetujemo, da jo dobro preberete. Po podpisu pogodbe sledi plačilo are in/ali drugače dogovorjeno plačilo, določeno v pogodbi.

4. Prodajalec plača davek na promet z nepremičninami. V roku petnajstih dni mora pri finančni upravi vložiti prijavo za odmero davka na promet z nepremičninami (2%) in nato v tridesetih dneh davek tudi plačati. Če davek ni plačan, ni možna overitev podpisov na pogodbi o prenosu lastninske pravice na nepremičnini.
5. Ko je davek plačan Finančna uprava to na pogodbi tudi potrdi in prodajalec izroči izvod pogodbe notarju, ki overi podpise in shrani pogodbo. V primeru nakupa preko nepremičninske družbe se pogodba shrani pri njej, kar je običajno brezplačno, za razliko od hrambe pri notarjih.
6. Nakaže se kupnina za nepremičnino. Ko je

kupnina nakazana, notar ali nepremičninska družba izroči kupcu pogodbo ter zemljiškoknjižno dovolilo. To je tudi trenutek, ko lahko kupec vloži zahtevek za vpis nepremičnine v zemljiško knjigo.

7. Sledi predaja nepremičnine, ki se običajno opravi v prisotnosti nepremičninskega agenta. Kupec ima le še dolžnost, da uredi prepise priključkov in se vseli v svoj novi dom.

V naši nepremičninski družbi varno pripravimo in izvedemo celoten kupoprodajni posel, od A do Ž.

Obala nepremičnine d.o.o.

Obala 16, 6320 Portorož
Tel: 05 674 10 30
Mob: 041 35 22 00
E: info@obala-nepremicnine.si
W: www.obala-nepremicnine.si



GEODETSKE STORITVE d.o.o. PORTOROŽ

VBS d.o.o. Portorož
Obala 125, 6320 Portorož
tel.: 05/677-85-80
GSM: 031/637-176
e-mail: bogdan@vbs.si

ISBE d.o.o.

Liminjanska cesta 96
6320 Portorož
T: +386 5 677 86 22
F: +386 5 677 06 22
E: isbedoo@gmail.com

**PREKLOPITE NA
e RAČUN**

Izberite okolju prijazen način plačevanja računov.

**SCEGLI
e PAGAMENTI**

Scegli la fatturazione elettronica per il rispetto verso l'ambiente.

→ www.marjeticakoper.si/eracun

**marjetica
koper**

VRT V MARCU

Sašo Mejak



Marec je mesec, ko je delo na vrtu že precej razgibano. Prebudijo se še vsi tisti, ki so podaljšali »zimsko spanje«. Že površen pregled gredic nam pokaže, da nas čaka precej dela. Zima nam je prizanesla s temperaturami, vlage pa ni bilo v zadostnih količinah, na določenih mestih se čutijo posledice močne zimske suše. Na naših gredicah lahko še najdemo nekaj radiča, motovilca, endivije solate, pora. Pospravimo in primerno pripravimo gredice za prihajajočo sezono. Gredice prekopljemo, dodajamo pravilno pripravljen humus v zemlji. V februarju smo opravili sejane zelenjave, moramo jo presaditi. Posadimo lahko različne solate, sejemo lahko peteršilj, korenček, špinačo, rukolo. V začetku meseca lahko že posadimo semenski krompir, ki smo ga nabavili februarja in ga skladiščili in nakalili v primernem prostoru. Grah je tudi primerno posejati, da bomo imeli še pred sušnim obdobjem obilen pridelek. Z dvigom temperatur lahko kupimo že pripravljene sadike v specializiranih trgovinah in jih posadimo na gredice.

V **zeliščnem vrtu** se tudi pričinja prebujanje. Če še nismo, je zadnji čas za kompost, da sadikam zagotovimo pravilno prehranjenost. Rastline začnemo z vegetacijo, tiste, katerih nadzemni del čez zimo odstranimo, nas lepo razveselijo s svojimi mladimi poganjki: drobnjak, beluš, artičoke, luštrek. Gredice z metami tudi lepo odganjajo. Pomembno je tudi, da odstranimo vse poškodovane in bolne dele rastlin. Če smo kakšno rastlino izgubili v zimskem obdobju, lahko v specializiranih trgovinah kupimo kakovostne nove rastline. Potrebno je tudi odstraniti korenine trajnih plevelov, da ne bodo v rastni sezoni odžirali hrano in vodo rastlinam. Obdobje je primerno tudi za zasaditev zeliščnega kotička v loncih. Izbor rastlin v specializiranih trgovinah je bogat, tako da si lahko vsak po svojem okusu oblikuje svoj zeliščni raj.



V **sadnem vrtu** poskrbimo, da dokončamo vsa še nedokončana zimska opravila. Končamo z obrezovanjem, opravimo še zadnje nakupe sadilnega materiala, opravimo še škropljenje. Če nam temperature dovoljujejo, opravimo gnojenje sadnega drevja, citrusov, jagodičevja. Posebno pozornost namenimo citrusom, saj se velikokrat zgodi, da ostanejo brez osnovnega odmerka gnojila. V prodajalnah dobimo specialna gnojila za gnojenje citrusov z vsemi mikroelementi v obliki granulata ali v tekočini. Nikoli ne smemo pozabiti na sadne rastline, ki jih vzgajamo v loncih, tudi pri njih so potrebe take kot za sadike, gojene v zemlji. V **okrasnem vrtu** pregledamo, kako se je zima obnašala, če je kaj odmrlo ali je poškodovano, odstranimo. Gredice za sezonsko cvetje počistimo, pognojimo in pripravimo za zasaditev z mačehami, primulami, spominčicami in bellisi. Korita na okenskih policah lahko tudi zasadimo z znanilci pomladi ranunukuli, pokončnim nageljnom.

Vse našete rastline lahko nabavite v **VRTNARIJA MOŠKON** na Parecagu. Če smo bili pridni in dovolj zgodaj posadili spomladi cvetoče čebulice, nas že obdarujejo s cvetjem narcise, krokusa, hijacinte. Telohi, okrasna kutina, zvončki že zaključujejo s svojim cvetenjem. Če imamo v našem vrtu vrtnice, je to obdobje, v katerem se jim moramo posvetiti. Poskrbimo, da so porezane, nabavimo specialna gnojila in jih v pravih odmerkih dodajamo. Čez vse leto skrbimo, da jih ne napadajo boleznin in škodljivci. Poskrbimo tudi, da so dovolj prehranjene vse ostale grmovnice in trajnice, da nas bojo obdarjale z bogatim cvetenjem.

Travnne površine v marcu zahtevajo precej našega časa. Prezračimo travno površino po zimskem obdobju. V naših težkih tleh je priporočljivo, da dodamo kremenčev pesek, ki ga vtremo v zemljo. Če so temperature primerne, poskrbimo tudi za prvo gnojenje. Preverimo tudi namakalni sistem, da kasneje ne bomo imeli težav.



**VRTNARSTVO
MOŠKON**
vrtnarstvo s tradicijo

**VELIKA IZBIRA OKRASNIH RASTLIN:
za balkone, vrtove, cvetlična korita...**
ODPRTO VSAK DAN, RAZEN NEDELJE.

Parecag 31, gsm: 041 607 594

JOGA ZA ZDRAVJE

Mediji spodbujajo predstavo, da je joga le vrsta vadbe oziroma telesnih položajev, v resnici pa vključuje široko paleto praks, kot so meditacija, mantr, dihanje, razni rituali in celo nesebično delovanje. Joga "asane" so jogijski položaji.

Joga izboljša prožnost, gibljivost, fleksibilnost, kar je pomemben sestavni del telesnega zdravja. Po raziskavah sodeč se zdi, da je joga še posebej koristna za izboljšanje prožnosti odraslih, starih 65 let in več.

Joga pomaga pri premagovanju stresa: pri jogijski praksi dihamo globoko in umirjeno in že to pomaga znižati raven kortizola, če pa še meditiramo in delamo jogijske dihalne vaje, je učinek še toliko večji.

Joga izboljšuje duševno zdravje, saj so številne raziskave dokazale, da je lahko joga komplementarna ali alternativna oblika zdravljenja depresije, ansioznosti in nekaterih drugih duševnih motenj.

Joga lahko zmanjša vnetja v telesu: predhodniki številnih bolezni so pogosto kronična vnetja in študije so dokazale, da joga zmanjša biokemične označevalce vnetja pri več kroničnih stanjih.

Joga bo zelo verjetno povečala tudi vašo moč; medtem ko večina ljudi jogo povezuje z raztezanjem in fleksibilnostjo, lahko nekatere vrste joge služijo tudi kot dobra telesna vadba za krepitev moči.

Joga krepi imunski sistem; kronični stres negativno vpliva na imunski sistem in ko je le-ta ogrožen, smo bolj dovzetni za bolezni. Raziskave še potekajo, a nekatere študije so že odkrile jasno povezavo med jogijsko prakso in boljšim delovanjem imunskega sistema.

Joga izboljša ravnotežje, ki ni pomembno le, ko poskušate stati na eni nogi v jogijski asani, ampak je bistvenega pomena pri preprostih vsakodnevnih opravilih. Dokazano je, da joga izboljša ravnotežje in splošno učinkovitost pri športnikih, boljše ravnotežje pa lahko prepreči padce pri starejših, ki imajo pogosto kot posledico dolgotrajno zdravljenje in se nemalokrat konča z nepokretnostjo ali celo s smrtjo.

Joga lahko izboljša delovanje srca in ožilja: Pranayama oziroma »jogijsko dihanje« je pomemben in koristen vidik joge. Preko 1400 študij, ki so preučevale splošne učinke pranajame, je ugotovilo, da lahko jogijsko dihanje izboljša delovanje srčno-žilnega sistema.

Sabrina Simonovich



Joga lahko pomaga izboljšati spanec: vpliva na kako hitro in kako globoko spimo. To je posledica telesne prakse ter duševnega umirjanja. Vrste, ki najbolj vpliva na spanje, je joga Nidra.

Joga lahko izboljša samozavest, telesno podobo in samospoštovanje.

Joga izboljša zdravje kosti, saj so številni jogijski položaji izometrične kontrakcije, kar pomeni, da se dolžina mišic, ki držijo položaj, ne spremeni, čeprav so vključene, izometrične vaje pa, še posebej, če se izvajajo z upognjnimi sklepi, povečajo gostoto kosti.

Joga spodbuja boljše držo in zavedanje telesa, saj osredotočenost joge na gibljivost in fleksibilnost prispeva k boljši poravnavi, tako da sprosti mišice, ki so pogosto napete, in izboljša gibljivost hrbtenice.

Joga lahko izboljša delovanje možganov. Aktivira namreč področja možganov, ki so odgovorna za motivacijo, izvršno delovanje, pozornost in nevroplastičnost. Joga je resnično vadba za um in telo!

Sabrina Simonovich, prof. športne vzgoje, trener fitnesa, učitelj joge, www.sabrinafit.eu.

STARŠEVSTVO PO LOČITVI

Katja Kozlovič



Ločitev staršev je za celotno družino zelo stresna preizkušnja, za otroka še posebej. Otrok v tem procesu doživlja celo paleto težkih čutenj. Počuti se v šoku, zmedenega, izgubi občutek varnosti, stabilnosti in predvidljivosti. Lahko celo doživlja, da ga starša z ločitvijo zavračata. Za otroka je zato v tem času najbolj pomembna sočutna podpora staršev, da bo lahko ta čutenja predelal. V nekaterih primerih lahko ločitev pomeni tudi zaključek agonije, olajšanje in povrnitev občutka varnosti. To se zgodi tam, kjer je bilo v družini prisotno nasilje, hudi prepiri, neiskrenost ali različne odvisnosti.

PARTNERSKI ODNOS JE KONČAN, OSTAJA PA STARŠEVSKI

Po ločitvi se starševstvo velikokrat zaplete, sploh če bivša partnerja v sebi nosita travme, nerazrešene zamere in težke spore iz svojega bivšega odnosa. Otroci so tako velikokrat žrtve ločitve, saj se nehote znajdejo med dvema ognjema. Starša bi morala za njihovo dobrobit sodelovati – brez čustvenih manipulacij in hujskanja proti bivšemu partnerju. Zavedati se morata, da otrok ni kriv za nastalo situacijo, predvsem pa ima

obastaršarad.

Ključ do uspešnega sodelovanja je razmejitev preteklega odnosa od starševstva. Starša morata biti odgovorna za svoja čutenja in jih ne smeta prelagati na otroke. Zavedati se morata, da se ločujeta kot mož in žena, ne kot oče in mama. Otroku je treba razložiti, da sta se starša tako odločila, da to nima zveze z njim in da bosta vedno z njim in za njega. Otroku morata večkrat povedati: »Nisi kriv za ločitev. Vedno bova tvoja starša. Vedno te bova imela rada. Vedno se bova zanimala zate.« Otrok o svoji mami od očeta ne sme slišati nič grdega in obratno, saj je to za otroka zelo boleče in škodljivo. Še vedno je preveč ločitev, v katerih partnerja preigravata svoje bolečine in stiske preko otroka. Velikokrat vzameta otroka za 'talca' in mu nalagata zelo težka bremena, ki sicer pripadajo njunemu partnerskemu odnosu. Starša bosta veliko naredila za otrokov zdrav razvoj, če ga bosta zavarovala pred tem.

SODELUJOČE STARŠEVSTVO ZA ZDRAV OTROKOV RAZVOJ

Korektni odnosi in sodelovanje obeh strani sta za otroka ključna. Starši, ki so zmožni ohranjati dobre ali vsaj korektno medsebojne odnose, kljub ločitvi otroku omogočijo stabilnost in varnost v razvoju. Otrok še

vedno potrebuje oba starša, ne glede na to, s kom ostane.

Najbolje bi bilo razmišljati o novem odnosu, ki je v celoti namenjen dobrobiti otroka. Prednostna naloga, ki jo morata imeti starša, je skrb za otroka. Prvi korak k temu pa je zrelost. Sodelovanje v starševstvu po ločitvi zahteva, da potrebe otroka postavita pred svoje nerazrešene bolečine.

Sodelujoče starševstvo je po ločitvi zagotovo velik izziv, vendar ni nemogoč. Koristno je, da imata starša aktivno vlogo v otrokovem življenju, saj na ta način omogočita zadovoljevanje vseh njegovih potreb, zlasti in najbolj pomembno pa čustvenih. Številne raziskave so pokazale, da kakovost starševskega odnosa po ločitvi močno vpliva na duševno zdravje otrok.

Za partnerje/zakonce, ki gredo skozi proces težke ločitve, je pomembno, da kljub vsemu vedo, da bodo za vedno ostali starši. Starša imata oz. sta imela svojo 'pogodbo', na katero pa otrok ni vezan. Otrok je tu brezpogojno in v tem odnosu želi biti sprejet, ljubljen in razumljen.

mag. Katja Kozlovič, zakonska in družinska terapevtka ter izvajalka igralne terapije za otroke

GOLDEN LOGGIA KOPER - KAVARNA Z BOGATO VSEBINO

Na slikovitem Titovem trgu v Kopru vas pričakuje prenovljena kavarna Golden Loggia Koper, ki je veliko več kot običajna kavarna. Čudovit ambient namreč dopolnjuje tudi bogata vsebina.

Golden Loggia oziroma zlata dama Kopra, kot jo nekateri metaforično imenujejo, ni samo ena od najlepših zgradb v Kopru ter odlična postojanka za aromatično jutranjo kavo in hrustljav rogljiček ali za okusne zajtrke in malice, temveč je tudi prostor, v katerem se vrstijo številni zanimivi dogodki. V februarju, mesecu kulture, so v kavarni med drugim vzpostavili razstavo akademske slikarke in kiparke Mirjam Sore Semolič, ki bo na ogled vse do konca meseca, na praznik zaljubljenih – na Valentinovo pa so čudovit ambient gotske zgradbe spremenili v pop up restavracijo. Za štirihodni Valentinov meni je poskrbela mlada Primorka, sicer drugouvrščena v kuharskem šovu MasterChef Slovenija 2020, Kaja Balentič, ki zelo rada ustvarja v kuhinji in vsakič znova poskrbi za vse njihove krožnike. Različni dogodki, pogovorni večeri in druga zanimiva dogajanja bodo zaznamovala tudi prihodnje tedne in mesece, zato je obisk kavarne na pragu pomladi še toliko bolj dobrodošel.

ODLIČNA IZBIRA ZA 8. MAREC

Eleganten ambient in okusna ponudba vas bosta zagotovo navdušila tudi na naslednjem večeru oziroma večerji, ki jo pripravljajo za 8. marec oziroma Dan žena. Program bo v kratkem objavljen na FB in lg.

Sicer boste v Golden Loggi na svoj račun prišli



tudi vsi ljubitelji vin in različnih prigrizkov. Ste že poskusili njihove sendviče – tramezzine in domače focaccie z drožmi? Prav tako lahko pri njih kozarec vina podkrepite z okusnimi siri in mesninami iz lokalnega okolja.

Seveda pa imajo rešitev tudi za sladkosnede: makroni, francoski rogljički in druge okusne sladice v kavarni Loggia namreč razvajajo brbončice tudi najbolj zahtevnih sladkosnedov. Glede na to, da vse daljši dnevi kar kličejo po druženju na prostem, vabljeni na sprehod po mestu Koper in na dnevni ali večerni postanek v kavarno Golden Loggia!

MOŽNOST BREZPLAČNEGA PARKIRANJA

Vsi, ki se boste v Koper pripeljali z avtom, svoje vozilo lahko parkirate v parkirni hiši Belvedere, ki je od kavarne Golden Loggia oddaljena le nekaj korakov in kjer vam med delovniki podarijo eno uro brezplačnega parkiranja, ob koncu tedna in praznikih pa v parkirni hiši lahko brezplačno parkirate dve uri. Kavarno lahko obiščete vsak dan med 8.30 in 22. uro, ob sobotah in nedeljah pa od 9. ure dalje.

foto: Jaka Ivančič



Andreja Čmaj Fakin

LA BELLA & LA BESTIA: RADIJSKI STUDIO JE NJUN DRUGI DOM

On je visok, močan, bradat, trmast Istrijan in zagrižen navijač Milana. Kot bi sam rekel, je "mož prev". Na prvi pogled zelo oster, ko ga spoznaš, pa ugotoviš, da je v resnici dobra duša, katere glavni cilj je zabavati in nasmejati ljudi. On je Nejc Špeh. Na drugi strani pa je ona. Svetlolasa visoka lepota z zavirljivo postavo. Je kraljica sarkazma brez dlake na jeziku, odločna, glasna, spontana in vedno lačna. Je ženska, ki točno ve, kaj želi in to tudi dobi. Ona je Suzana Srdić.

Skupaj sta La Bella e la Bestia (po dveh letih skupnega dela, se še vedno prepirata, kdo predstavlja koga) - voditeljski par jutranjega programa Radia Capris, ki je najbolj poslušan radio na Obali. Tako različna, ampak istočasno tako zelo podobna. Povezuje ju ljubezen do radia, glasbe, zabave, hrane, dobrih fešt, smisla za humor ... Imata vse, kar dober voditeljski par potrebuje, da lahko ustvari sproščen, zabaven, a hkrati tudi zanimiv in vsebinsko pester program, ob katerem vsaj za trenutek pozabiš na naporen in obveznosti poln dan, ki je pred tabo.

Ni potrebno verjeti na besedo, prepričate se lahko na lastna ušesa vsako jutro od ponedeljka do petka med 6.00 (če se do takrat uspeša zbuditi) in 10.00.

Začnimo na začetku. Delo na radiu oziroma v medijih se za zunanega gledalca/poslušalca zdi zelo zanimivo in na trenutke tudi nedosegljivo. Kako sta se znašla ravno na Radiu Capris?

Suzi: To je res zanimiva zgodba. Lahko bi celo rekla, da je anekdota, saj sem z delom na radiu začela ponesreči. Na Capris sem prišla posneti oglas za podjetje, pri katerem sem takrat delala. Moj posnetek je slišal vodja ekipe in me poslal k Žigi (Žiga Rustja je njun radijski sodelavec, op. a.). Sama nisem vedela, da sem na razgovoru. Dobila sem v roke vprašalnik in podala nekaj absolutno neresnih odgovorov. Po nekaj mesecih prepričevanja, da jaz to zmorem, sem podpisala. Upam, da za vedno. Tu se res počutim kot doma.

Špeh: Pred Caprisom sem delal veliko različnih del. Garal sem v gostinstvu in gradbeništvu, delal kot mizar, polagal sem ploščice, vlekel elektriko na plaži, postavljal vrata ... Od vedno pa sem si želel zabavati ljudi. Najprej sem to počel z videi, ki sem jih objavljal na svojem Facebook profilu. Gledanost je rasla in tako sem pritegnil pozornost sodelavcev na Radiu Capris, ki so me povabili, da se jim pridružim in sem seveda povabilo tudi



sprejel. Najprej sem snemal samo rubriko Špeh se peče, potem pa postal še sovoditelj jutranjega programa. Delam, kar me veseli. Zame je pomembno, da ljudi nasmejem.

Kako poteka vajino delo, se vnaprej pripravita? Kako izbirata teme, o katerih govorita?

Suzi: Velikokrat nama rečejo, da sva lahko vesela, ker končava delati že ob 10.00. To absolutno ni res. Takrat se pravo delo šele začne. Do desetih sva v studiu, potem pa se začne priprava programa za naslednje jutro. Vseeno morava štiri ure govoriti, kar ni malo. Potrebno je pripraviti scenarij, avdio posnetke izjav, da je program bolj zanimiv in pester ter seveda vse, kar spada zraven. Včasih je lahko za dvominutnim govorom več kot štiri ure dela. Velikokrat se najin delovnik zavleče, poseben izziv pa nama je predstavljalo delo v času korona krize.

Špeh: Nisva in še vedno ne želiva govoriti o koroni. Ne govoriva rada o politiki in veri. Se nama zdi, da lahko kot radio delamo drugače. Vse omenjene teme delijo ljudi. Zato sva to dala na stran.

Suzi: Obljubila sva si, da v najinem radijskem programu ne bova uporabila besedi ukrep in korona, kar nama je predstavljalo kar velik izziv, saj je bilo med epidemijo težko najti druge zanimive novice. Včasih sva iskala zanimivosti celo na indijskih portalih. (smeh)

Je pa najin program ločen od informativnega, kjer poslušalci sicer dobijo vse potrebne novice,

ki se dotikajo ukrepov, korone in podobnega. Midva se tem področjem zavestno izogibava in za najin zabavni del programa želiva, da ljudem prinese sproščene in nasmejane trenutke, ki jih je v zadnjih časih vsem tako zelo primanjkovalo.

Špeh: Meni se zdi, da je bila ta odločitev pravilna. Zjutraj se ljudje peljejo v službo in že tako imajo polno glavo vsega: otroci, služba, novice, stres ...

Kaj vama je pri delu radijskega voditelja najbolj všeč?

Suzi: Meni je všeč stik s poslušalci in njihovi odzivi. Veliko smo na terenu, ogromno je dogajanja in projektov, kjer lahko poslušalci pristopijo k nam, nas spoznajo v živo, mi pa njih. Poletje je naš as v rokavu, kar se za obalni radio tudi spodobi. Takrat preživimo več kot mesec dni v mobilnem studiu na različnih plažah povsej Obali. Smo edini slovenski radio, ki organizira boat party s poslušalci. Letos bomo, če bodo razmere dopuščale, ponovno organizirali Caprisov koncert, ki je bil vedno do sedaj razprodan in na katerem ustvarjamo nepozabne spomine. Vsako leto se spomnimo kaj novega. Pred nekaj meseci smo tako pričeli s projektom El panino in se s poslušalci odpravili na Slavniki.

Špeh: Organiziramo tudi afterwork partije, zelo radi pa sodelujemo pri dobrodelnih akcijah. Naša najodmevnejša je Hladilnik topliega srca. Ves december program oddajamo iz mobilnega studia in zbiramo dobrate za otroke iz socialno šibkejših družin. To je res zelo lepa akcija, ki se dotakne

prav vsakega. Imamo pa še kar nekaj asov v rokavu, ampak vsega pa tudi ne moremo razkriti. (smeh)

Suzi: Pri najinem delu mi je všeč tudi to, da imava proste roke, da naju ne omejujejo, da naju ne dajo v kalup, ampak naju pustijo, da se razvijava. To je v vsaki službi pomembno.

Špeh: Sva kot brat in sestra. Delava, kar naju

veseli. To, kar sva za mikrofonom, sva tudi na kavi in v soboto zvečer. Pri naju ni pretvarjanja. Ko se ugasnejo mikrofoni, sva midva še vedno ista. Seveda pa se spreva desetkrat na dan, ampak na koncu se vse zgleda in pomembno je, da sva odkrita. Druživa se tudi izven delovnega časa, moja mama jo ima rajši kot mene ...

Suzi: Moja mama pa ima raje njega. (smeh)



Delo radijskega voditelja je zelo razgibano in verjamem, da marsikdaj pride do kakšnih zanimivih, smešnih situacij. Ali nam lahko eno izmed teh zaupata?

Suzi: V studiu je ogromno smeha, včasih se tako nasmejemo, da ne pridemo do zraka.

Špeh: Zgodbic je veliko. Poleti sva šla skupaj s Suzano žurat in vse ni šlo tako, kot sva si zamislila. Oba imava to nesrečo, da hitro izgubiva glas. Naslednje jutro se odpraviva v službo, oddelava svoje, po programu pa dobiva urednikov sms, v katerem nam je napisal, naj takoj prideva v pisarno. Ni nama bilo jasno, kaj bi lahko bilo narobe. Potem nama je dal za poslušati najino oddajo in najin glas je bil res katastrofalen. Slišati sva bila kot živali, ki se gonita. To res ni bilo podobno ne mojemu in ne Suzaninemu glasu. (smeh)

Urednik Mitja Čehovin: Vaju spomnim še na eno prigodo? Ko sta zaspala na kavču?

Špeh: Ja, res, tudi to se zgodi. Edini minus najine službe je zgodnje vstajanje. Nisva jutranji osebi in preden se odpraviva v službo, si napiševa vsaj deset sporočil, da se prepričava, da kdo od naju ni zaspal.

Suzi: (smeh) Res sva enkrat malo zaspala na kavču v studiu in ob določeni uri ni bilo vklopa. Tudi to se zgodi. To se je zgodilo trikrat: prvič, zadnjič in nikoli več.

foto: Jaka Ivančič

AVDITORIJ

PORTOROŽ - PORTOROSE

www.avditorij.si · T: 05 676 67 77

f @avditorij · @avditorijportoroz

7.3.	ŠPAS teater Ženska: ljubezni, izgube, obleke	20.3.	Srečevanja s filmom Howards Ends, 1992
19.3.	Lutkovno gledališče Maribor Žogica Marogica	27.3.	Festival po festivalu Prasica, slabšalni izraz za žensko, 2021
25.3.	Lara Jankovič Pesem za Laro - Ujetnica časa (premiera)	29.3.	Špas teater Aljoša Bagola: Kako biti v redu
26.3.	Pozdrav pomladi Katalena	31.3.	(p)osebno - Marko Strle z gosti

MODRA LINJA HOLDING



ELEKTROCENTER

Salon svetil in največja ponudba elektromateriala
Vanganelška c. 6, Koper • www.elektro-center.si
Tel.: 05/ 612 1500 • GSM: 041 283 385

Za vaš hitrejši nakup sedaj z novim načinom samopostrežbe • Vabljeni v prenovljeno specializirano trgovino z elektrotehničnim materialom!

V IZOLI SE OBETA HIŠA RIBIŠKE INDUSTRIJE

Občina Izola si prizadeva na območju nekdanje tovarne Argo vzpostaviti muzej in središče odličnosti ribiške industrije. Pismo o nameri sta leta 2019 v ta namen že podpisala takratna kmetijska ministrica in minister za gospodarstvo, pred nekaj dnevi pa se je podpisnikom pridružilo še podjetje Delamaris.

“Na tem projektu delamo že nekaj let, odkar je občina Izola odkupila območje od OTB-ja. Gre za projekt, ki želi nekako ovrednotiti tudi stavbno kulturno dediščino,” uvodoma pove direktor Javnega zavoda za podjetništvo Iztok Škerlič. Objekt je neizkoriščena priložnost ob samem mestnem središču, kjer se je prostor sicer v preteklih nekaj letih kar nekoliko degradiral. Mestu želijo priskrbeti t.i. mestnotvorno vsebino v obliki nekakšne vrste modernega muzeja, ki v prvi vrsti ne bi obremenjeval javna sredstva, zato je potreben inovativen pristop. Projekt je po vsebini bližje hiši eksperimentov, “zato smo ta projekt tudi malo preoblikovali oziroma nadgradili z digitalnimi vsebinami, da bo bolj zanimiv tudi za tržno dejavnost. Želimo si namreč, da bi bil projekt samovzdržen in bi čim manj obremenjeval finance tako Slovenije kot lokalne skupnosti,” nadaljuje Škerlič.

Začetna investicija je nekoliko večja ravno zaradi takih vsebin, ki pa je vsekakor dosegljiva z evropskim sofinanciranjem. Vemo namreč, da so digitalizacija in kulturna dediščina oziroma kreativne umetnosti na seznamu prioritete Evropske unije. Računajo, da bi za samo investicijo pridobili okoli 80 % raznega sofinanciranja, tako evropskega kot tudi drugih partnerjev, nenazadnje tudi Italije in italijanske skupnosti; gre namreč za skupno kulturno dediščino tega območja. “Tukaj želim izpostaviti, da gre za skupen projekt vseh narodov, ki živijo na tem območju in tudi s tega vidika predstavlja neko posebnost.” Predstavitev smo nekoliko zamaknili, ker smo uspeli v zadnjem letu s projektom #BUTMUZ (butični muzeji Istre) kombinirati evropska sredstva za pripravo strokovnih podlag, ki so obvezne za investicije javnega značaja. Omenjeni projekt se je končal lani novembra, potem pa so s predstavitvijo zaradi referendumskega obdobja tudi nekoliko počakali. “Mi pričakujemo, da bi od trenutka, ko bo prostorski akt sprejet, idejo lahko uresničili nekje v obdobju od treh do petih let. Ob tem bi želel omeniti tudi novost, in sicer da bo del območja ob dimniku, kjer je bila nekoč kotlovnica (objekt C),



ostal tak tudi po obnovi. Za ta del valorizacije in obnovo pripadajočega prostora bomo pa že takoj kandidirali,” pove. Obnove bi se lotili že kmalu, saj želijo pokazati veličino prostora, ki so ga včasih potrebovali zgolj za sterilizacijo steklenih kozarcev za kasnejšo uporabo. Poleg objekta C so tu še objekti A, B in D, ki so zavarovani in se ne smejo rušiti, zato pride v poštev zgolj obnova. V Hiši ribiškega muzeja imajo predvidenih kar nekaj potencialnih vsebin:

- Interaktivni muzej ribištva z demonstracijami in vključenostjo otrok v konkretna ribiška

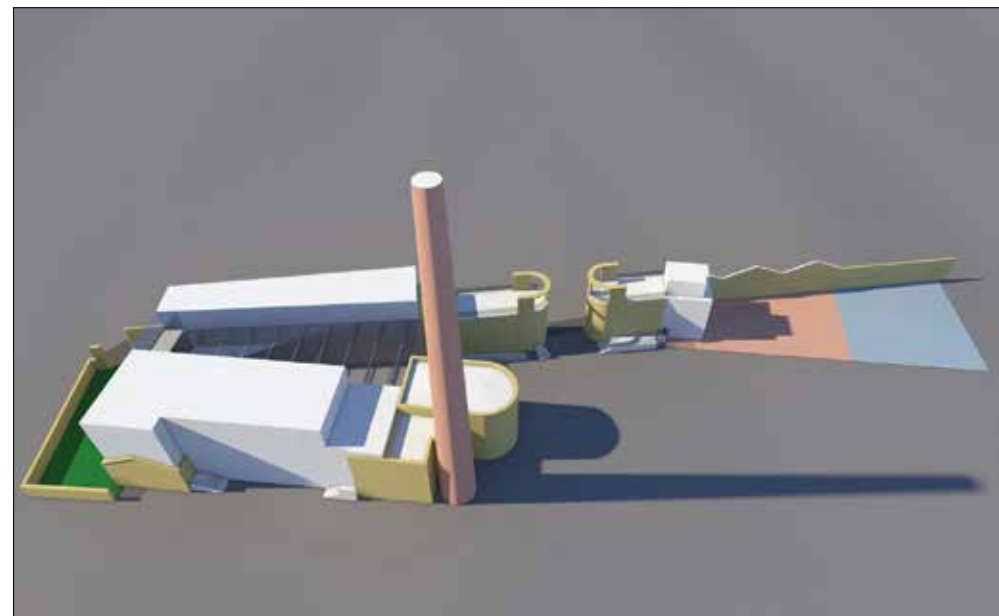
opravila (mrežno povezovanje s Pomorskim muzejem in muzejem v Križu na slovenskem krasu v Italiji).

- Prikaz zgodovine ribištva v Sloveniji in ribiške gospodarske kulturne dediščine Izole.
- Interaktivni prikaz in delavnice na temo biodiverzitete v povezavi z Javnim zavodom Park Strunjan (klif, habitati in vrste Natura 2000), Sečoveljskimi solinami in drugimi.
- Interaktivni prikaz in delavnice za otroke z namenom krepitve okoljevarstva (odpravljanje posledic izlitja olja v morje s posledičnim



razumevanjem, da je olje »lažje od vode« - različni didaktični elementi).

- Statični prikaz zbirk v bolj primernih prostorih (izolsko gospodarstvo, izolski vodni in drugi športi ter olimpijski uspehi, železnica Porečanka, eksponati »Mala Barka« - virtualni prikaz izplutja lesenjače iz takratne kabine in druga virtualna nadgradnja).
- Prostor za strokovna srečanja, co-working za ribiška društva in druge organizacije v obsegu, pisarne, sejne sobe in predavalnice.
- Ribiški piknik prostor.



- Kulinarično-izobraževalni kotiček za promocijo kulturne dediščine in priprave tipičnih proizvodov (demonstracija soljenja rib, čiščenja, priprave in kuhe ribiških oz. morskih proizvodov).
- Potapljaški center za usposabljanje ribičev in rekreativnih potapljačev tudi za športne in turistične namene. Izhodiščna točka za obiskovanje strunjanskega klifa in potopljenega pomola vile iz rimskega časa v San Simonu. Spodbujanje ekoturizma.
- Prodaja tipičnih proizvodov in spominkov.



Ob dimniku je predvidena tudi restavracija, poleg pa bi bil še prostor za prigrizke, produkt projekta Kilometer nič. Tako bi lahko pokrivali kulinariko višjega nivoja, hkrati pa poskrbeli za prigrizke na podoben način, kot ga vidimo na primer v Španiji. “V restavraciji bi uporabili tudi zgodbo ladje Rex, kjer bi občasno pripravili poseben program, mogoče s prilagojenim jedilnikom, posebnimi uniformami ali čim podobnim, skratka s pridihom Rexa, s čimer bi pritegnili predvsem italijanske goste,” pove Škerlič. Predviden je tudi večji prostor, namenjen izključno ribičem, kjer bi lahko prirejali svoja tekmovanja, srečanja in drugo. Tak prostor je pomemben predvsem za zvezo športnih ribičev, saj je to edina zveza izven Ljubljane. Tako bi ustvarili neko središče, kjer bi se vsa ta pomembna dediščina združevala in ovrednotila zgodovino na nek inovativen način. “To se kulminira predvsem z digitalizacijo (v sodelovanju s PINA Koper), ker bi sobe z virtualno resničnostjo lahko najemali bodisi podjetja ali fakultete oziroma šole za dizajn, kjer bi jim omogočili, da bi v živo videli dizajn, še preden ga uresničijo. Predvideli smo tudi uporabo v zdravstvene namene, saj z digitalizacijo določene posege, predvsem kirurške, simulirajo, povečajo, jih prikažejo iz različnih zornih kotov.”

Do sedaj so uspeli pridobiti podpisano pismo o nameri iz Ministrstva za gospodarstvo in Ministrstva za kmetijstvo, pridružil pa se je tudi zasebni sektor, in sicer Pivka Delamaris, ki kaže svoj interes tako, da sodeluje s svojimi vsebinami kot tudi z željo, da bi najeli prostor za prodajo njihovih izdelkov, kot tudi prikaz njihove zgodovine podejstva. Skratka, dolgoročni cilj je, da se umesti čim več tržnih dejavnosti, ki bi hiši skozi celo leto dajala namen, predvsem med tednom izven sezone. Prostore bi bilo možno tudi najemati, za razne manjše sestanke kot tudi za namene kakšnih manjših sejmov, izobraževalnih procesov, z eno besedo polifunkcionalen objekt, ki bi skozi različne vsebine zagotavljal njegovo samovzdržnost skozi vse leto.

Anja Vertnik



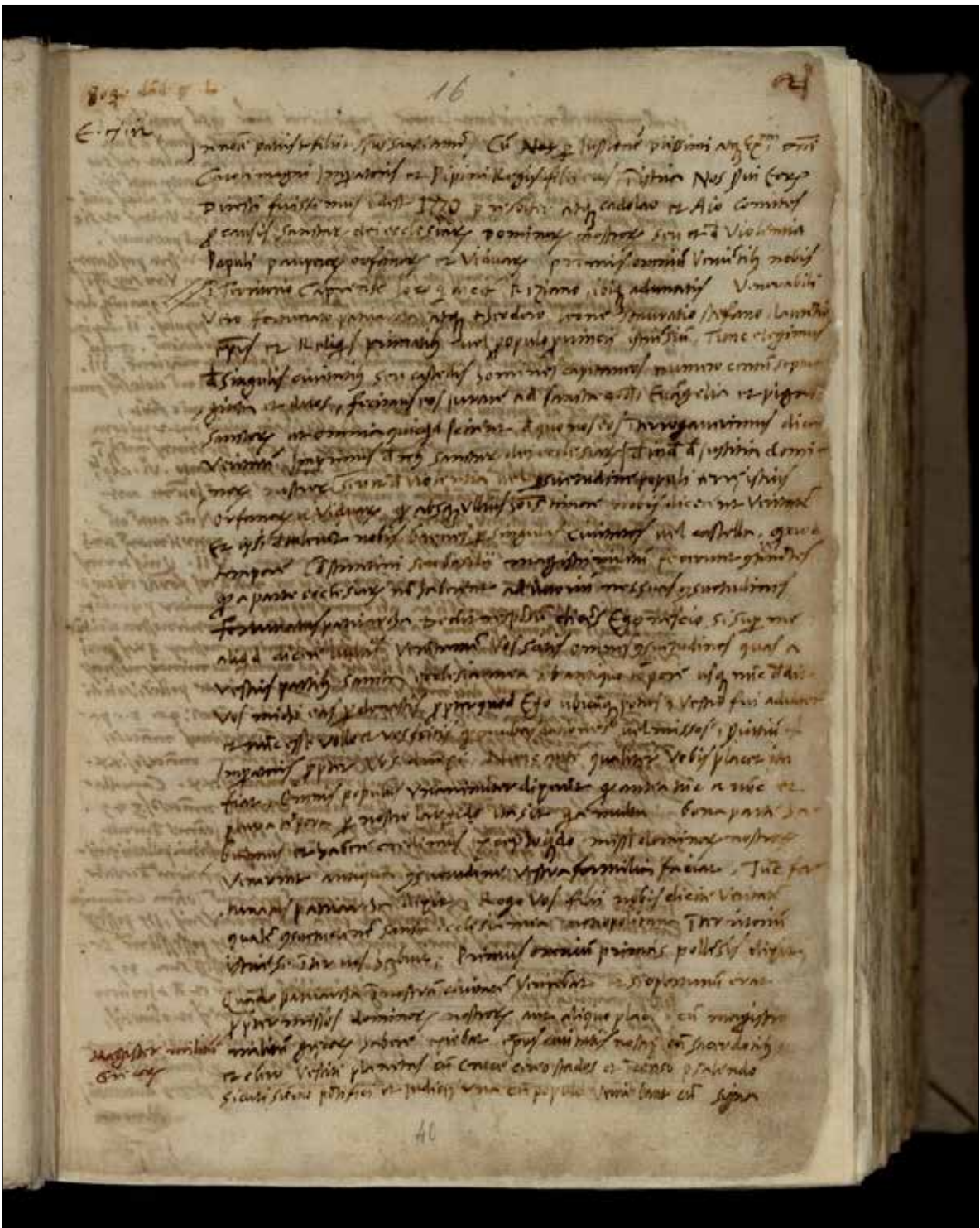
JZP Izola

Interreg
ADRION
EUROPEAN UNION
ADRIATIC-IONIAN
European Regional Development Fund - Instrument for Pre-Accession II Fund
EUSAIR FACILITY POINT

V RIŽANI NASTAJA NOVA ZGODBA: PLACITO DEL RISANO

NA IZVIRU RIŽANE, KJER JE BILO VČASIH ZNANO GOSTIŠČE BOBRI, BO KMALU ZASIJAL V NOVI PODOBI HRAM DOBREGA POČUTJA, KI BO POSVEČEN RIŽANSKEMU ZBORU.

Dogodku, ki je se je zapisal v zgodovino in je po mnenju nekaterih zgodovinarjev (Georg Waitz) "eden najzanimivejših aktov za zgodovino Karla Velikega", po Ernestu Mayerju pa sploh najbolj pomembna listina italijanske ustave vse do 11. stoletja in eno najbolj prepričljivih poročil o frankovski upravi nasploh. Pravni zgodovinar Giovanni de Vergotini je Rižanski zbor označil kot najpomembnejši dokument za srednjeevropsko zgodovino Istre in Italije. Lujo Margetić ga imenuje enega najbolj bogatih virov za zgodovino zgodnjega srednjega veka, ne samo Istre, ampak tudi Bizanca in Frankov. Nenazadnje je v tem dokumentu prvič omenjena prisotnost Slovanov na ozemlju Istre. Listina je pomembna tudi zaradi vloge, ki jo je imela v času slovanskih romanskih nacionalnih nasprotij v 19. in 20. stoletju, ki je obema stranema služila kot uporabno orodje za utemeljevanje svoje resnice. S počastitvijo tega dogodka želimo Istranom povrniti nekdanjo slavo uporniškega ljudstva, ki se je zavedalo, da se je za svoje pravice potrebno boriti. Če so takrat uspeli proti tako močnemu imperiju (predhodniku evropske unije), lahko tudi danes s složnostjo opozarjamo in zahtevamo, da nas oblastniki slišijo in uslišijo.



RIŽANSKI ZBOR

V IMENU OČETA, SINA IN SVETEGA DUHA, AMEN.

Potem ko so nas po zapovedi prepobožnega in prevzvišnega gospoda Karla, velikega cesarja, in njegovega sina, kralja Pipina, kot njune služabnike napotili v Istro, in sicer duhovnika Izza, grofa Kadolaja in grofa Aija, zaradi zadev svetih božjih cerkva (in zaradi pravic) naših gospodov, pa tudi zaradi nasilja nad ljudstvom, ubogimi sirotami in vdovami, smo najpoprej prišli na koprsko ozemlje, v kraj, ki se imenuje Rižana. In tam so se nam pridružili častiti mož partiarh Fortunat ter škofje Teodor, Leon, Stavracij, Štefan in Lavrencij ter ostali prvaki in ljudstvo province Istre. Potem smo izbrali iz posameznih mest in kastelov glavarje, njih 172 po številu. Na našo zahtevo so prisegli pri štirih svetih božjih evangelijih in pri relikvijah svetnikov, da bodo po pravici povedali vse, kar vedno in kaj jih bomo spraševali: najprej o zadevah svetih božjih cerkva, potem o pravicah naših gospodov in tudi o nasilju nad ljudstvom, sirotami in vdovami, ter o pravnih običajih ljudstva te dežele. Resnico naj bi nam izpovedali brez strahu pred komerkoli. In prinesli so nam sezname za posamezna mesta

in kastele, ki so jih bili naredili v času Konstantina in vojaškega mojstra Bazilija. Iz njih je bilo razvidno, da nimajo od cerkev niti podpore niti svojih običajev. Patriarh Fortunat je odgovoril naslednje: »Ne vem, ali hočete kaj reči zoper mene. Toda saj poznate vse običaje, ki vam jih je moja sveta cerkev dajala od starih časov pa do sedaj. Te (sc. običaje) ste mi podarili, zaradi česar sem vam kjerkoli sem mogel, pomagal in vam hočem pomagati tudi sedaj. In veste, da sem zaradi vas dal številne dajatve in odposlance za službo gospoda cesarja. Poslej pa naj se zgodi, kot vam je prav.« Vse ljudstvo je enodušno odgovorilo naslednje: »Poprej in sedaj in dolgo časa smo od vaše strani zares imeli veliko dobrega in upamo, da bomo še; razen ko pridejo odposlanci naših gospodov, naj vaši ljudje postopajo po starem običaju.« Potem je rekel patriarh Fortunat: »Prosim vas, sinovi, povejte nam resnico, katero običajno pravico je imela moja sveta metropolitska cerkev pri vas na istrskem ozemlju.«

Nadaljevanje v naslednji izdaji.

HRAM DOBREGA POČUTJA - PLACITO DEL RISANO - BOBRI

Na izviru Rižane, kjer je bilo včasih znano gostišče Bobri, bo kmalu zasijal v novi podobi Hram dobrega počutja, ki bo posvečen Rižanskemu zboru. Dogodku, ki je se je zapisal v zgodovino in je po mnenju nekaterih zgodovinarjev (Georg Waitz) "eden najzanimivejših aktov za zgodovino Karla Velikega", po Ernestu Mayerju pa sploh najbolj pomembna listina italijanske ustave vse do 11. stoletja in eno najbolj prepričljivih poročil o frankovski upravi nasploh. Pravni zgodovinar Giovanni de Vergotini je Rižanski zbor označil kot najpomembnejši dokument za srednjeevropsko zgodovino Istre in Italije. Lujo Margetić ga imenuje enega najbolj bogatih virov za zgodovino zgodnjega srednjega veka, ne samo Istre, ampak tudi Bizanca in Frankov. Nenazadnje je v tem dokumentu prvič omenjena prisotnost Slovanov na ozemlju Istre. Listina je pomembna tudi zaradi vloge, ki jo je imela v času slovanskih romanskih nacionalnih nasprotij v 19. in 20. stoletju, ki je obema stranema služila kot uporabno orodje za utemeljevanje svoje resnice. S počastitvijo tega dogodka želimo Istranom povrniti

nekdanjo slavo uporniškega ljudstva, ki se je zavedalo, da se je za svoje pravice potrebno boriti. Če so takrat uspeli proti tako močnemu imperiju (predhodniku evropske unije), lahko tudi danes s složnostjo opozarjamo in zahtevamo, da nas oblastniki slišijo in uslišijo.



MAJA GAL ŠTROMAR, KOPRČANKA, IGRALKA, PISATELJICA, UMETNICA

Nataša Benčič, Radio Koper



Mara Vodopivec, glavni ženski lik prvega in drugega dela njenega romana »7 kg do sreče«, se v drugem delu, na strani 187 odpravi v gledališče in si ogleda predstavo Amelija E. v interpretaciji Zvezdane Mlakar, kjer se je še najbolj dotaknejo zadnje besede v predstavi: »Svobodna ne smem živeti. Ujeta ne morem živeti. Umreti nočem.« Pa si reče, da bo prebrala še nekaj od te pisateljice, Maje Gal Štromar, za katero ni še nikoli slišala in si obljubi, da jo poišče na internetu in najde še kaj njenega.

OD RDEČE KAPICE V DEKANIH DO PARIZA

Mara Vodopivec je igralka v zrelih letih. Izgubi službo, prijateljstvo, nastopijo hormonske spremembe in več kilogramov. Čudovit ženski lik nas nasmeje do solz, v njem se z lahko prepoznamo ženske različnih starosti. Ima moč, a tudi veliko nežnosti. Oboje izžareva tudi Koprčanka Maja Gal Štromar, ki živi in dela v Ljubljani, v zadnjih dobrih dveh letih pa je svojemu bogatemu ustvarjalnemu opusu dodala še tri izjemne ženske like: dramski tekst Amelija E. (o Ameliji Earhart, prvi letalki - Sng Drama Ljubljana, 2019), Kdo je videl Coco? - Moi, Gabrielle Chanel (SSG Trst 2021) in drugi del romana 7 kg do sreče (nastala je v sozaložništvu, knjigo lahko še vedno dobite pri Maji, najdete jo na Facebooku), k pisanju katere so po razprodanem prvem delu avtorico nagovorili kar bralci sami. Zdaj jo nagovarjajo, naj že napiše tudi tretji del. Našteta dela so se pridružila dolgemu seznamu vsega, kar je že ustvarila. Odigrala je 87 vlog na odru, radiu in televiziji, posnela 33 filmov, izdala 15 avtorskih knjig, med temi štiri pesniške zbirke. Vsestranska umetnica je: igralka, pesnica, pisateljica, prevajalka, gledališki pedagog, dramatesa, profesorica retorike, scenaristka, moderatorica in tudi režiserka, sicer pa diplomirana romanistka in tudi diplomantka Mednarodne šole za gledališče Jacquesa Lecoqa v Parizu.

A nekje se je ta zgodba začela pisati: »Prvi zametki so bili opazovanje mojega očeta na odru, saj je bil ljubiteljski igralec. Mama pa je ličila igralce s starimi češkimi odrskimi ličili. Vse je dišalo po magiji. Potem so bile tu preobleke



foto: Mateja Jordovič Potočnik

za pusta. Zjutraj ciganka, zvečer princeska, pa Španka in čarovnica. Ker se nisem mogla odločiti, kaj bom, je bila moja mama dovolj nora, da je ugodila vsem mojim željam. Zabavno je bilo. Moja prva vloga je bila Rdeča Kapica, ki sem jo odigrala za dedka mrza v Dekanih, v nekdanji tovarni Lama.« V srednji šoli je Maja sodelovala v ljubiteljski skupini VAL-A pod vodstvom Edite Frančeskin, njen prvi profesionalni režiser je bil Branko Kraljevič, njen soigralec pa Gašper Tič. Veliko predstav so postavili v tedaj neaktivnem



koprskem gledališču: »In to zelo dobrih. Za cikel teatra absurda sem prejela Severjevo nagrado. Sodelovali pa smo tudi s Stepsi, ki jih je vodila Zvonka Radojevič. Moje profesionalno izobraževanje pri Jacques Lecoqu v Parizu pa je bilo razprto v mednarodni prostor. Svetovno znana in prestižna šola (ki žal ponekod pri nas uradno kot izobrazba še vedno ne velja, kar kaže na še vedno veliko 'zaplankanost' našega, sicer v Evropo vpetega prostora) je dala velika imena, kot so Mnouchkine, Théâtre de Complicité, Sergi Lopez, Jorge Picó. Pri nas pa so to šolo obiskovali še Branko Završan, Jette Gorjup Ostan in Boris Ostan, Nevenka Koprivšek. Pariz in šola sta mi dala veliko znanja. Tega s pridom uporabljam tudi kot gledališka pedagoginja in režiserka.«

O USTVARJANJU, ČARIH IN PASTEH SVOBODE

Maja je svobodna umetnica: »Biti moram zelo biti disciplinirana, osredotočena, iznajdljiva. Seveda si vzamem čas za oddih. A tudi tedaj meljem, kaj bi lahko še naredila, da lahko preživim na tržišču. Naša družba je sicer polna lepih misli in besed o solidarnosti, a še vedno doživljam, da se v trenutku, ko omenim honorar, pa četudi gre za drobiž, mnogi namrdnejo in me ozmerjajo za materialistko.« Čeprav jo vse bolj poznamo kot pisateljico, odra ni dala povsem na stranski tir. Nazadnje je igrala v monodramski glasbeno-gledališki predstavi Ex-odus radosti v produkciji Slovenskega komornega glasbenega gledališča: »Dramatizirala sem tudi besedilo odlične dirigentke Jelene Susnick, ki v predstavi vodi orkester, glasbo pa je napisala Natasha Bogojevitch, ki deluje v New Yorku. V predstavi nastopam kot glavna igralka. Obetajo se nam gostovanja v Beogradu, Skopju in v Jordaniji. Zadnji film pa je bil »Uno per tutti« zelo priznanega italijanskega režiserja Mimma Caloprestija. Enkrat igralka, vedno igralka. Ne predam se tako zlahka... (smeh).« Maja se zelo rada odzove vabilom na literarne večere, rada ima stik z bralci, saj je pisanje samotno delo. Pisanje dramskih besedil pa je njena posebna ljubezen, kjer združuje gledališko in literarno znanje: »Pisati o dveh tako velikih in pomembnih ženskah, kot sta bili Coco Chanel in Amelia Earhart, ki sta premikali meje, bili tako posebni in

unikatni, je zahtevalo veliko študija, predpriprav in poglobljanj, hkrati pa tudi domišljije, saj gre v dramski obliki v bistvu za psevdobiografije. Zgodovina ni dovolj, pomembno je bilo zadihati z njima v najintimnejših tančinah.«

NJEN KOPER

Koper, njeno mesto odrasčanja, se pogosto znajde med vrsticami njenih knjig in nam pokaže morje v njej: »Koper je moje mesto, vedno bo. Globoko v sebi nosim morje. Rada se vračam k svojim koreninam, tudi v Istro, četudi se včasih počutim, da se moram za to, da bi tu tudi delovala, zelo truditi. Kdo bi vedel, kaj je to za en sindrom. Morda se tiste, ki smo se podali na svojo pot, po eni strani

povzdiguje, po drugi pa tudi kaznuje za odhod v svet. Koper ni samo mesto. Koper so ljudje, ki v tem mestu živijo in delujejo. Mislim, da me nežen pogovor na štiri oči s tem mestom še čaka... (smeh).« Maja ljubi žive barve, tudi poročila se je s svojim Mitjem pri okroglih petdesetih v živo rumeni obleki. Z barvami tudi rada ustvarja, ljubezen pa razvija tudi do indijskega djetiša, ki jo je poglobila do te mere, da je postala svetovalka iz vedske astrologije: »Če bi kdaj morala zgoreti na grmadi s sestrami čarovnicami, bom visoko v zrak vihtela diplomo... (smeh). Ne domišljam si, da tako zdravim, a verjamem, da s kakovostnim pogovorom lahko marsikateri ugriz tigre s skupnimi močmi spremenimo v komarjev pik.«



foto: Isa Gauvin

Naj vas ogreje
pooblaščen monter

PROTERM.IC
INŠTALACIJE & SERVIS

Čurin Igor s.p.
041/637-727
www.protermic.si

MideaGroup
humanizing technology

CLIVET
Home

Sphera EVO 2.0

TOP SYSTEM EFFICIENCY

ErP 55°C A++ L A+

Ustvarite si svoje podnebje s toplotnimi črpalkami **Clivet**.

- ✓ Split toplotne črpalke z integriranim bojlerjem sanitarne vode
- ✓ Split toplotne črpalke s stensko enoto
- ✓ Monoblock toplotne črpalke

V KORAKU Z MODNIMI SMERNICAMI

Pri modni stilistki Maji Lazar smo preverili, kakšne so modne smernice letošnje pomladi ter kaj nam v novem letu narekujejo glede pričesk, nohtov in ličenja.

Tudi na modnem področju je čutiti postkovidno vračanje v resničnost. Večina modnih ustvarjalcev si je enotna, da nas je epidemija koronavirusa nekako prisilila v to, da smo se resetirali, zdaj, kot pravijo številni modni oblikovalci, pa je treba začeti znova. Barve prihajajoče sezone so zato avtentične, sočasno pa nam vlivajo optimizem, voljo do življenja in novo energijo. »Letošnje pomladna in poletna barva po izboru podjetja Pantone je unikaten odtenek vijolične oziroma, kot so ga poimenovali: Very Pery,« pravi stilistka in odlična modna poznavalka, ki je modo doštudirala v Londonu, Maja Lazar.

To je barva, ki nam narekuje, da je čas, da se znova postavimo na noge. Posebna mešanica med modro, vijolično in rdečo naj bi nastala povsem na novo, svoje korenine pa je menda poglala v digitalnem svetu. Very Pery naj bi po besedah vodilnih v podjetju Pantone, kjer vsako leto razglasijo »barvo leta«, prinašala dinamičnost, voljo do življenja in sposobnost biti drzni. Tako se tudi v modo znova vračajo bolj drzne in zanimive modne smernice. »Čas je, da se poslovimo od udobnih oziroma basic oblačil, kot so trenirke in blazerji, ki so zaradi pandemije koronavirusa, lockdownov in življenja, pretežno v družinskem



krogu, prevladovali v zadnjih dveh letih,« pravi Maja Lazar in dodaja, da so poleg vijolične Very Pery preostale vodilne barve letošnje sezone še rumena, rdeča, bela, modra in fuksija rožnata.

ZNOVA V MINI KRILU

Trend, ki se letos vrača, je vsekakor mini krilo. Čas je, da na plan znova pride nekaj gole kože. »To smo lahko videli na modnih revijah Prade, Diorja in Miu Miu,« spomni Lazar, ki sicer redno sodeluje na modnih revijah Dolce&Gabbana, in doda, da je poleg golih nog letos v ospredju tudi nošenje bikinija kot del vsakodnevnega stajlinga. Prav tako so letos dovoljeni oziroma že kar zaželeni nedrčki in korzeti kot vidni zgornji deli outfitov, ki nadomeščajo tope, majice in druge običajne zgornje kose oblačil.

Po njenih besedah pa v ospredje prihajajo tudi številni zanimivi modni kosi, ki jih namesto naramnic na telesu obdržijo tanke, prepletene

Andreja Čmaj Fakin



vrvice. Kot pravi, bodo pravi »hit« v letu 2022 tudi kombinezoni, ki nam omogočajo, da le z enim kosom oblačila in enim izborom nakita ali z dodatkom pasu ustvarimo odličen stajling.

»Modni svet se je odločil še za vrnitev perja in resic, v ospredju pa še vedno ostajajo t.i. 'oversized' suknjiči, ki jih poznamo že iz preteklih sezon,« še pojasnjuje sogovornica. Prav tako so še vedno usnjene jakne oziroma umetnega usnja, hlače z bleščicami, ki jih lahko kombiniramo z bolj običajnimi zgornjimi deli in t.i. cut-out oblačila.

ČEVLJI TUDI Z ŽIVALSKIM POTISKOM IN BLEŠČEČIMI DETAJLI

Obutev, ki tudi letos ostaja v ospredju, so čevlji s platformo, cokli, športni sandali, balerinke in natikači z enim paščkom na sprednjem delu ter nizko do srednje visoko peto, t.i. Mules, ki jih poznamo že iz leta 2021. Po besedah Maje Lazar bodo ti letos še bolj drzni, v poštev namreč pridejo tudi taki z živalskim potiskom in bleščočimi detajli.

NAJ BO MODNA TUDI PRIČESKA

Kaj nam v letu 2022 zapovedujejo smernice na področju pričesk? »Priljubljene bodo divje resaste frizure, paž frizure in stroge linije. Trendovski dodatki za lase so barvne rute, ki polepšajo stajling. Te so letos še bolj pisane in z različnimi vzorci,« pojasnjuje Maja Lazar, ki sicer izhaja iz priznane frizerske družine. Po njenih



besedah bodo »in« tudi različne sponke v laseh, kitke in dodatki za vse tiste, ki imajo rade dolge lase.

Sicer so poleg pričeske za urejen videz ključni tudi urejeni nohti. »Prevladujoče na področju nohtov za letošnjo pomlad in poletje so nalepke in razni 3D dodatki, pa tudi že od lani priljubljeno lakiranje vsakega nohta z drugo barvo,« pojasnjuje sogovornica, ki je tudi t.i. »nail stilist«. Po njenih besedah naj bo letos prevladujoča barva na nohtih, poleg vijoličaste, tudi zelena.

ŽELJA PO DRUGAČNOSTI

Očitno so omejitve, povezane s koronavirusom, dodobra posegle tudi na področje ličenja. Lahke

in neopazen make up se namreč posavlja in prostor pušča ustvarjalnejšim rešitvam. V zraku je namreč čutiti željo po drugačnosti tudi na področju ličenja. Tako lahko znova eksperimentirate, se izražate z barvami, ki odražajo energijo in pozitivizem. Glede na to, da bodo kot kaže zaščitne maske še nekaj čas del našega vsakdana, je pri ličenju potrebno bolj poudariti oči. Barve senčil v nude odtenkih se tako umikajo barvam in njihovim mešanicam, ki ustvarijo izvirne kontraste. V poštev pridejo tudi barviti eyelinerji oziroma črtala za oči, ki so lahko viola, modra, zelena in celo rumena. Nekateri grede celo tako daleč, da narekujejo poslikave obraza bodisi z ličili bodisi z začasnimi tatuji,

prav tako se vračajo različni kristalčki, ki ličilo dodajo privlačnost in sijaj. Modne zapovedi znova vračajo lip glosse, ki naj bodo čim bolj hidratantni, živahni in barviti. Vrača pa se tudi najbolj zapeljivo ličilo vseh časov – rdeča šminka. Tudi modne smernice nas torej skušajo vrniti v običajno življenje. Torej, sledimo jim!

OBALA časopis in portal s pogledom na morje
plus

Oglasi v **OBALApplus**
e: marketing@obalaplus.si
t: 040 600 700

NOVASOL

Vaš partner pri oddaji privatnih namestitev

Gostje iz cele Evrope iščejo svoje sanjske počitnice

Najboljši sobodajalci si zaslužijo najboljše goste

Si želite več rezervacij? Preberite si več o naših konceptih

NOVASOL sodeluje z približno 60.000 ponudniki počitniških hiš in apartmajev, ki izražajo osebno noto vsakega posameznega lastnika. Naš cilj je usmerjen v učinkovito trženje vašega objekta. Vaš počitniški objekt nam veliko pomeni. Le na tak način lahko vanj privabimo številne goste, ki bodo cenili vašo namestitev v enaki meri kot jo mi sami.

Pridružite se nam še danes!

Za vse dodatne informacije nas lahko kontaktirate:

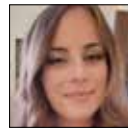
Maestral d.o.o. - Partner office
Belokriška cesta 999 Portorož 6320
Phone +386 5 6746502
GSM +386 41 681626
andrej.babnik@novasol.com
www.novasol.com | www.dansommer.com | www.cuendet.com

An Awaze Company

N: NOVASOL



Manca Hribovšek



PREVERJAMO URBANE MITE

Oči so ogledalo duše ...

... in hkrati najlepši kos oblačila, če iz njih sijeta iskrenost in ljubezen. Čeprav je valentinovo že mimo, pa še za nekaj dni ostajamo v mesecu ljubezni, zato si lahko privoščimo nekaj dodatne romantike. Tokrat bomo govorili o očeh, iz katerih, če jih pozorno opazujemo, lahko razberemo marsikaj. Najlažja in tudi najtežja stvar na svetu je nekoga gledati naravnost v oči. Odvisno je samo od tega, kdo nam stoji nasproti in kaj nam ta oseba pomeni. Ko govorimo o očeh, pa ne moremo mimo tega, da obstajajo različne barve oči. Nekateri imajo zelene, drugi modre in spet tretji rjave. Odkenkov je nešteto in prepričana sem, da ima vsak izmed nas unikatne.

Dejstvo pa je, da je oko sestavljeno iz sedmih delov, ki imajo glavno vlogo pri prenašanju informacij v možgane. A ni zanimivo, da lahko vidimo in ločimo toliko barv, oblik? Da lahko jočemo, ko smo žalostni? Vid je čutilo, ki ga ne smemo podcenjevati in jemati za samoumevnega. Našla sem res veliko resničnih dejstev o očeh, ki so tako zanimiva in navdušujoča. Ker vseh ne bi mogla podrobno predstaviti, sem se odločila, da bom tokratno rubriko zastavila malo drugače in naredila izbor najbolj zanimivih.

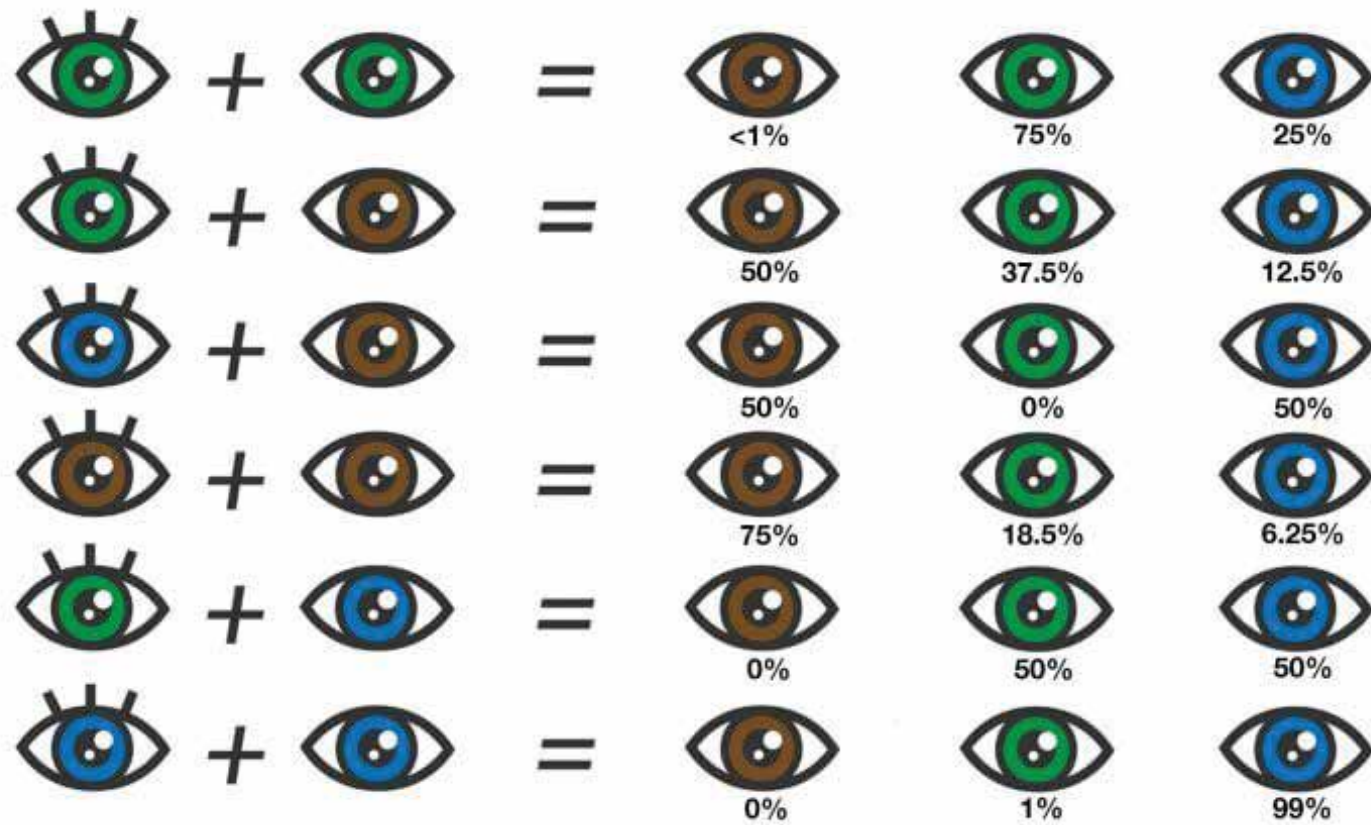
- Oči prejmejo okoli 90 % vseh naših informacij.
- Oči ostanejo enako velike vse življenje, medtem



- ko naš nos in ušesa ves čas rastejo.
- Človeško oko pomežikne v povprečju 4.200.000-krat na leto.
- Oko je najhitrejša mišica v telesu. Od tukaj izvira rek »kot bi trenil (z očesom).«
- Človeško oko razlikuje 500 odtenkov sive barve.
- Roženica je edino tkivo v človeškem očesu, v katerem ni nobene krvne žile.
- Z odprtimi očmi ne moremo kihati (ko naslednji kihnete, poskusite obdržati odprte oči).
- Diabetes je pogostokrat diagnosticiran med očesnim pregledom. Je tudi eden izmed najpogostejših vzrokov za slepoto pri odraslih.
- Oči novorojenčkov ne proizvajajo solz, dokler niso stari od šest do osem tednov. Ob rojstvu so tudi barvno slepi.
- Človeško oko lahko razlikuje približno 10 milijonov različnih barv, vendar ne vidi ultravijolične in infrardeče svetlobe.

- Trepalnica ima življenjsko dobo približno pet mesecev.
- Dolgo strmenje v računalniški zaslon oči sicer ne poškoduje, jih pa zelo utruja. Takrat redkeje mežikamo, zato se sluznica hitreje izsuši, posledica pa so torej bolj napete in utrujene oči.
- Barva oči se spreminja do otrokovega prvega leta, nekaterim še kasneje. Od genetike je odvisno, koliko melanina ali pigmenta bo imela oseba v telesu. Vaš dojenček bo od vas in vašega partnerja/-ice podedoval DNK, ki bo določala barvo njegovih oči.
- Heterokromija je medicinski izraz za dve različno obarvani očesi.

Najpogostejša barva oči je rjava, ki jo ima 70 do 79 odstotkov svetovnega prebivalstva. Osem do deset odstotkov ljudi ima modre oči, pet odstotkov ima oči kostanjeve barve, najmanj razširjena pa je zelena barva oči, ki jo ima le dva odstotka prebivalcev. V katero skupino pa spadate vi?



TOMI PURICH

Tomi Purich sam pravi, da je le glasbenik z Obale, a je mnogo več. Avtor, bobnar, manager, producent, Primorec, samostojni glasbenik in še bi lahko naštevali. Ne glede na vaš glasbeni okus, vam bo njegova glasba všeč, saj igra najrazličnejše žanre.

Tomi Purich trio, Blue Angel Gang, Milizza, Eva Boto in spremljanje nešteti vokalistov v zadnjih, več kot dvajsetih letih. Kako usklajuješ vaje in koncerte? V katerih zasedbah si trenutno dejaven?

Imam to srečo, da lahko živim z vsemi temi glasbenimi slogi, ki jih rad igram in ustvarjam in ravno zato kombiniram svoje zasedbe in delo v njih. Največ časa preživim za ustvarjanje in igranje v pop zasedbi z Evo Boto in v svojem etno-jazz triju.

Igraš z zelo različnimi glasbeniki, različne zvrsti in za najrazličnejšo publiko. Kako hitro lahko prehajaš med žanri in skupinami, v katerih ustvarjaš?

Izziv je vsekakor večji, kot se zdi, ker je način igranja, zvok in seveda tudi sam slog bistveno drugačen v posameznem žanru in pred leti sem imel kar nekaj težav s prehajanjem. Je pa poklic glasbenika tudi to, da se vse življenje učiš in skušaš napredovati, tako da seveda popravljáš svoje napake in ena izmed njih je tudi ta, da sem se naučil pravilnega »mindset-a« za vsak slog. Zadnje čase najbolj uživam ravno v tem prehajanju.

Si se šolal pri nas, v tujini ali si samouk?

Sprva pri nas, potem v tujini in kot mi je legendarni, zdaj že pokojni, profesor Erich Bachtraegl povedal – večinoma smo vsi samouki, ker tistih nekaj let, ko imaš profesorja, hitro mine. Se pa še vedno vsakodnevno izobražujem tudi preko spleta, mednarodno.

So tvoji najljubši glasbeniki večinoma bobnarji? Ali obstaja glasbeni žanr, ki je za bobnarje najtežji in morda zato tudi najbolj prestižen?

Niti slučajno samo bobnarji, saj bobnarji nismo glasbeniki, se samo družimo z njimi. (hec...). Najljubši glasbeniki so tisti, katerih glasba mi je najljubša. Zanimivo je, da so to ponavadi pianisti. Bobnarji so potem v drugem planu. Je pa res, da je vse več bobnarjev tudi avtorjev, tako da se stvari spreminjajo. Drugače pa glasbe ne ločujem žanrsko, ampak bolj ali manj po kakovosti. Absolutno dober je tisti, ki je več enega žanra, še boljši pa tisti, ki jih obvlada več in zna vsakega igrati tako, kot je treba. Večen izziv mi predstavlja to, da lahko bobnarja slišiš na albumu s tradicionalnim jazzom, potem pa ga slišiš na koncertu v živo, kako igra recimo na turneji z Ericom Claptonom.

Si morda na kakšen dosežek posebej ponosen?

V vsakem glasbenem obdobju kaj izstopa, ampak mislim, da je bilo najtežje leta 2017 ponovno vzeti svoje stare, še nedokončane posnetke iz etno-jazz projekta in jih dokončati za izdajo. Tako sem 2018 izdal svoj prvi avtorski album in mislim, da so se stvari tisto leto res obrnile v povsem drugo, boljše glasbeno smer.

Živiš tukaj? Si si kdaj želel v tujino ali v druge dele Slovenije? Misliš, da istrski morski zrak in sproščena klima pripomoreta k tolikšnemu številu vrhunskih glasbenikov?

Živim na Obali in ne bi živel drugje. Z leti se je glasba tako zgloabalizirala, z vsemi svojimi pozitivnimi in negativnimi lastnostmi, da je vseeno, kje živiš. Bolj je pomembno, kako delaš, kaj delaš in predvsem, ali delaš na dolgi rok in kako dober si v tem.



Se lahko preživljaš z glasbo?

Lahko se preživljam z glasbo, ja. Se pa od svojega 18. leta zavedam, da to pomeni, da sem za instrumentom vsak dan ure in ure tako, kot je nekdo v službi. Da je potrebno za preživetje opraviti še veliko birokracije, telefonskih klicev in vsega, kar pride zraven. Ni najlažje, ampak nikoli ne bi zamenjal.

Trenutno te lahko vsak mesec poslušamo v živo v Gledališču Koper v sklopu pogovornih večerov našega časopisa. Kje te še lahko slišimo v živo?

V zadnjem polletju mi je odpadlo približno 30 koncertov. Resnih koncertov. Zakaj? Ne zaradi ukrepov, ne zaradi izrednih razmer, ampak predvsem zaradi ljudi, ki so na položajih, ki veliko besedičijo o podpori kulturi, na drugi strani pa iz »previdnosti« odpovedujejo kulturne prireditve. Moje izkušnje s premnogimi javnimi organizacijami v službi državljanov – bodisi kulturnimi domovi bodisi občinami ali celo knjižnicami – so takšne, da večina organizatorjev kulturnega programa v zadnjem obdobju raje ni delala ničesar, čeprav je bilo to s pravili omogočeno, kot da bi se malo potrudili in naredili nekaj za kulturo in seveda za nas, ki živimo izključno od nje. Dejstvo je, da so ti ljudje vedno polni besed o podpori kulturi, v praksi pa je lažje ne narediti ničesar, se izgovoriti na previdnost in na koncu meseca vseeno dobiti plačo. Res razočarujoče in za marsikatero samostojnega kulturnega delavca v teh časih tudi eksistencialno grozno.

Sicer pa – prihaja pomlad, v kratkem bo vse boljše in seveda bo tudi kulture v živo več. Mesečno zasedbo sodelujemo v pogovornih večerih »Nad obalo se jasni«, kjer smo se odlično ujeli in je biti zraven res pravi izziv. Konec marca pa imamo z Evo Boto koncerte ob njeni deseti karierni obletnici, kjer imamo spet drugačne izzive in kup novosti. Pestro bo in želim si, da bo čim bolj ustvarjalno na vseh področjih.



Tomaž Perovič

NAD OBALO SE JASNI

Več kot pogovorni večer. Pogrešamo humor, bistre in jasne misli ter dobro glasbo.

V sredo, 23. februarja, ob 19. uri bodo gostje na velikem odru Gledališča Koper Damir Skomina, Aljoša Bertok in Mitja Margon. Pogovarjali se bomo o njihovih izkušnjah v mednarodnem športu, saj ta deluje po drugačnih načelih kot

lokalni šport. Ugotavljali bomo, ali svoje izkušnje lahko prenesejo v naše okolje, kako prepri v našem družbenem življenju vplivajo na šport in kako se spopadajo z njimi.

Za zabavni del skrbi tokrat stand up komičarka Lucija Čirovič, za glasbo pa ansambel Tomija Puricha s Teom Collorijem in Caterino Stanisci.

Igralec Luka Cimprič bo razmišljal o razlikah med gledališči v Kopru, Trstu in Ljubljani in pripovedoval anekdote iz snemanj filmov in nadaljeval, v katerih je nastopal. Gostitelj večera je Tomaž Perovič.

Dogodek je plod sodelovanja med gledališčem Koper in časnikom Obala plus. Medijski pokrovitelj je Radio Capris.

OBALA[®] plus

Gledališče
TeatroKoper
Capodistria

radio capris



OBALA[®] plus
časopis in portal
s pogledom na morje

Imate dejavnost? Si želite novih strank, več kupcev vaših izdelkov ali več naročnikov vaših storitev? Tukaj je pravi prostor za vas! Vaš oglas bo vsak mesec dosegel **25.000** gospodinjstev na Obali! Pokličite nas na **040 600 700** ali nam pišite na **marketing@obalaplus.si** in izvedeli boste prednosti oglaševanja v časopisu in na spletnem portalu **www.obalaplus.si**

MIA GUČEK



Mia je svoje prve glasbene korake začela s petimi leti v Glasbeni šoli Koper, s sedmimi leti se je začela učiti klavir. Zaključek nižje glasbene šole so zaznamovali izjemni uspehi na tekmovanjih ter številne nagrade in zlata priznanja, nato je svojo glasbeno pot nadaljevala na umetniški gimnaziji v Kopru. Po končanem študiju klavirja na Akademiji za glasbo v Ljubljani je odšla v tujino ter študirala

na Akademiji za glasbo v Münstru (Nemčija). V Duisburg, nekaj kilometrov severno od Düsseldorfa, se je preselila decembra 2016 zaradi glasbe. »Nemški trg je sicer ogromen in pot do vrha trnjeva, ampak s trdim delom in malo sreče je vse mogoče,« pravi Mia, ki je uresničila svojo željo po uspešni pevski karieri. Trenutno se posveča pisanju pesmi in za sabo ima že precej

dolgo glasbeno pot. V domovino se je vrnila, da bi se predstavila tudi domačemu občinstvu. Čeprav je dosegla izjemen uspeh v tujini, se je letos odločila nastopiti na Emi, kjer bodo izbrali slovenskega predstavnika za Evrovizijo. Na žalost se ni uvrstila v finale.

POEZIJA FOTOGRAFIJE



Ubaldo Trnkoczy je fotograf in snemalec, Tartinijev nagrajenec, poet Lepega. Vsi njegovi talenti, ljubezen do Pirana in njegovih ljudi so našli skupni imenovalec na dogodku, ki je v Tartinijevem gledališču v Piranu, 16. februarja, v organizaciji agencije Maona in Avditorija Portorož, dvorano napolnil z obiskovalci, ki cenijo umetnikov ustvarjalni avtogram. Preplet besede, fotografij in filmskih insertov različnih ustvarjalnih obdobij osrednjega gosta je povezovala Nataša Benčič. Na velikem platnu smo videli podobe narave, mesta, ljudi, umetnosti in običajev, ki skozi čas nagovarjajo avtorjevo občutljivo dušo, na odru pa skozi klepet spoznali njegove sopotnike pri različnih projektih: Saša Fajona, Natalijo Planinc, Dragana Klarico, Zorka Bajca, Polono Senčar in župana Denia Zadkoviča. Osrednji trenutek večera je bila premiera filma Exodus, ki je nastal ob lanski izjemni razstavi likovnih del Safeta Zeca in predstavitev kataloga fotografij z razstave Objemi in Exodus- Safet Zec 2021, ki jo je založila agencija Maona, zanjo Polona Senčar, tudi pobudnica umetniškega večera.



ČEZ ATLANTIK ZA 70. OBLETNICO

Tretjega januarja letos se je odpravil na nenavadno potovanje in se je po štiridnevem treningu na Kanarskih otokih udeležil RORC Transatlantic regate. V regati je sodelovalo 30 ekip, Dušan pa je imel priložnost svojo izkušnjo deliti s 15-člansko posadko. Sestavljalo jo je tudi šest Slovencev: Rok Poropat, Dušan Konrad, Damijan Vuk, Aleksander Živec, Marko Gorjanc. „Na žalost je bil pobudnik, Damjan Vuk, na zadnjem testu pozitiven na covid, zato ni mogel potovati z nami.“ Poleg Slovencev pa so ekipo sestavljali še člani iz Anglije, Amerike in Avstralije.

Jadranje čez Atlantik je prišlo kot rojstnodnevno darilo za 70. obletnico: „Ni bilo prvič na Atlantiku,

je pa bilo prvič čez Atlantik.“

Na vprašanje, kako so priprave potekale, Dušan pravi: „Z jadranjem in regatami živim že vse življenje in sem vedno v pripravljenosti. Nisem bil brez posebnih priprav. Ostali pa tudi.“

Na cilj so se pripeljali po 12 dneh, osmih urah, 29 minutah in 48 sekundah: „Že na štartu smo imeli težave zaradi priprave jadrnice. Ni bila vzdrževana tako, kot bi morala biti, kar je kasneje povzročilo težave. Brez tistih težav bi bili zagotovo vsaj tri mesta boljši. Z doseženimi rezultati nisem zadovoljen, zadovoljen pa sem z odločitvijo, da sem opravil tudi regato čez Atlantik, ker sem šel verjetno zadnjič.“



OLJE-ŽITO-TRTA – NA KATERE RECEPTE SMO SČASOMA POZABILI ?



Projektu Slovenija – Evropska regija gastronomije 2021 se je pridružila tudi koprška občina, ki je svojim občanom ponudila razstavo o prehranskih navadah, izoblikovanih skozi preteklost, tako da se lahko seznanimo tudi z zgodovino prehrane – kako smo to včasih počeli ter kdo je vplival na razvoj okusov.

Prehrana v Kopru in njegovom podeželju od antike do konca 19. stoletja se imenuje razstava, ki je potekala od 25. januarja do 15. februarja.



S slikami in besedilom so nas avtorji popeljali skozi ustvarjanje različnih prehranskih navad, ki vključujejo vpliv rimske kuhinje, prehrano v mestu kot tudi tisto na podeželju, prehrano solinarjev, ki so prav tako pustili velik pečat na vsakdanje življenje v našem delu Istre, ter tudi mediteransko trojko: žito-olje-trta. Gre za utemeljevanje tradicionalne kuhinje v zgodovinskih virih o tem, kako se je naša tradicija razvijala in spreminjala. Konec decembra je bila objavljena tudi



istoimenska knjiga, javnosti pa je bila prvič predstavljena 7. februarja, na predvečer kulturnega praznika.

Knjiga ponuja celovito znanje o zgodovini mediteranskega prehranjevanja na našem področju. Poleg starih receptov, na katere smo pozabili, so nam razkrili iz Pokrajinskega arhiva, da lahko izveste tudi to, ali so tartufi res tradicionalna istrska jed.

FUŽI IN KOKOŠJI ŠUGO 87-LETNE NONE MARIJE PANGER ZAČARALI SVETOVNI SPLET

Marija Panger zelo rada nastopa. To, da ima 87 let, je samo številka, ki dokazuje, da za slavo ni nikoli prepozno. Ko je še živela v Kortah nad Izolo, smo jo poznali kot zvezdo skupine Šparžinke, pekla je miške in kroštote, videli smo jo na kakšnem plakatu ali prospektu, odkar je poldrugo leto v Novi vasi pa jo je video kanal »Pasta Grannies«, v katerem nastopajo kulinarčno spretnke babice z vsega sveta, dobesedno vrgele v orbito spletne slave.

Ta zanimivi kulinarčni kanal je zamisel Vicky Bennison, ki živi in dela med Italijo in Veliko Britanijo. Ima preko 800 tisoč naročnikov, na Instagramu in Facebooku pa stotisoče sledilcev. V kulinarčnih zgodbah nastopajo le babice, starejše od 65 let, ki pripravljajo domače jedi, najpogosteje testenine. Ko je avtorica lani poleti prišla v Slovenijo, so jo v Turističnem združenju Portorož povezali z Marijino hčerko, Oriello Medoš, ki jo poznamo iz njene gostilne Na burji v Novi vasi, a tudi kot mamo Mete Kocjančič, avtorice Potične torte, ki je lani zmagala za Naj slovensko pecivo, Marijine vnukinje. Tako se je začela zgodba, zaradi katere zdaj Marijo hvalijo po vsem svetu, sorodniki v Kanadi pa ji



pravijo samo še: »Bravo, teta Marija!« Marija je svojo vlogo odigrala povsem naravno, nič se ni obremenjevala s kamerami: »Šla sem na njivo po česen in čebulo, kuhala sem tako, kot to delam vsak dan, zato nisem mogla verjeti, ko so me začeli klicati z vseh koncev in krajev. Z izdelavo fužev in kokošjega šuga je veliko dela in nič ne gre na hitro. Kokoš naj bo rajši stara in domača, z mlado iz trgovine ali mesnice, ne bomo dobili okusa, ki si ga želimo. Imam seveda svojo skrivno

sestavino, moj liker iz citrone Erbe Luige in s tem likerjem zalijem kokoš v loncu. Na eno celo kokoš gre pol kozarčka likerja, začimim pa jo z odlično Oriellino zeliščno soljo. Vprašam jo, kaj je najbolj pomembno v kuhinji – dobre surovine ali ljubezen do lonca. Odgovor 87-letne kulinarčne vplivnice Marije je hiter in jasen: »Ljubezen do lonca, seveda. Naj ženske lepo skuhamo, da bodo dobro jedle in bodo vesele.«

PRIMORSKI KLUBI NAVDUŠILI



Flip Capris na stopničkah

Gimnastična zveza Slovenije je v soboto organizirala državno prvenstvo v skokih z male prožne ponjave v Kopru.

Izvedbo tekmovanja je prevzel Športni klub Flip Capris, ki je svojo nalogo po mnenju



Tekmovalci v najtežjih akrobatskih prvinah

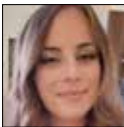
trenerjev, tekmovalcev in sodnikov odlično opravil. Tekmovanja se je kljub neugodnemu epidemičnemu času udeležilo rekordno število 343 mladih in starejših tekmovalcev.

Tekmovalci so bili člani trinajstih klubov. Primorski klubi so izstopali, saj so skupno odnesli domov veliko priznanj za posamezne nastope ter 20 pokalov za ekipe uvrstitve: Flip Capris štiri zlate pokale, en srebrn in štiri bronaste, Salto štiri zlate, en srebrn ter Renče pet srebrnih in en bronast pokal.

Tekmovalci so se razšli v prijetnem vzdušju, ob poslavljanju pa so si zaželeli, da bi bilo prihodnje gimnastično tekmovanje v novem, pokoronskem vzdušju, kjer bi ob težkih skokih kot dvojnih saltah ter saltah z obrati uživali tudi starši in ostali ljubitelji gimnastike.

KO IMAŠ JAJCA ... FRITAJA NA TISOČ IN EN NAČIN

Manca Hribovšer



hranilne vrednosti in se je res težko naveličaš, ker jo lahko pripraviš na tisoč in en način. Glavna sestavina seveda ostajajo jajca, dodatke pa lahko prilagajaš svojemu okusu in sezonskim živilom. Fritaji lahko dodaš klobase, pršut, panceto, čebulo, gobe, različno zelenjavo ... Meni najljubša pa je fritaja z divjimi šparogami (šparglji). Ker s pustom odganjamo zimo in kličemo pomlad, ko šparoge tudi pobiramo, sem se odločila, da vam ta recept predstavim v nadaljevanju.

Sestavine za 2 osebi :

- 4 jajca
- 150 gramov pancete
- 100 gramov šparog
- sol, poper
- olivno olje
- vino

Postopek:

Šparoge očistimo tako, da jih operemo in mehki del stebela nalomimo na manjše koščke, oleseneli del pa zavržemo. Podušimo jih v mešanici olivnega olja, vina in vode (tekočine naj bo toliko, da pokrije šparoge). Ko tekočina izpari, dodamo



panceto in jo popečemo. V posodi razvrkljamo jajca in jih dodamo popečeni panceti in šparogam. Začinimo po okusu (Bodite pozorni, ker je zaradi pancete jed že precej slana). Jed je pripravljena, ko se jajca strdijo oziroma odvisno od okusa. Naša nona jih je vedno naredila »bolj na mehko.« Fritaja bo še boljša, če si boste jajca priskrbeli z bližnje kmetije ali tržnice in če se boste po šparoge odpravili kar sami. Tako boste dan izkoristili za prijeten izlet in sprehod, pa še fritajo boste lahko pojedli brez slabe vesti. Zagotavljam vam, da bo njen okus še boljši. Recept je preprost, hiter, okusen in žepu prijazen.



ŠPANSKI KRITIK IN PRIPOVEDNIK LEOPOLDO GARCIA (1852-1901)		SLOVENSKA ŽENSKA REVUIA		ROMAN FRANČOSKEGA PISATELJA CHATEAU- BRIANDA		21 ČRKA ABECEDA		▶		KEMIJSKI ZNAK ZA SELEN		MESTO OB AZOVSKEM MORJU		NEMŠKI ZOOLOG KARL ERNST		INDUSTRIJ. MESTO V AMERIŠKI ZVEZ. DRŽAVI OHIO		DEL CELOTE		▶		NEGDANJA PLOŠČINSKA MERA, ORAL																			
VZDEVEK GOETHEJEVE MATERE						ČLOVEK, POSAMEZNIK, NE GLEDE NA SPOL, PERSONA												MESTO V KANADI						SLOVENSKI PUBLICIST MERMOLJA DINAR (OKR.)																	
OBLIKA SOCVETJA						SLOVENSKI POLITIK MIRAN NEM. REŽISER PAUL												FRANČOSKA PISATELJICA GEORGE PRIPADNIK UNITOV								ALEŠ KLINAR															
KRONIKA, LETOPIŠ										KRVNA SIROTKA												TON A, ZVIŠAN ZA POLTON BREZNOGI PLAZILEC						BRKATI OREL		OČE											
PIJAČA IZ MEDU, VODE IN KORENIKE DIŠEČE MOŠNJIČE, ZLASTI V SRBIJI		LETOVIŠKI KRAJ NA MAKARSKI RIVIERI		RITNIK (LAT.) KDOR MINIRA						PIJANEC (POG.) ČEBELJA TVORBA V PANJU												AMERIŠKA AGENCIJA ZA RAZISKAVO VESOLJA																			
BOJAN MOHAR						SULTANOV RAZGLAS, LISTINA KRATKO KRILO (POG.)						PERZIJSKI OTOK		PEVKA PUŠLAR VZDEVEK ALEŠA KERSNIKA										SLOVENSKI AGRONOM MILOŠ		FRČANJE, LETENJE ZRAK, NAPEV (IT.)				EGIPČANSKI BOG SONCA JAPONSKA NABIRALKA BISEROV											
GLAVNO MESTO ITALIJE						PRVI PREVOD BIBLIJE V LATINŠČINO NEMŠKO MESTO												ŽIVALSKA NOGICA IME RUSKE PEVKE PUGAČOVE				FOTOGRAFSKI OBJEKTIV		ZNAMENJE BOŽJASTI AVRA						NAJVIŠJA STOPNJA JEZE, SRD		JUDOVSKI KRALJ									
VELIK AMERIŠKI RAČUNALNIK										ŠPANSKI SMUČARSKI SKAKALEC BERNARD												ČILSKI NOGOMETAS NELSON		GLASBILLO PRI KAFRIH PLESNA FIGURA PRI ČETVORKI																	
POSTOPAČ, MEČKAČ, POŠASNE										IGOR VIDMAR		VOLTAMPER		INDIJSKI PISATELJ HARI NARAJAN AM. PLES										DAN. FILMSKI SCENOGRF ERIK TROPŠKA ŽABA																	
NIZOZEMSKI NOGOMETNI TRENER HAAN								SLOVENSKI IGRALEC BAN								DESKA (POG.) JOŽE RODE										JAPONSKO MESTO NA OTOKU KIJUŠUJU		SILVA AVŠIČ AFGANIST. POLITIK TARAKI													
										▶																						PLAMENICA		MESTO V MANDŽURIJI							
										ŠVICARSKI SLIKAR PAUL																		OTOK V J. AMERIKI													
										BOKSARSKO				BORIŠČE																											
										RADO SIMONITI										REKA V NEMČIJI SRBSKO MOŠKO IME										IZR. POLITIK ZALMAN PREBIVALEC ANTIČNE DAKIJE											
										RUSKO MESTO PRI KRASNO- JARSKU														ADOLF (KRAJŠE) SREDIŠČE VRTENJA												KRISTINA ŠULER OLIVER DRAGOJEVIČ					
										DOTIK ŽOGE NA MREŽICI														STARA MAMA, BABICA								IME ŠVEDSKEGA PESNIKA, PISATELJA HANSSONA									
TIBETANSKA GAZELA																RIBIŠKA MREŽA								24 UR																	

ARNIM: nem. pisatelj TAPIA: čil. nogometaš AAES: dan. scenograf ARAO: jap. mesto ONESTEO: am. ples APLANAT: fotog. objektiv SALEP: pijača OBA: kan. mesto

DOBER TEK!

Preverite tedenski menu na www.spar.si.

INTERSPAR



Restavracija

OCVRTI LIGNJI, TATARSKA OMAKA



Ponudba velja do 6. 3. 2022 v restavraciji



KOPER

7⁶⁰

LIGNJI Z ŽARA, TRŽAŠKA OMAKA



SPAR SLOVENIJA d.o.o., Ljubljana, Letališka 26 www.spar.si Slike so simbolične.

TOYOTA YARIS CROSS

SLOVENSKI AVTO
LETA 2022



OD
99 €
NA
MESEC

DO
10 LET
JAMSTVA
TOYOTA RELAX

66
SLOVENSKI AVTO
LETA 2022

AVTO CENTER
JEREB

051 233 101
051 682 666

Povprečna poraba goriva za vozila Toyota Yaris Cross: od 4,4 do 6,2 l/100 km in emisije CO₂: od 100 do 140 g/km. Emisijska stopnja: za 1,5 EURO 6 AP. Emisije NOx: od 0,0033 do 0,0093 g/km. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delce PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Po preteku tovarniške garancije vam ponujamo brezplačno vključitev v program jamstva Toyota Relax (vse do starosti 10 let ali 160.000 km. Izračun je informativne narave in ni zavezujoči za sklenitev posla • izračun velja za Yaris Cross, 1,5 petrol Luna • vrsta financiranja: finančni leasing • predračunska vrednost predmeta financiranja: 16.350 € • lastna udeležba (polog): € 5.235 • znesek financiranja: € 11.115 • število obrokov: 60 - mesečno plačevanje: € 99 • obroki se v času trajanja pogodbe ne spreminjajo • zadnji obrok: € 7.266 • stroški odobritve: € 300 • skupni znesek za plačilo brez lastne udeležbe: € 6.240 • letna obrestna mera: 4,5% p.a. je fiksna • efektivna obrestna mera: 5,32% na dan 17.1.2022. Toyota Easy financiranje vključuje več možnosti po izteku. Slika je simbolična. Več na www.toyota.si. Pridržujemo si pravico do spremembe cen in specifikacij opreme brez predhodnega obvestila.